

TARİHİ YARIMADADAKİ İETT DURAK İSİMLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞ HİKÂYELERİ

THE NAME STORIES OF
THE HISTORIC PENINSULA'S
İETT BUS STOPS

TARİHİ YARIMADADAKİ
İETT DURAK İSİMLERİNİN
ORTAYA ÇIKIŞ HİKÂYELERİ

THE NAME STORIES OF
THE HISTORIC PENINSULA'S
IETT BUS STOPS

İETT
İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARİHİ YARIMADADAKİ İETT DURAK İSİMLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞ HİKÂYELERİ

THE NAME STORIES OF
THE HISTORIC PENINSULA'S
İETT BUS STOPS

Yayın Kurulu / Publishing Board

Cevdet GÜNGÖR
Mustafa ALBAYRAK
Osman ÇAKIR
Filiz ACAR

Yayına Hazırlayan / Prepared By

Tahsin ÖZKURT
İsmail ŞAŞMAZ

Senaryo / Scenario

Zafer BİLGİ

Fotoğraf / Photography

İETT Fotoğraf Arşivi
İETT Photography Archive

Yapım / Production

AJANS PİKSEL

www.ajanspiksel.com

Görsel Yönetmen / Art Director

Ersan TOPUZ

Baskı / Printing

Milsan Basın San. A. Ş.

İETT Yayınları Dizisi 13 / İETT Publishings Serial 13

İstanbul 2013

İETT İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DIRECTORATE GENERAL OF İETT

Şahkulu Mah. Erkân-ı Harp Sok. No:2 Tünel
34420 Beyoğlu / İSTANBUL
www.iett.gov.tr | 444 1871

Tüm hakları saklıdır. İETT'nin yazılı izni
olmadan alıntı yapılamaz ve çoğaltılamaz.

All rights reserved. Don't quotation and multiplication without
İETT's written permission.

Galata Köprüsü 1935 / Galata Bridge 1935

Aksaray Meydanı 1970 / Aksaray Square 1970

İSTANBUL'UN HİKAYESİ

Hiç şüphesiz ki teknoloji, bilim ile beraber günümüzde en çok duyulan sözcüklerden bir tanesidir. Herkesin yaşamını bir ölçüde, doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen bir kavramdır. İşte bu kavram artan bir ivme ile ekonomik gelişmedeki öncülüğün en önemli girdilerinden birisi olmaya devam ediyor. Bu denli önemli bir etken olarak karşımıza çıkan teknolojiyi biz de elbette tüm olanakları ile kullanmaya çalışıyoruz. Bu çalışmalarımıza öncülük eden faktör ise hizmet verdiğimiz değerli İstanbullular.

Biz İETT olarak burada yine bir yeniliğe öncülük etmenin gururunu yaşıyoruz. Günümüzde dijital kameralı mobil telefonlarının etkisiyle yaygınlaşan QR kodun kullanımını duraklara taşıyoruz. QR kod denilen gelişme ile kaydedilen görsel çözümlenerek barkod içeriği kullanıcıyı internet adresine, e-posta adresine, telefon numarasına, iletişim bilgilerine, SMS veya MMS'ye veya coğrafi konum bilgisine yönlendirebilir. İşte biz bu yeniliği duraklarımıza uyarlayarak size hem İstanbul'u tanıtıyoruz hem de tarihi yarımada içerisinde yer alan İETT duraklarının son derece ilginç hikayelerini aktarıyoruz.

Tarihi ve kültürel zenginliği, kalabalık nüfusu, dinamizmi, yaşanan yüksek tempolu iş hayatının yanı sıra, günlük meselelerle de dünyanın önde gelen metropollerini arasında sayılan İstanbul, semt isimleriyle ve bunlarla ilgili anlatılan ilginç efsanelerle de her zaman dikkat çekmiş bir şehir olmaktadır. Artık siz de tarihi yarımada bulunan İETT duraklarındaki QR kodları telefonlarınızla okutarak durakların hikayelerini dinleyebileceksiniz.

Dr. Hayri BARAÇLI
Genel Müdür

THE STORY OF ISTANBUL

Without a doubt, technology, along with science, is one of the most circulating words in our modern day. It is a concept that affects everyone's lives, one way or another. This very concept still continues to be one of the most important inputs in the pioneering of economical progress with an increasing acceleration. Naturally, we are trying to use this technology, which we regard as a significant factor, with all of its capabilities. The main factor that leads our efforts in this field is the valuable citizens of Istanbul to whom we serve.

As İETT, we are once more proud to be leading a new innovation in the field. We are bringing the increasingly wide-spread QR code with the mobile phones with digital cameras. With the advancement that is the QR code, the recorded visual is analyzed and its barcode content can direct the user to a URL, an email address, a telephone number, contact info, to an SMS or an MMS, or a geographical positioning information. By carrying this innovation to our bus stops, we are presenting you Istanbul, and at the same time, sharing with you very interesting stories of the İETT bus stops located in the historic peninsula.

A leading metropolis with its historic and cultural heritage, bustling population, dynamism, high-tempo working rhythms, and its unique aspects, Istanbul has always been a city that has attracted attention with the names of its districts and the urban legends circulating around them. Now, by scanning the QR codes at the İETT bus stops in the historic peninsula, you too will enjoy the stories of the names of these stops and the locations they are situated on.

Dr. Hayri BARAÇLI
General Manager

12	İMRAHOR DURAĞI	65	DAVUTPAŞA DURAĞI
13	EYÜP TELEFERİK DURAĞI	66	LANGA DURAĞI
14	EYÜP İSKELESİ DURAĞI	67	İNEBEY DURAĞI
15	ZAL PAŞA DURAĞI	68	KOCA MUSTAFA PAŞA CADDESİ DURAĞI
16	EYÜP SULTAN DURAĞI	69	DÜĞMECİLER DURAĞI
17	EYÜP SULTAN BULVARI DURAĞI	70	CERRAHPAŞA DURAĞI
18	ŞEHİTLİK DURAĞI	71	HASEKİ POLİKLİNİK DURAĞI
19	FATİH-EDİRNEKAPI DURAĞI	72	ACI ÇEŞME DURAĞI
22	YAVUZ SELİM DURAĞI	73	FETHİYE DURAĞI
23	ÇATLADI KAPI DURAĞI	74	NİŞANCA DURAĞI (FATİH)
24	FATİH DURAĞI	75	NİŞANCA DURAĞI (EYÜP)
27	YENİKAPI SAHİL DURAĞI	76	KOCA MUSTAFA PAŞA DURAĞI
28	YENİKAPI DURAĞI	77	KERESTECİLER SİTESİ DURAĞI
30	YENİKAPI İSTASYON DURAĞI	78	DEMİRKAPI DURAĞI
31	YENİKAPI TRANSİT DURAĞI	79	DRAMAN DURAĞI
32	EMİNÖNÜ MISIR ÇARŞISI DURAĞI	82	KARAGÜMRÜK DURAĞI
33	EMİNÖNÜ İSKELE DURAĞI	84	ATİKALİ DURAĞI
34	EMİNÖNÜ KANTARCILAR DURAĞI	85	AYA KAPI DURAĞI
35	FATİH İTFAİYE DURAĞI	86	ŞEHZADEBAŞI DURAĞI
36	ULUBATLI DURAĞI	88	VEZNECİLER DURAĞI
37	MÜZE DURAĞI	90	KÖPRÜBAŞI DURAĞI
38	İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE DURAĞI	91	RAGİP GÜMÜŞPALA CADDESİ DURAĞI
39	EDİRNEKAPI TRAMVAY DURAĞI	92	FENER DURAĞI
42	PERTEVİNİYAL VALİDE SULTAN DURAĞI	94	AKBIYIK DURAĞI
43	YUSUFPAŞA DURAĞI	95	KUMKAPI DURAĞI
44	HASEKİ DURAĞI	96	BALIKÇI BARINAĞI DURAĞI
45	FINDIKZADE DURAĞI	97	NARLI KAPI DURAĞI
46	ÇAPA DURAĞI	98	HAVAGAZI DURAĞI
47	İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ DURAĞI	99	EDİRNEKAPI KALEBOYU DURAĞI
48	PAZARTEKKE DURAĞI	102	BALAT DURAĞI
49	MİLLET CADDESİ DURAĞI	103	UNKAPANI DURAĞI
50	TOPKAPI DURAĞI	104	ÇARŞAMBA DURAĞI
51	İSKENDER PAŞA DURAĞI	105	TOPKAPI – ZEYTİNBURNU DURAĞI
52	AKSARAY DURAĞI	106	SARAYBURNU DURAĞI
53	İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ DURAĞI	108	YEDİKULE SAHİL DURAĞI
54	OĞUZHAN DURAĞI	109	EDİRNEKAPI SUR DIŞI DURAĞI
56	BEZMİALEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ DURAĞI	110	GENÇ OSMAN SAHİL DURAĞI
58	YEDİKULE DURAĞI	111	İSTANBUL HASTANESİ SAHİL DURAĞI
59	GENÇ OSMAN DURAĞI	114	BEYAZIT DURAĞI
62	MERHABA DURAĞI	116	LALELİ DURAĞI
63	AĞA HAMAMI DURAĞI	118	BEYAZIT ÜNİVERSİTE DURAĞI
64	İSTANBUL HASTANESİ DURAĞI	119	ŞEHR-i İSTANBUL

12	IMRAHOR STOP	65	DAVUTPASA STOP
13	EYUP CABLEWAY STOP	66	LANGA STOP
14	EYUP DOCK STOP	67	INEBEY STOP
15	ZAL PASHA STOP	68	KOCA MUSTAFA PASA AVENUE STOP
16	EYUP SULTAN STOP	69	DUGMECILER STOP
17	EYUP SULTAN BOULEVARD STOP	70	CERRAHPASA STOP
18	SEHITLIK STOP	71	HASEKI POLIKLINIK STOP
19	FATIH-EDIRNEKAPI STOP	72	ACI CESME STOP
22	YAVUZ SELIM STOP (Fatih)	73	FETHIYE STOP
23	CATLADIKAPI STOP	74	NISANCA STOP (FATIH)
25	FATIH STOP	75	NISANCA STOP (EYUP)
27	YENIKAPI COAST STOP	76	KOCA MUSTAFA PASA STOP
29	YENIKAPI STOP	77	KERESTECILER SITESI STOP
30	YENIKAPI STATION STOP	78	DEMIRKAPI STOP
31	YENIKAPI TRANSIT STOP	79	DRAMAN STOP
32	EMINONU THE SPICE BAZAAR STOP	83	KARAGUMRUK STOP
33	EMINONU PORT STOP	84	ATIKALI STOP
34	EMINONU KANTARCILAR STOP	85	AYA KAPI STOP
35	FATIH ITFAIYE STOP	87	SEHZADEBASI STOP
36	ULUBATLI STOP	89	VEZNECILER STOP
37	MUSEUM STOP	90	KOPRUBASI STOP
38	ISTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY STOP	91	RAGIP GUMUSPALA AVENUE STOP
39	EDIRNEKAPI TRAMVAY STOP	93	FENER STOP
42	PERTEVNIYAL VALIDE SULTAN STOP	94	AKBIYIK STOP
43	YUSUFPASA STOP	95	KUMKAPI STOP
44	HASEKI STOP	96	BALIKCI BARINAGI STOP
45	FINDIKZADE STOP	97	NARLI KAPI STOP
46	CAPA STOP	98	HAVAGAZI STOP
47	ISTANBUL SCHOOL OF MEDICINE STOP	99	EDIRNEKAPI KALEBOYU STOP
48	PAZARTEKKE STOP	102	BALAT STOP
49	MILLET AVENUE STOP	103	UNKAPANI STOP
50	TOPKAPI STOP	104	CARSAMBA STOP
51	ISKENDER PASA STOP	105	TOPKAPI – ZEYTINBURNU STOP
52	AKSARAY STOP	107	SARAYBURNU STOP
53	ISTANBUL POLICE DEPARTMENT STOP	108	YEDIKULE COAST STOP
55	OGUZHAN STOP	109	EDIRNEKAPI OUTSIDE THE HISTORIC WALLS STOP
57	BEZMIALEM FOUNDATION UNIVERSITY STOP	110	GENC OSMAN COASTLINE STOP
58	YEDIKULE STOP	111	ISTANBUL HOSPITAL COASTLINE STOP
59	GENC OSMAN STOP	115	BEYAZIT STOP
62	MERHABA STOP	117	LALELI STOP
63	AGA HAMAMI STOP	118	BEYAZIT – UNIVERSITY STOP
64	ISTANBUL HOSPITAL STOP	119	CITY OF ISTANBUL

TARİHİ YARIMADADAKİ İETT DURAK İSİMLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞ HİKÂYELERİ

Osmanlı İmparatorluğu, çok değil bundan iki asır önce sadece sur içinden oluşuyordu. Yani bugünkü Fatih semti, o dönem tüm İstanbul idi. Surlarla çevrili bu şehrin, her semt adının ayrı bir anısı vardı. Bugün bu anıyı yaşatmak adına İETT olarak, duraklarımıza verdiğimiz isimlerin tarihi arka planlarını ortaya çıkarıyoruz.

Bizans ve Osmanlı döneminde İstanbul'u çevreleyen "Marmara", "Haliç" ve "Kara" surlarındaki kapılar, sabah saatlerinde açılır ve akşam kapatılırdı.

Kentte yıllarca hizmet veren tarihi kapıların birçoğu günümüze kadar ayakta kalamasa da bulunduğu bölgeye verdiği isimle yaşamaya devam ediyor.

Bizans ve Osmanlı döneminde açılan Marmara surları üzerindeki kapılar şöyle:

- Yedikule'de sahil yolu üzerindeki "Mermerkule Kapısı",
- Bizanslıların "Porta Psamatia" dedikleri "Samatya Kapısı",
- "Davutpaşa Kapısı",
- Bizans döneminde "Blanga veya Vlanga Kapısı", Osmanlı döneminde önce "Yeni Langa Kapısı" denilen "Yenikapı",
- Piri Reis'in "Bab-ı Kum" adını verdiği, bir iskeleye ve kumluğa açılan ve günümüzde olduğu gibi 18. yüzyılda da "şen meyhaneler" in yer aldığı "Kumkapı",
- Küçük Ayasofya Kilisesi'ne gidenlerin kullandığı, Osmanlı zamanında adı "Kadirga Limanı Kapısı" olarak değiştirilen "Sofia Kapısı",
- Bizanslıların "Porta Ferrata" ve "Porta Marina" dedikleri, Osmanlı dönemindeki adı "Çatladı Su Kapısı" olan "Çatladıkapı". Osmanlı zamanında kapının adı 1532 yılında yaşanan depremde burçlarından birinin çatlaması üzerine "Çatladıkapı" olarak değiştirildi. Kapının önünde Türk cündileri cirit oynar, halk da alanın çevresini hıncahınc doldurup müsabakaları izlerdi.
- Bizans Sarayına açılan "Bukoleon Sarayı Kapısı",
- Topkapı Sarayı'nın ahırlarına açılan "Ahırkapı". Burada ahırların bulunduğu kaynaklarda yer olsa da kimi İstanbullulara göre bu kapının adı ahir (son) kelimesinden geliyor.
- "Balıkhane Kapısı",
- Sepetçiler Köşkü'nün yanında olduğu varsayılan "Hasırcılar Kapısı". Kapının sur penceresinden sarayda boğdurulanların cesetleri denize atılırdı.
- "Ayia Maria Hodegetria Kapısı",
- Adını Bizans döneminin Mangana Sarayı'ndan alan ve artık kapalı bulunan "Mangana Kapısı",
- Adını Bizans'ın azizlerinden Ayios Yeoryios'ten alan "Aya Yorgi Kapısı",
- Osmanlı döneminde açılan "Demirkapı",
- Osmanlı döneminde büyük olasılıkla değirmene açılan "Değirmen Kapısı",
- Topkapı Sarayı'nı korumak için yerleştirilen toplardan adını alan "Top Kapı".

Şehrin dış kapısı olan bu sur kapıları akşamları kapatılır, ayyaş başıboş serseriler dışarıda kalırdı, sabah açılana kadar kapıların kenarlarına sızarlardı...

THE NAME STORIES OF THE HISTORIC PENINSULA'S IETT BUS STOPS

Not more than two centuries ago, Istanbul's city limits were the historic city walls. In other words, the Fatih district of today was the entire Istanbul.

Surrounded by walls, the city had a different story for each of its districts' names. Now, as IETT, in order to keep these stories for the future generations, we are bringing out the historic backgrounds of the names of our bus stops.

During the Byzantine and the Ottoman era, the gates of the walls that surround Istanbul, namely "Marmara," "Haliç," and "land" would be opened early in the morning, and closed at night.

Although many of these historic gates that served the city for years did not survive, they still live in people's memories with their names that has become the names of the districts they are situated in.

The names of the gates of the Marmara walls opened during the Byzantine era are as follows:

- The "Mermerkule Gate" in Yedikule by the coastal road.
- The "Samatya Gate," called "Porta Samatia" by the Byzantians.
- The "Davutpaşa Gate."
- The Yenikapı [Newgate], called by "Blanga or Vlanga Gate" during the Byzantine era, and "The New Langa Gate," during the Ottoman era.
- Kumkapı, called "Bab-ı Kum" [The Sand Gate] by Piri Reis, opening to a port by a sandy shore.
- The "Sofia Gate," used by the frequenters of the Little Hagia Sofia Church, changed to "Galley Harbor Gate" during the Ottoman era.
- The "Çatladıkapi" (Crackedgate), originally "Çatladisu Kapısı" (Crackedwatergate) during the Ottoman era, called "Porta Ferrata" and "Porta Marina" by the Byzantians. The name of the gate became "Çatladıkapi" during the Ottoman era when one of the walls cracked during the 1532 earthquake. According to the stories, the Turkish riders would play jereed (Turkish equestrian game) surrounded by the multitudes of Istanbul citizens.
- The "Bukoleon Palace Gate," that opens to the Byzantine Palace.
- "Ahırkapı" that leads to the stables of the Topkapı Palace. Although the sources cite that there were indeed stables there ("Ahır" meaning stables), according to some Istanbulians, the name of the gate originates from the word "Ahir" (the end/the last).
- The "Fishery Gate,"
- The "Pilferers Gate," assumed to have existed by Sepetciler Mansion. According to the stories, people who got choked in the palace were thrown to the sea out of the wall window of this gate.
- "Ayia Maria Hodegetria Gate,"
- The "Mangana Gate," which takes its name from the Byzantine Mangana Palace, and is no longer used now.
- The "Aya Yorgi Gate," which takes its name from the Byzantine saint, Ayios Yeorvios,
- The "Demirkapı" (Irongate) opened during the Ottoman era.
- The "Degirmen Gate," (Millgate) that probably lead to a mill during the Ottoman era.
- The "Topkapı" (Cannongate) that takes its name from the cannons positioned there to protect Topkapı Palace.

These wall gates were closed at night, leaving the drunk vagabonds outside. They would pass out by the doors until their opening time in the mornings...

Eminönü'nden Galata'ya Bakış 1915 / To View From Eminönü to Galata 1915

İMRAHOR DURAĞI

Tarihi yarımada'daki her durak isminin ortaya çıkışı ilginç bir olaya dayanmaktadır. Ortaya çıkış hikâyeleri ilginç olan bu durak isimlerinden, İmrahor durağının hikâyesi şöyledir:

İmrahor durağı Yedikule civarında olup, Osmanlı İmparatorluğunun en önemli mesleği olan at bakıcılarının yaşadığı muhitti.

İmrahor'un orijinal yazılışı "Emir-i Ahor" olup, emir ahır, ahır beyi anlamına gelmektedir. 13. yüzyıl ve sonrasında Osmanlı'da padişahın at bakıcılarına İmrahor denilmekteydi.

Fatih Sultan Mehmet döneminden itibaren bu önemli mesleği icra edenlerin yerleştirildiği yer, Yedikule civarındaki bugünkü İmrahor durağının olduğu mevkidir. Yedikule zindanlarının yanındaki bu yerde, bilhassa üst düzey Osmanlı devlet erkânının atlarına bakılmaktaydı. İmrahor semtinde atların her tür ihtiyaçları karşılanır ve atlar özenle beslenirdi.

Bilhassa, Topkapı Sarayının doru atları burada yetiştirilmekteydi. Ayrıca savaşa hazırlanan, sefere çıkan atlar da bu muhitte büyütülmekteydi. Atlar küçük yaşlarından itibaren özenle eğitilmekteydi. Tay iken, hangi atın savaşçı, hangi atın saray atı olacağı anlaşılmaktaydı. Atların eğitimine o kadar önem verilirdi ki, yemek saatleri hiç şaşmazdı. Günde kaç öğün yemek yiyecekleri, günlük ne kadar kullanılacakları belliydi. Bu ilkelere uyulurdu.

Bazı atlar sahibine çok bağlı olur, sahibini görünce usulca yanına yaklaşır ve ön ayakları üzerine çökerek, sahibinin üzerine çıkmasına yardımcı olurdu. İnerken de verilen komutla ön dizlerini kırar ve üstündekini nezaketle indirirdi. İşte imrahor, tarihte atın hayata kazandırılması görevini yerine getiren bir semtti.

Günümüzdeki arabanın yerini tutan at, Osmanlı toplum hayatında çok önemli rol oynamaktaydı. Hayatın merkezinde olan at, herkes tarafından önemsenmekte ve her evde en az bir at bulunmaktaydı.

Bugün kullandığımız İETT otobüslerinin yerini, dönemin toplu taşıma aracı olan atların çektiği faytonlar oluşturmaktaydı. Bu faytonların da uğrak yeri İmrahor'du.

İMRAHOR STOP

The origin stories of the names of each bus stop in the historic peninsula goes back to an interesting event. Among these, here follows the story of the Imrahor stop:

Situated in Yedikule, The Imrahor stop used to be the residential district of the hostlers, the most important occupation of the Ottoman Empire.

Imrahor was originally "Emir-i Ahor," meaning amir (master) of the stables, the master stablesman. From the 13th century and onwards, the Sultan's hostlers were referred as Imrahors.

Beginning with the reign of Mehmet the Conqueror, the men who professed this important occupation were located in the district where the Imrahor stop is currently situated near Yedikule. Situated nearby Yedikule Dungeons, the horses that belonged to the high-ranking officials of the Empire were groomed there. Each and every need of the horses were taken care of meticulously.

Particularly, the sorrels of the Topkapı Palace were groomed here. Moreover, the destriers were groomed here too. The horses would be given a meticulous training from early age. It was possible to tell which horse is going to be a destrier, and the other a horse for the palace when the horse is still a foal. The importance of the horse training was to a such an extent that their meals would always be served on time. It was determined beforehand how many meals they will be served, how many hours they would be used daily. These principles were followed accordingly.

Some horses would be very loyal to its master. The horse would gently approach to its master, and then kneel down on its front hooves, so that the master can mount easily. And when dismounting, the horse would do the same with a command. All in all, Imrahor was a district that performed the task of providing horses to the life in the Empire.

Horses, which would be the equal of the cars of today, played a significant role in the Ottoman social life. Horses, in the epicenter of life, were taken seriously by everyone, each household owning at least a horse.

The phaetons were the reigning public transportation vehicle instead of the İETT buses of today. And these phaetons would frequently stop by Imrahor.

EYÜP TELEFERİK DURAĞI

Eyüp Sultan durağının ilerisinde bulunan bu durak, Haliç ile karşı karşıyadır. Durağa ismini veren teleferik, asılı teller üzerinde ulaşım yapılan bir araçtır. Bu ulaşım vasıtası bu bölgede, daha yeni olmakla birlikte şehir halkı tarafından keşfedilmiştir.

Pierre Loti'ye doğru çıkan teleferik Eyüp mezarlığının üstünden geçmektedir. Bu mezarlık Osmanlı döneminin birçok âlim, şeyh, şair ve mütefekkirlerinin ebedi istirahatgahıdır. Teleferik durağından bindiğiniz araç sizi benzersiz güzel manzaraya sahip Haliç seyir terasına çıkaracaktır. İnsanı şair eden bu manzara, uhrevi ve dünyevi güzellikleri bir arada barındırması açısından görülmeğe değerdir.

Fransız yazar ve ressam Pierre Loti'den ismini alan bu tepede, günün her saatinde farklı bir İstanbul silueti sizi karşılamaktadır. Elçilik deniz ataşesi olduğu dönemde bu kahvehaneyi çok kullanan yazarın anısına buraya onun adı verilmiştir. Şehrin en güzel manzarasını izleyeceğiniz tepelerden biri olan Pierre Loti, yazı ve kışıyla sizi büyülemektedir. Osmanlı döneminden beri daha çok âşıkların uğrak yeri olan bu tepe, bugün hala evlilik tekliflerinin yapıldığı, romantik akşam yemeklerinin yenildiği alternatif mekanlardan biridir.

Kısa ama etkili teleferik yolculuğuyla inip çıkacağınız bu tepe, İstanbul'un en eski beldelerinden biri olan Eyüp'ün en sessiz ve sakin muhitlerindedir. Bu tepeden tarihi İstanbul silüetini izlerken, çayınızı veya kahvenizi yudumlayabilirsiniz. Bilhassa güneşin tarihi yarımadadan ayrılışını izleyebilir, şehrin gürültülü ve keşmekeş caddelerinden uzak, ruhunuzu dinginleştirebilirsiniz.

EYUP CABLEWAY STOP

This stop, which is a little bit further than the Eyup Sultan stop, is right across the Golden Horn. The cableway from which the stop gets its name, is a transportation device that moves on hanged wires. A relatively recent technology, this vehicle was discovered by the townsfolk in the region.

The cableway, which goes up to Pierre Loti, passes over the Eyup graveyard. This graveyard is the final resting place for many important scholars, sheikhs, and thinkers of the Ottoman era. The cable car will take you to the Golden Horn vista point with a unique, incomparable view. This inspiring view is worth seeing as it shelters a beauty that is both of this world and the other simultaneously.

A different silhouette of Istanbul greets the viewer in different times of the day on this hill, which takes its name from the French writer and painter Pierre Loti. Pierre Loti's name was given in his memory as the writer frequented the café situated on the hill when he was the naval attaché at the embassy. Pierre Loti, one of the hills that give you the most beautiful view of the city, enchants the viewer both in the summer and in the winter. This hill provides an alluring alternative for romantic dinners where proposals are made, as it has been frequented by lovers since the Ottoman era.

The hill, one of the most tranquil areas of Eyup, one of the oldest districts of Istanbul, can be reached by the short but efficient cableway system. You can sip your tea or your coffee as you view the historic silhouette of Istanbul. Particularly, you can watch the sun leave the historic peninsula, and achieve a calm state of mind away from the noise and bustle of the city.

EYÜP İSKELESİ DURAĞI

Eyüp semtinin Haliç kıyısında bulunan, Eyüp İskelesi durağı, deniz kıyısındadır.

Osmanlı'nın ilk fabrikalarından olan ve dönemin fes dikim yeri olan Feshane tarafındadır. Bu kısım, semtin sandalla Sütluce tarafına geçilebilen tek yeridir.

Durağa ismini veren Eyüp İskelesinden kalkan vapurlarla Haliç turu yapabilir ve Üsküdar'a kadar kısa bir boğaz turu yapma fırsatı bulabilirsiniz. İskeleden kiralayacağınız sandallarla, halk arasında 'tavşan adası' olarak bilinen Haliç adalarının çevresinde de turlayabilirsiniz.

Osmanlı'da bu iskelenin tarihi misyonu çok önemliydi. Osmanlı Sultanlarının tahta çıkarken Eyüp Camii'nde yaptıkları 'kılıç alayı' için bu iskele kullanılırdı. Gülhane tarafından kalkan saltanat kayığı yolculuğu bu iskelede son bulurdu. Kılıç alayı, padişahların tahta çıktıklarında ilk cuma günü camide, Hz. Ömer'in kılıcını kuşanmasıydı. Bu törenle padişah, İslam kılıcını kuşanarak İslam'ın dünyadaki koruyuculuğunu üstlendiğini gösterirdi. Özellikle adaleti dillere destan Hz. Ömer'in kılıcının kuşanması bunu adaletle gerçekleştireceğine işarettir. İşte bu kılıç alayına ev sahipliği yapan bu mübarek semt Eyüp idi ve bu iskeleden kurulan yolla padişah camiye geçirdi.

Deniz ulaşımı Osmanlı devrinde sık kullanılan yollardandı. Bugün sessizliğe bürünen bu iskele Osmanlı döneminin emektar iskelelerindendi. Eyüp İskelesi, balığa açılan teknelerin, sandalla Haliç sefası yapanların, Boğazda işe yetişmek isteyen yolcuları taşıyan gemilerin uğrak yeri idi.

EYUP DOCK STOP

Eyup Port Stop, which is on the Golden Horn side of the Eyup district, is by the waterside.

The stop is by the Feshane, one of the first factories of the Ottoman empire, the place where the fez (traditional hat) were manufactured. This part of the district is the only place where you can cross the Golden Horn to reach Sutluce by boat.

You can take the ferry from the Eyup Port that gives the bus stop its name and do a cruise around the Golden Horn. By renting boats from the port, you can also cruise around the Golden Horn islands, which are referred as "rabbit islands" by the locals.

The port had a historic significance. When the Ottoman Sultans ascended to the throne, this was the port that was used for the "sword ceremony" that was held in the Eyup Mosque. The royal barge that would take off from Gulhane would end up at this port. The sword ceremony was the ascending sultan's girding of Hz. Omer the caliphate's sword in their first Friday at the mosque. With this ceremony, the sultan, by girding the sword of the Islam, would show that he is the protector of Islam in this world. The fact that it is Hz. Omer's sword, who is known for his justness is a particular sign that the sultan would perform this duty with fairness. So, Eyup was the sacred district which hosted this ceremony. The Sultan would proceed to the mosque from this port on a constructed path.

Marine transportation was frequently used during the Ottoman era. In this port, which is silent now, was a much used port of the Ottoman era. The Eyup Port was a place frequented by boats going fishing, by people who are enjoying the Golden Horn while cruising, and by the ships which carried passengers rushing to their jobs along the Bosphorus.

ZAL PAŞA DURAĞI

Zal Mahmud Paşa Camii'nden ismini alan bu durak, Eyüp semtinin merkezinde bulunmaktadır. Bu camii, semtin şirin ve görülmeğe değer ibadethanelerinden biridir.

Cami, Eyüp ilçesinde Defterdar Caddesi ile Zal Paşa Caddesi arasında yer alır. Kanuni Sultan Süleyman'ın veziri Zal Mahmud'un Mimar Sinan'a yaptırdığı bu camii, medrese, türbe ve çeşmeden meydana gelen bir külliye'dir. Külliye'nin merkezini cami oluşturmaktadır. Zal Paşa caddesindeki caminin inşaa tarihi 1577'dir. Kalem işleri ile süslenmiş olan mermer minberi ve mihrabı mükemmeldir. Türbede caminin banisi Zal Mahmud Paşa ve eşi yatmaktadır.

Zal Paşa, Kanuni Sultan Süleyman ve II. Selim dönemi vezirlerindedir. Bosna'da dünyaya gelmiş, Enderun'da yetişmiştir. Çeşitli devlet görevlerinde bulunduktan sonra 1553 yılında Kanuni Sultan Süleyman'a yaptığı hizmetlerden dolayı Zal yani Pehlivan unvanını almıştır.

Sultan II. Selim'in kızı Şah Sultan ile evlenerek saraya damat olmuştur. Zal Mahmud Paşa ile eşi Şah Sultan 1580 yılında hastalanmış, aynı gün ve aynı saatte ölmüşlerdir.

ZAL PASHA STOP

This stop, which takes its name from the Zal Mahmud Pasha Mosque, is right at the center of the Eyup district. This mosque is a pleasant place of worship worth seeing in the district.

The mosque is located between Defterdar Avenue and Zal Pasha Avenue. The mosque, which was commissioned by Suleiman the Magnificent's vizier Zal Mahmud, is a kulliyah that consists of a madrasah, a tomb, and a fountain. The center of the kulliyah is the mosque. The mosque, which is situated on Zal Pasha avenue, was constructed in 1577, commissioned by the Vizier Zal Mahmud Pasha and his wife Shah Sultan. The mosque's marble minbar and mihrab decorated with calligraphic work is perfect. The tomb is the final resting place of Zal Mahmud Pasha and his wife, the establishers of the mosque.

Zal Pasha was vizier during the reigns of Suleiman the Magnificent and Selim II. He was born in Bosnia, and was educated in the Palace School (Andarun Maqtabi). After holding various governmental offices, he was given the title of Zal (Pehlivan – the wrestler) because of his excellent services to Suleiman the Magnificent.

Zal Pasha married to Sultan Selim II's daughter Shah Sultan, becoming a groom to the royal family. Zal Mahmud Pasha and his wife Shah Sultan became ill in 1580, and died at the same time of the day, together.

EYÜP SULTAN DURAĞI

İstanbul'un medarı iftiharını olan Eyüp Sultan Hazretlerinden ismini alan bu durak, Eyüp Camii ile karşı karşıyadır. Efendimiz âşıklarının uğrak yeri olan bu semt, Osmanlı'nın sur dışında kalan üç semtinden biriydi. Biladi Selase diye anılan bu semtler, Üsküdar, Galata (Beyoğlu) ve Eyüp idi.

'Ebu Eyyüb el Ensari' künyesiyle anılan, Eyüp Sultan da denilen bu büyük sahabe, Emeviler devrinde İstanbul kuşatmasına katılmıştı. Yaşı bir hayli ilerlediği için bu kuşatmada rahatsızlanarak vefat etmişti. Vasiyeti gereği surlara en yakın yere defnedilmişti. Kabrine yerleştirilen mermer bir taşta ismi yazılmıştı. Eyüp Sultan, Efendimize çok yakın sahabelerdendi. Bu sahabe ve semte düşkünlüğü İstanbul halkının Efendimize yakınlığından ileri gelmektedir.

Zamanla toprak altında kalan bu kabir, daha sonraları Fatih Sultan Mehmet'in hocası Akşemseddin tarafından ortaya çıkarılmıştır. Fatih, İstanbul'u fethettikten sonra hocasına, kaynaklarda geçen bu sahabe'nin yerini somuştur. Hocası da rivayete göre, secdeye gitmiş ve ardından Fatih'e mezarın yerini göstermiştir. Yapılan kazıda kabirdeki mermer kitabe rastlanmıştır. Bu kitabede 'Burada Ebu Eyyub El Ensari medfundur' diye yazmaktadır. Bunun üzerine, padişah tarafından bu kabrin bulunduğu kısma çınar ağacı dikilmiştir. Yanına da bugün Eyüp Camii diye andığımız camii yaptırılmıştır. Ayrıca çınar ağacının yanına da temsili türbe yaptırılmıştır.

Bu olaydan sonra kutsal kabul edilen bu semt, mübarek insanların uğrak yeri olmuştur. Efendimizi özleyen lakin gitmeye imkânı olmayan Osmanlı halkı buraya akın ederdi. Bugün de aynı ilgi ve alakayı gören cami, Efendimizin İstanbul'a bir armağanı gibidir.

Eyüp Sultan Osmanlı'dan kalma çok sayıda dikkate değer mezar, türbe, çeşme, hamam ve camilerin olduğu bir semttir. Camilerin çevresinde buraya akın eden halkın yanında çok sayıda güvercin görebilirsiniz. Eyüp Sultan Camii meydanında dini ihtiyaçlara yönelik malzemelerin satıldığı dükkanlar yoğunluktadır.

EYUP SULTAN STOP

This stop, which takes its name from Eyup Sultan his holiness, Istanbul's source of pride and joy, is across the Eyup Mosque. This district, which is frequented by the fond lovers of Our Master, Muhammad, was one of the three districts of Istanbul outside the walls. These districts, referred to as Biladi Selase, were Uskudar, Galata (Beyoğlu) and Eyup.

This great sahabe (a companion of the Prophet Muhammad SAV), also called "Ebu Eyyub el Ensari," was in the siege of Istanbul during the Umayyad era. Because of old age, he became ill during the siege, and died. Following his will, he was buried in the closest point to the walls. His name was written on a marble stone on his grave. Eyup Sultan was a sahabe who was very close to Our Master. The Istanbulians' love towards this sahabe and district comes from his closeness to Our Master.

This tomb, which was hidden under layers of soil in time, was discovered by Aksemseddin, the teacher of Mehmet the Conqueror. Fatih, after the conquest of Istanbul, asked his teacher the location of this sahabe who was cited in sources. According to the tales, the teacher has gone to prayer and then showed Mehmet the Conqueror the location of the grave. An excavation was done and the marble inscription was found. The inscription states that "here lies Abu Ayyub Al Ansari." Accordingly, the sultan has plated a plane tree where the grave is found. And next to it, the mosque that is called the Eyup Mosque today is constructed. Moreover, a symbolic tomb was constructed next to the plane tree.

Deemed holy after this event, the district has become a frequented place by the blessed people. The Ottoman folk who missed Our Master but did not have the means to see him would flock to this place. Today, drawing a similar interest, the mosque is like a gift from Our Master to Istanbul.

Eyup Sultan is a district with many significant Ottoman era tombs, graves, fountains, Turkish baths, and mosques. Around the mosques, apart from the townfolk who flock to the area, you can see many pigeons. There are many shops which provide for religious needs in the square in front of the mosque.

EYÜP SULTAN BULVARI DURAĞI

Eyüp ilçesine doğru Edirnekapi tarafından indiğinizde karşınıza çıkan caddeye Eyüp Sultan Bulvarı denilmektedir. Durak, ismini bu caddeden almıştır.

Osmanlı devrinde Eyüp semtine daha çok deniz kıyısından gelinirdi. Edirnekapi şehitliği sur dışında kaldığından pek uğrak bir yer değildi. Daha sonraları bu yolun büyütülüp aktif hale gelmesiyle, Eyüp Sultan Bulvarı adı verilen genişçe bir caddeyle Fatih, Eyüp'e bağlanmıştır.

Demirkapi'nin alt tarafında bulunan Eyüp Sultan Bulvarı, bilhassa Ramazanda ve kandil gecelerinde en yoğun günlerini yaşamaktadır. Geçmişte de günümüzde de, Edirnekapi şehitliğini ziyaret eden halk, ardından Eyüp Sultan Bulvarından süzülerek Eyüp Sultan Camii'ne gelmektedir. Böylece kabir ziyaretini İstanbul'un en şerefli ziyaretgâhında noktalamaktadır. Bilhassa cuma günleri ve bayram günleri bu ziyaretler daha sık yapılmaktadır.

Fatih'ten Demirkapi tarafından Eyüp'e inen bu cadde, şehrin en eski semtlerini birbirine bağlar. Sur içi diye geçen Fatih semti ile Biladi Selase diye geçen sur dışı semti olan Eyüp'ün birleştiği bu bağlantı bulvarı çok önemlidir. Bu bulvar, Osmanlı halkı bu büyük sahabeye düşkün olduğundan en çok kullanılan bağlantı yerlerden biriydi

EYUP SULTAN BOULEVARD STOP

The avenue you reach when you come to Eyup district from Edirnekapi is the Eyup Sultan Boulevard. The bus stop takes its name from this avenue.

During the Ottoman era, Eyup district was reached mostly by the shoreline. Because the martyrs' grave was outside the walls, it was not a much frequented destination. Later, with the widening of the road, this path became the Eyup Sultan Boulevard, connecting the Fatih district to Eyup.

The Eyup Sultan Boulevard, which is below the Demirkapi, has its most busy times during Ramadan and the holy nights (Kandil). As in the past, today townfolk who visit the Edirnekapi martyrs' grave move along the Eyup Sultan Boulevard and arrive at Eyup Sultan Mosque, thereby ending their semetary visit in one of the most honored place of pilgrimages in Istanbul. Particularly on Fridays and during religious festivals, these visits are done more frequently.

This avenue, extending from Fatih, on the Demirkapi side to Eyup, used to connect the oldest districts of Istanbul. This connecting boulevard where the Fatih district (known as Surici – inside-the-city-walls) and Eyup, which is outside the walls (Biladi Selase) was very important. Because the Ottoman folk was very fond of this great sahabe, this boulevard was a very frequented connection.

ŞEHİTLİK DURAĞI

Osmanlı'nın Edirnekapi tarafından sur dışına çıkılırken ilk karşınıza çıkan duraktır.

Osmanlı döneminde İstanbul sur içinden müteşekkil olduğundan sur dışı, şehir dışı gibi görülürdü. Bu nokta da şehrin dış kapısında sur dibinde olup, Osmanlı tarafından şehitlerin kabirleri için uygun görülmüştür. Edirnekapi Şehitliği, şehrin ilk büyük mezarlığıdır.

Osmanlı'da, köylerde ve ilçelerde bugün de yaptığımız gibi mezarlar yerleşim yerinin biraz dışına yapılmaktaydı. Bundan yaklaşık bir asır öncesinde bu nokta şehrin dışı gibi görüldüğünden, şehitlik buraya yapılmıştır.

Osmanlı yüzyıl öncesinde, Trablusgarp, Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı gibi birçok savaşa katılmıştı. Bu savaşlardan yenik çıkmış ve birçok şehit vermişti. Bilhassa I.Dünya Savaşı'ndaki cephelerde verdiği şehitler bu mezarlığın dolmasına yol açmıştı. Çanakkale cephesinde yaralı olup buraya gömülen birçok şehidimiz olmuştur.

Hatta şehitlik zamanla yol çalışmaları esnasında düzenlenirken, şöyle de ilginç bir olay yaşanmıştır. Şehitlikte yol için düzeltilen bazı noktalarda, "nakl-i kubur" denilen mezar taşıma olayı gerçekleşmiştir. Bu esnada Çanakkale'den getirilen iki meçhul askerin kabri de taşınmak için kazınırken o ilginç manzarayla karşılaşmıştır. Daha önceki mezarlardan kemikler toplanarak yeni yerlerine taşınırken, bu kabirdeki iki askerin askerlik kıyafetlerine kadar bozulmadan kaldığına şaşkınlıkla şahit olunmuştur. İnancımıza göre, şehitler yıkanmadan kıyafetleriyle gömülürdü. Bu askerler de Çanakkale'den yaralı olarak getirilmiş, iyileşemeyince şehit düşmüşlerdi. Bu olay, inancımızdaki "şehitler ölmez; siz onları ölü sanırsınız, ancak onlar diridirler" düşüncesinin de bu şehitlikte yaşadığını göstermesi bakımından önemlidir.

Osmanlı döneminde birçok âlim ve yazara ev sahipliği yapan şehitlik, Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un kabrinin de bulunduğu yerdir. Bu bakımdan birçok ziyaretçi tarafından her yıl ziyaret edilmektedir.

Her yıl yanından geçen binlerce İstanbul'lunun Fatiha ve İhlâslar armağan ettiği şehitlik, bugün şehrin göbeğinde kalmıştır. Bize bu vatanın ne zorluklarla ve sıkıntılarla alındığını hatırlatması bakımından da önemli olan bu şehitlik bugün hala şehitlerimizin gömüldüğü yer olarak kullanılmaktadır.

SEHITLIK STOP

This is the first stop that greets you as you walk outside the walls from the Edirnekapi direction.

Because Istanbul consisted only of Surici (inside-the-city-walls) during the Ottoman era, the areas outside the walls were regarded as countryside. This location, outside the outer gate of the city, right behind the walls, was deemed suitable for the graves of the martyrs. The Edirnekapi Martyrs' Grave is the first great graveyard of the city.

Similar to today's pattern, the Ottomans would select locations for graveyards a little bit outside the settlement. Because this location was regarded as country around a hundred years ago, the graveyard is located here.

A hundred years ago, the Ottoman Empire entered many wars such as the Tripoli War, the Balkan Wars, and the World War I. The Empire was defeated in these wars and had many martyrs. In particular, the martyrs from the World War I filled this graveyard. There were many martyrs who were wounded on the Dardanelles front, and buried here.

Moreover, when the graveyard was being rearranged due to road construction, an interesting event has occurred. At some points in the graveyard, the process of moving the bodies of the deceased, "nakl-i kubur" was performed. During the process, while the graves of two unknown soldiers brought from Dardanelles were being dug, a most curious sight is revealed. While the moving of the other graves generally meant carrying pieces of bones, in this grave site, it was found that the two soldiers' bodies were preserved including their uniforms. According to our afith, the martyrs were buried without any bathing, and with their clothes on. These soldiers, accordingly, were brought from the Dardanelles wounded. When they were beyond the help of medicine, they became martyrs. This event is significant as it shows the way of thinking that goes along the line of, "martyrs do not die; they would only appear dead to you; but they live" is still alive in this graveyard.

This graveyard, acting as a final resting place for many scholars and writers, also hosts the grave of our national poet Mehmet Akif Ersoy. Therefore, it is visited by multitudes of visitors each year.

This martyrs' graveyard, blessed with Fatiha and İhlâs prayers by each passing Istanbulian, is right at the center of the city in today's Istanbul. Still used as a site where the martyrs are buried, this graveyard is important as it reminds us how many sacrifices were made to defend and keep this land of ours.

FATİH-EDİRNEKAPI DURAĞI

Fatih'in Edirnekapi tarafından sur içindeki en son durağı olan Edirnekapi durağı, Osmanlı döneminden buradaki sur kapısından ismini almıştır. Edirnekapi merkezi bir sur kapısı olup, Edirne tarafına doğru gidilen yolun başlangıç noktasındaki kapıydı.

Marmara denizinden Haliç'e kadar uzanan bu surlar Theodosios surlarıdır. Bizans döneminde şehrin 10. Bölgesi olan Edirnekapi, Kharsia Pyle veya Polikhandiria olarak adlandırılıyordu. Bu kapı Bizans zamanında değişik isimlerle anılsa da, Osmanlı döneminde şehri Edirne'ye bağladığı için bu kapı, bu ismi almıştı. Edirne tarafından gelenlerin de, şehre ilk bu kapıdan girdiği bilinmektedir. Fatih Sultan Mehmet'in bu kapıdan girerek şehri fethettiği de rivayet olunur. Batı seferlerine de çıkarken kullanılan bu kapı şehrin en önemli noktalarındandı.

Osmanlı döneminde şehir sur içinden oluşuyordu. Üç kattan oluşan yüksek surlar önündeki kapılarda muhafızlar bulunuyordu. Muhafızlar Edirnekapi'da 24 saat nöbet tutuyordu.

Sur kapıları şehrin dış dünya ile irtibatını sağlıyordu. Akşam olduğunda bu sur kapıları kapatılır ve şehir koruma altında tutulurdu. Sur dışındaki yerler avlanmak veya hayvanları otlatmak amacıyla kullanılan kısımlardı.

Bugün olduğu gibi Osmanlı döneminde de en yoğun kullanılan kapılardan olan Edirnekapi, aynı zamanda İstanbul'un yüksek tepelerinden biriydi. Bu mevki, yedi tepe üzerine kurulduğu rivayet olunan şehrin zirvelerinden biriydi. Şehrin en batı ucu olan Edirnekapi ayrıca şehrin batıya açılan kapılarındandı.

Yedi tepenin her birini ayrı bir güzellikle dolduran Mimar Sinan'ın, bu tepeyi boş bırakmayıp süslemesi de önemlidir. Bu süs, Edirnekapi durağının hemen arka tarafında yükselen Mihrimah Sultan Camii'dir.

FATİH-EDİRNEKAPI STOP

The Edirnekapi stop, which is the last stop of the Fatih district from the Edirnekapi direction, takes its name from the wall gate. A central wall gate, Edirnekapi was the gate at the beginning of the road that reaches the city of Edirne at the end.

These walls, which extend from the Marmara Sea to the Golden Horn are the walls of Theodosios. Edirnekapi, which was the 10th district of the city during the Byzantine era, was referred as Kharsia Pyle or Polikhandiria. Although it was called different names during the Byzantine era, the gate was given the name of Edirnekapi as it connected Istanbul to Edirne. It is known that people who used to come from the direction of Edirne makes their entrance into the city through this gate. It is also told that Mehmet the Conqueror entered through this gate as he conquered the city. This gate, which was also used for the Western campaigns, was one of the most important locations in the city.

During the Ottoman era, the city consisted of the part that was inside the city walls (Surici). The high walls, made of three floors, had soldiers guarding the gates 24 hours a day in front of its gates.

The wall gates provided a communication point between the city and the world. When it was evening, the gates of the walls would be closed and the city would be kept under guard. The areas outside the walls were used for hunting and pasture.

Frequently used as in today, Edirnekapi was one of the highest hills of the Ottomans. The site was one of the reported seven peaks on which the city was established. City's westernmost point, Edirnekapi was also the city's gate opening to the West.

It is also worth noting that Mimar Sinan, the great architect, who has decorated each of the seven hills with a structural beauty, has created a beauty for this peak, too. This decoration is no other than the Mihrimah Sultan Mosque, which rises immediately behind the Edirnekapi stop.

Aksaray Durağı 1958 / Aksaray Stop 1958

YAVUZ SELİM DURAĞI

Osmanlı'nın 9. Padişahı olan Yavuz Sultan Selim Han'dan ismini alan bu durak, Fatih'in merkezi duraklarındandır.

İstanbul'un Fatihi, Fatih Sultan Mehmet'in torunu olan, Yavuz Sultan Selim; dedesinin yaptırdığı caminin yakınına kendi adına bir cami yaptırmıştır. Bu durak, Yavuz Selim Camii diye anılan bu camiye doğru bağlayan yolun başındadır.

Rivayet odur ki, Yavuz Sultan Selim bu camii yaptırdığında, sadece gerçekten kendini ziyarete gelmek isteyenlerin gelmesini istemiştir. Burası şehrin biraz dışında, gözden uzakta kalmaktadır. Bu yüzden Fatih Camii gibi, geçerken insanların uğrayacağı yer değildir. Burası ancak ziyaret etmek amacıyla gelenlerin uğrak yeri olmuştur.

Yavuz, Osmanlı'nın özel padişahlarından biriydi. 8 yıllık saltanatına 80 yıllık fetih sığdırmış büyük bir padişaktır. Halifeliği Osmanlı'ya kazandırmış, kutsal toprakları fethetmiş ve kutsal emanetleri İstanbul'a getirmiştir. Osmanlı'yı üç kıtaya yaymış, devlete en ihtişamlı dönemini yaşatmıştır. Yavuz bu ihtişamın aksine, camiini gayet mütevazı ve sade bir şekilde yaptırmıştır. Göze değil, gönüle hitap eden bu cami, sadelik içinde büyük bir Sultan'ın cihan hâkimiyeti düşüncesini saklamaktadır.

Yedi tepeli İstanbul'un Balat sahiline bakan tepesine yapılan bu cami, İstanbul silüetinin o eşsiz güzelliğini sunan yerlerden biridir. Semte ve Fatih'teki durağa ismini veren bu camidir. Bugünlerde İstanbul'un en sakin ve sessiz yerlerinden biri olan Yavuz Selim Camii çevresi, Osmanlı döneminde insanların uğrak yerlerinden biriydi. Fatih ve Çarşamba, Osmanlı döneminin büyük din âlimlerin yoğun yaşadığı yerlerdi. Bu noktada, Fatih ve Çarşamba arasında bulunması bakımından Osmanlı döneminin ulema sınıfının tercih ettiği mekânlardandı.

YAVUZ SELİM STOP

This stop, which takes its name from the 9th Sultan of the Ottoman Empire, Yavuz Sultan Selim, (Selim I) is a central bus stop of the Fatih district.

Yavuz Sultan Selim, (Selim I) the grandson of Mehmet the Conqueror, commissioned a mosque close to the mosque commissioned by his grandfather. The bus stop is at the beginning of the road that reaches Yavuz Selim Mosque.

Reportedly, when Yavuz Sultan Selim (Selim I) commissioned the mosque, he wanted visitors to come its visit for the only purpose of visiting himself. Therefore, this area is a little bit out of town, out of sight. Therefore, unlike Fatih Mosque, this is not a place that is frequented by passers-by. Indeed, this place is visited only by the people who has come there with the sole purpose of visiting it.

Selim I was a special sultan. In his 8-year reign, he has amassed 80 years of conquest. He brought the Caliphate to the Ottomans, conquered the Holy Lands of Islam, and brought the Relics of Islam to Istanbul. He has spread the rule of the Ottoman Empire to three continents, making its era one of the most glorious periods of the empire. Unlike the glory of his reign, Yavuz's commissioned mosque is constructed in a humble style. This mosque, which delights the heart rather than the eye, preserves in its simplicity the Sultan's idea of world domination.

This mosque, which is constructed on a hill that looks to the Balat coast of the seven-hilled Istanbul, is a location that presents its visitor the unique beauty of the city's silhouette. The mosque gives its name to the district and the bus stop. While being Istanbul's one of the most tranquil and calm places today, during the Ottoman era the mosque was a much visited place. Fatih and Carsamba were two places that many great religious scholars resided. Therefore, situated between Fatih and Carsamba, this mosque was a preferred location by the ulema, the religious scholars and leaders.

ÇATLADIKAPI DURAĞI

Şehrin denize bakan duraklarından olan Çatladıkapi, Sultanahmet'ten sahile doğru inen koldadır. Cankurtaran ile Kumkapi arasında bulunmaktadır.

Osmanlı döneminde, şehri çevreleyen deniz kenarındaki sur kapılarından biridir. Çatladıkapi, deniz surlarının altıncı kapısıdır. Bizans döneminde yapılan surların "Sidare" adı verilen kapısı, 1532 yılında meydana gelen depremde çatlayınca, hem kapı hem de bu semt Çatladıkapi olarak anılmaya başlanmıştır. Depremde bu kapının olduğu burç, yukarıdan aşağıya kadar çatlamıştır. Bu kapının yanında, kale bedeni üstünde Jüstinien Sarayı'nın harabeleri vardır. Bizanslılar, Porta Ferrata ya da Porta Marina dedikleri Çatladıkapi önünde cirit oynar, halk da alanın etrafında toplanıp bu at üzerinde yapılan müsabakaları izlerdi.

Deniz kıyısından Sultanahmet Meydanına bağlanmak için kullanılan kapı, halkın yoğun kullandığı kapılardandı. Bu kapı, bilhassa Osmanlı döneminde, balıkçıların ve denize açılan sandalların şehre giriş için kullandıkları kapılardandı.

Bugün, Sultanahmet'ten aşağıya doğru süzülüp, bu kapıdan deniz kıyısına indiğinizde, İstanbul'un o eşsiz silueti sizi karşılar. Çatladıkapi durağının bir yanında Sarayburnu deniz feneri bulunmaktadır. Bu fener geçmişten günümüze, denizin aydınlatmasını sağlamaktadır. Geceleri balıkçıların ve nakliye gemilerinin yönlerini bulmaları için kullanılmaktadır. Diğer tarafta Yenikapi sahiline giden kordon boyu bulunmaktadır. Sessiz ve sakin deniz kenarı yürüyüşü yapacağınız kıyı şeridinde belediyenin sosyal tesisleri bulunmaktadır. Yürüyüş yaparken, Kadıköy-Moda kıyılarını izleyebilir ve prens adalarının seyrine doyum olmayan deniz manzarasıyla İstanbul'a bir kez daha âşık olabilirsiniz.

CATLADIKAPI STOP

The Catladikapi stop, which has a direct seaview, is on the road that reaches from Sultanahmet down to the coast. It is situated between Cankurtaran and Kumkapi districts.

During the Ottoman era, Catladikapi was one of the wall gates by the sea. Catladikapi is the sixth gate of the walls by the sea. When the gate – called "Sidare" then – of the walls constructed during the Byzantine era cracked in the 1532 earthquake, both the gate and the district were started to be known as Catladikapi (literally meaning cracked door/gate). During the earthquake, the bastion was cracked from head to toe. Next to this gate, on top of the castle wall, the remnants of the Justinianus' Palace still stands. Called by the Byzantines Porta Ferrata or Porta Marina, the Catladikapi gate was a place where the townsfolk used to gather to watch riders play jereed.

The gate which was used as a passageway that connects the shoreline to the Sultanahmet square was a much frequented gate by the townfolk. Particularly during the Ottoman era, it was used by the fishermen and leisure boats to make their entrance to the city.

Today, when you walk down Sultanahmet and pass through this gate to reach the shore, the unique silhouette of Istanbul greets you. On one side of the Catladikapi stop, you can see the Sarayburnu lighthouse. This lighthouse, from past to our present, has served to light the sea. During night, it is used to help fishermen and cargo ships to determine their direction. On the other hand, the promenade that goes up to the Yenikapi coast. On this shoreline, where you can have a pleasant and calm walk by the sea, you can also use the municipality's recreational facilities. You can view the Kadikoy – Moda coast on the Asian side as you walk, and you can fall in love with Istanbul one more time as you enjoy the incomparable view of the Princes Islands.

FATİH DURAĞI

İstanbul Fatih'i, Fatih Sultan Mehmet ve yaptırdığı Fatih Camii'den ismini alan bu durak, sur içinin en merkezi durağıdır.

Fetheden anlamına gelen Fatih unvanı, bu büyük şehrin fethinden sonra II. Mehmet'e verilmiş ve günümüze kadar gelmiştir. Bugün her Fatih dediğimizde, 21 yaşında gencecik bir padişahın, dünyanın en eski imparatorluğu olan Roma (Bizans) İmparatorluğu'nu fethetmesini hatırlamak ve hatırlatmaktayız. Bu olay dile kolaydır, bu fetih ile Fatih dünyanın en genç imparatoru olmuştur.

29 Mayıs 1453 Salı günü fethedilen şehir, Ayasofya'nın merkez yapılmasıyla imara başlanmıştır. Cumaya kadar Ayasofya hazırlanmış, camide cuma namazı kılınmıştır. Fatih Sultan Mehmet burada meşhur tarihi hutbesini vermiş ve buranın cami dışında başka bir amaçla kullanılmaması üzerinde durmuştur.

Fatih, şehri yeniden imar ederken bizzat kendi de ekibin başında bulunmuştur. Bu esnada şehrin en sağlam tepelerinden birine kendi adına camii yaptırmak istemiştir. Yapılan araştırmada yedi tepeden biri üzerinde bulunan, harabe Bizans Kilisesinin (Havariun) bulunduğu yeri uygun görmüştür. Bu yere Fatih Camii'nin temellerini attırıştır.

Cami yapımında liyakat sahibi en iyi mimarları çalıştıran Fatih, özellikle adına yaptırdığı bu caminin Ayasofya Camii'nden görkemli olmasını istemiştir. Kısa sürede tamamlanan bu caminin açılışını yapan Fatih, kubbelerin Ayasofya'dan daha kısa olduğunu görünce hiddetlenmiştir. Bu kısmı yapan Rum mimarı çağırılmış ve neden böyle yaptığını sormuştur. Depreme dayanıklı olması açısından böyle yaptığını söyleyen Rum mimarın söylediklerine daha da sinirlenen Fatih, mimarın ellerini bileklerinden kestirmiştir. Bunun üzerine rum mimar, durumunu şehrin kadısı Hızır Çelebi'ye şikâyet etmiştir. Kadı hemen mahkemeyi kurdu; Fatih'i de mimarı da mahkemeye çağırmıştır. Durumun izahını ve şikâyetini mimardan dinlemiş ve Fatih söylediklerinin doğru olduğunu teyit etmiştir. İslam hukukuna göre, bu durumun cezası diyet ya da kısasa kısastır, yani Fatih'in de ellerinin bileklerinden kesilmesi gerekmektedir. Ancak rum mimar hakından vazgeçip, diyet olarak kendisine ev ve işe tahsis edilmesini kabul etmiştir. Bunun üzerine Fatih kendi şahsi hazinesinden bunu karşılayacağını taahhüt etmiştir. Rum mimar hakkını alarak mahkemeden ayrılmıştır.

Fatih, hocası da olan kadiya dönmüş,

- Hocam, ben buraya gelirken, cezamın kısasa kısas olduğunu biliyordum, ancak siz ben padişahım diye bana bu cezayı uygulamayaydınız. (kılıcını gösterip) bu kılıçla kellenizi gövdenizden ayıracaktım, deyinice;

Hoca Hızır Çelebi de Fatih'e;

-Eğer siz de ben bu emri verdiğimde bana itiraz edip, ben padişahım, nasıl bana böyle ceza verirsiniz, deseydiniz (oturduğu minderin altından çıkardığı topuzu göstererek) bu topuzla beyninizi ezecektim, demiştir.

Nasıl bir adalet! Nasıl bir eşit muamele! İşte Osmanlı'yı Osmanlı yapan, Fatih'i Fatih yapan bu sırdır.

Bugün sur içinin geneline de, semte de ismini veren Fatih ismini vermişizdir. Bu büyük padişah, caminin yanında yaptırdığı külliyesiyle tarihe geçmiştir. Fatih Külliyesi'nde, medrese, aşevi, kütüphane, çeşme gibi yapılar mevcuttu. Fatih durağının hemen yanı başında bulunan kubbeler, bu külliyenin günümüze kalan kısımlarıdır. Bilhassa Fatih Medresesi, dönemin en gelişmiş üniversitesi idi. Dünyanın dört bir yanından buraya öğrenciler gelir, yeterli görülmeyenler geri gönderilirdi.

Fatih bizzat kendi de, yaptırdığı bu medresesinin ve kütüphanesinin müdavimlerinden biriydi. Hatta bir ara medrese de bir oda talebinde bulunmuştu. Ancak medrese odalarının sadece müderrislere (profesör) verildiği, kendisine tahsis edilmesinin ancak müderris olması durumunda mümkün olabileceği söylenmiştir. Fatih, bu amaçla medresesinde müderrislik için gerekli eğitimi alıp, sınavlarını verdikten sonra oda sahibi olmuştur.

Külliye de ayrıca Fatih Sultan Mehmet ve ailesinin türbesi de mevcuttur. Yanı başındaki hazirede de büyük İslam âlimleri ve mütefekkirlerin mezarları bulunmaktadır.

Camileri, çeşmeleri, türbeleri, çarşıları, vakıfları, hanları ile tarihe uzanan bir köprüdür Fatih...

Nereyi gezerseniz sizi bir Osmanlı sadrazamı karşılar veyahut bir Valide Sultan ağırlar, hangi semtine uğrarsanız bir vakıfla ya da külliyesiyle büyülenirsiniz.

Ecdadımız İstanbul'u fethettikten sonra şehri nakış nakış işlemeye Fatih'ten başlamıştır. İşte bu yüzden Fatih'te yaşamak bir ayrıcalıktır.

İstanbul'un manevi özellikleri, gelenek, fikir, yaşayış ve sanat varlıklarının en güzel yansımasıdır Fatih. Bu bilgi birikimi yüzyıllardır nesilden nesile en canlı şekilde aktarılmaktadır. Bizim de hedeflerimizden biri bu bilgi dağarcığını bizden sonraki nesillere aktarmaktır.

Fatih, Osmanlı döneminin en ünlü ve simgesel nitelikli yerleşim alanlarından biridir. Fatih semti Osmanlı döneminde akademisyenler, askerler, bürokratların da merkeziydi. İmparatorlukta en temiz türkçe bu muhitte konuşulurdu.

Her bakımdan seçkindi, evliya ve ulema merkeziydi. Örneğin, Mehmet Emin Tokadi hazretlerinin ve Şeyh Ebul Vefa gibi gönül ehillerinin edebi istirahatgahıdır.

Fatih semti şehrin göz bebeğidir. En can alıcı noktasıdır. Şehri şehir yapan Fatih Sultan Mehmet'in bize emanetidir. Bir yanıyla Cenabı Hakkın bu kutlu komutana ve askerine bir lütfudur. Bu semtte insan kendini geçmiş zamanla bugün arasında bir rüyada gibi hisseder!

Tarihi yarımadanın manevi bekçilerine ev sahipliği yapan bu semttten her geçtiğimizde, bu değerli özelliklerini hatırlayarak şehre olan vefa borcumuzu ödeyebiliriz.

FATİH STOP

This bus stop takes its name from the conqueror of Istanbul, Mehmet the Conqueror, and the mosque he commissioned, the Fatih Mosque. It is the most central stop in Surici (inside-the-city-walls).

The title "Fatih," meaning the conqueror, is given to Mehmet II after the conquest of this great city, and has survived until today. Today, whenever we utter the title, we commemorate the conquest of a 21-year-old Sultan over the world's oldest empire, the Roman (Byzantine) Empire. With this conquest, Mehmet the Conqueror had become the youngest emperor in the world.

The replanning and redevelopment of the city, conquered on May 29th 1453 on a Tuesday, started with the Hagia Sophia taken as a central point. Hagia Sophia was prepared until Friday, and the Friday Prayer was performed. Mehmet II gave his famous khutba (speech) here, and ordered that the place would only be used as a mosque from then on.

Mehmet II, as he planned the redevelopment of the city, supervised the restructuring himself. Meanwhile, he wanted to commission the construction of a mosque on one of the most solid hills of the city. After the research, Mehmet II chose the location of a derelict Byzantine Church (Havariun). The foundations of the mosque were laid on this location.

Mehmet II, desiring the commissioned mosque to be more glorious than the Hagia Sophia Mosque, chose the best architectures available. When Mehmet II visited the mosque which was constructed in a relatively short time, he noticed that the domes were shorter than that of Hagia Sophia's and was furious. Then, he sent for the Greek architect who was responsible for that part of the structure, demanding an explanation. Hearing the architect's reasoning that in this way the mosque is more earthquake-resistant, Fatih got even more furious and ordered that the hands of the architect be cut from the wrists. Whereupon, the architect made a complaint to Hızır Celebi, the qadi (Muslim judge) of the city. The qadi immediately ordered a court to convene, and sent for both Mehmet II and the architect. The qadi listened to the explanation and the complaint of the architect, and Mehmet II confirmed this. According to the Islamic Law, the punishment for this offence is either blood money or an eye for an eye, meaning Mehmet II's hands should be cut off from his wrists, too. However, the Greek architect relinquished his right, and accepted the blood money consisting of a house and subsistence. And Mehmet II pledged that he would cover this expense from his personal treasures. And the Greek architect left the court with justice.

And Mehmet II turned to the qadi and said:

- Master, I knew that the punishment was an eye for an eye when I was coming here. However, if you had not decided to apply the punishment just because I am the sultan, I would have decapitated you with this sword (pointing at the sword).
- And the Master Qadi told Mehmet II:

TARİHİ
YARIMADADAKİ
İETT DURAK
İSİMLERİNİN ORTAYA
ÇIKIŞ HİKÂYELERİ

- And if you had told me "how dare you to punish me like this, I am the sultan" upon my order, I would have crushed your brain with this mace. (pointing at the mace he just took off under the cushion).

What justice! What equality of treatment! This was the secret that made the Ottoman Empire what it was, and what made Mehmet II the Conqueror what kind of a Sultan he was.

Today, the greater Surici area and the district is called Fatih. This great sultan has also taken his place in the books of history with the kulliyah he ordered to be built next to the mosque. In the Fatih kulliyah, there were buildings such as a madrasah, an eatery, a library, a fountain, etc. The domes right next to the Fatih bus stop are the only remnants from the kulliyah today. In particular, the Fatih madrasah was the most advanced university at the time. Students from all corners of the world would come here to study. And those deemed not worthy enough would be sent back.

Fatih himself was a frequenter of the madrasah and the library. He even requested a room for himself at the madrasah. However, he was told that the madrasah rooms were only assigned to the muderris (professor), and that his request could only be fulfilled if he were a professor himself. Therefore, Mehmet II could only be assigned a room after he received the necessary education and passed the examination.

In the kulliyah, moreover, the tombs of Mehmet II and his family. And next to that, in the small graveyard, the graves of great Islam scholars and thinkers can be found.

With its mosques, fountains, tombs, marketplaces, foundations, and inns, the Fatih district is a bridge that goes back to the past..

Wherever you go, you are greeted by an Ottoman vizier or a Sultana (Valide Sultan – the mother of a reigning sultan). Whichever part you go, you are enchanted by a foundation or a kulliyah.

After our ancestors' conquest, the decoration of the city, just like an embroidery, has started with Mehmet II (Fatih). Therefore, it is a privilege to live in Fatih.

Fatih is the most beautiful reflection of the spiritual characteristics, traditions, ideas, ways of living, and artistic structures of Istanbul. This accumulated knowledge is carried through generations with utmost care. One of our goals is that to convey this knowledge to the generations that will follow us.

Fatih is one of the most famous and symbolic settlements of the Ottoman era. During the Ottoman era, it was also a center for academics, soldiers, and bureaucrats. The purest Turkish was spoken in this district in the whole empire.

Fatih was eminent in every way, a center for saints and the ulama. For instance, known masters of the secrets of the heart, like Mehmet Emin Tokadi and Sheikh Ebul Vefa, lie in their final resting places in the Fatih district. Fatih is the apple of Istanbul's eye. It is Mehmet the Conqueror's trust to us, who made Istanbul, Istanbul. Moreover, it is also a blessing from the Supreme Being to this blessed commander and his soldiers. In this district, one cannot help but feel that one is in a dream between the past and the present!

Whenever we pass this district which hosts the spiritual guards of the historic peninsula, we can only remember its precious characteristics to show our gratitude.

YENİKAPI SAHİL DURAĞI

Yenikapı sahil durağı, Aksaray istikametinden sahile doğru indiğinizde karşınıza çıkan duraktır.

Osmanlı döneminde Yenikapı sahil durağının mevkii, dönemin mesire (piknik) alanları arasındaydı. Sandallarla denize açılanlar, ekmeğini denizden çıkaran balıkçılar, deniz kenarında turlayan âşıklar, kıyıya yakın kısımlarda piknik yapan aileler, kırlarda top oynayan çocuklar, yaz aylarında denizde yüzenler bu bölgenin müdavimiydi. Sahil boyunca, bugün de devam eden bu aktivitelerden bazıları bu mevkiinin yoğun kullanılmasını sağlamaktadır.

Burası, dün olduğu gibi bugün de şehrin en güzel deniz manzarasını izleyebileceğiniz, kordon boyu turlayacağınız mekânlardan biridir. Kara, deniz ve demiryolunun bağlantı noktasında bulunan Yenikapı sahil durağı, hala şehrin en yoğun kullanılan yerlerindedir.

Yenikapı sahil durağının geçtiği yol, Osmanlı döneminde sahil boyunca atların ve atların çektiği faytonların kullanıldığı işlek yollardandı. Osmanlı devlet erkânı, özel araç olarak kullandıkları bu faytonlarla sahil boyunca yol alırlardı. Ayrıca, Osmanlı beyefendileri ve hanımefendileri sıklıkla sahil boyunca seyrü sefer ederlerdi.

YENİKAPI COAST STOP

Yenikapi Coast Stop is the stop you encounter when you come down to the shore from Aksaray.

During the Ottoman era, the location of the Yenikapi coast stop was one of the excursion areas where people used to come and have picnics. People going out to the sea with boats, fishermen who make their living on the sea, lovers taking a walk by the coast, families having a picnic near to the shore, kids playing with balls on the green fields, swimmers during the summer time were frequenters of this area. Along the coast, thanks to some of these activities which are still popular, the location is frequently used.

Just like in the past, this is a location where you can view the beautiful sea, and take a walk along the promenade. Yenikapi coast stop, which is situated on a junction point where motorways, maritime lines, and railways connect, is still one of the most densely-used areas of the city.

The road in front of the Yenikapi coast stop was a busy road on which horses and phaetons pulled by horses would travel. The high-ranking Ottoman officials would travel with these phaetons, which were their private vehicles of transportation. Moreover, Ottoman ladies and gentlemen would cruise along the promenade frequently.

YENİKAPI DURAĞI

Şehrin denize bakan duraklarından bir diğeri de Yenikapı'dır. Durak, ismini burada bulunan tarihi bir kapıdan almıştır. Osmanlı döneminde surların bu bölgesinde açılan kapıya "Yenikapı" denmiş ve semtin ismi o günden bu yana böyle kalmıştır. Yenikapı sur kapısının yerinin Yenikapı istasyonu civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu kapının isminin ortaya çıkışı ilginç bir hikâyeye dayanmaktadır.

Osmanlı'nın yasağcı padişahı olarak bilinen IV. Murad döneminde içki, kumar ve fal yasaklanır. Yasağa uyulup uyulmadığını denetlemek için tebdili kıyafet (halk kılığında) Sarayburnu sahiline doğru, teftişe çıkar. Kıyıda balığa hazırlanmakta olan bir yaşlı dayı görür, Bekri Mustafa denilen bu yaşlı dayının sohbeti hoşuna gider. Ve birlikte balığa çıkmaya karar verirler.

Bir süre sonra Üsküdar açıklarında, ağları salarlar denize ve balıkları beklemeye koyulurlar. Sohbet iyice koyulaşınca, Bekri Mustafa teknenin özel bölmesine sakladığı tütünü çıkarıp sarar ve başlar tütütmeye, padişah olanlar karşısında şaşkınlığını gizleyemez ve sorar;

- Padişahımız büyük hünkârımız tütünü yasaklamıştır, bilmez misin sen?
- Bilirim de burada, denizde kim görecekti bizi, sen de tütüttü der. Durumunu açık etmemek için padişah da bir tütün yakar. Biraz sonra, Bekri Mustafa, teknenin özel bölmesinden bir şişe şarap çıkarır, başlar içmeye. Padişah yine şaşkın sorar,
- Bre ihtiyar, hünkârımız bu mereti de yasaklamıştır, sen nasıl içersin?
- Dedim yaa, denizdeyiz ne hünkâr! Bizi kim görür, deyince Hünkâr ağzını arama bahanesiyle,
- Sen de tütün, mey, korkarım fal da vardır?
- Olmaz mı, der Bekri Mustafa, çıkarır kum falını, döker önüne ve;
- Söyle neye bakayım der. Padişah, şimdi elime düştün diye geçirir içinden ve ekler;
- Bak bakalım, Hünkârımız, büyük hakanımız IV. Murad Han Hazretleri nerededir? Bunun üzerine bakınır fala dikkatle. Bir süre sonra kumu, tekrar atar ve tekrar bakar. Biraz şaşırır ve yanındaki misafirine dönerek;
- Padişahımız bu civarlarda bir yeredir, der... Bunun üzerine hünkâr yineler,
- İyi bak, iyi bak tam nerelindedir? Bekri Mustafa şaşkınlıkla karışık dikkatle iyice bakar ve karşındakine dönerek,
- Padişahımızın saltanat kayığı çok yakınlardadır, der... Şüpheyle bakar karşındakine;
- Yoksa hünkârımız siz misiniz der. Bunun üzerine, IV. Murad, padişahlık mührünü gösterip kendini açık edince,
- Buyurun cenaze namazıma! der yaşlı dayı. Toplar ağları, bir taraftan da saklar meyi, falı, tütünü. Yenikapı yolunu tutar. Yolda hünkârdan af, bağışlanma diler. Sohbetinden lezzet aldığı bu yaşlı babalığı bir şartla asmayacağını söyler Hünkâr;
- Şehre geri döndüğümde benim hangi kapıdan şehre gireceğimi bilersen, kelleni kurtarırısın.
- Yaşlı, tamam ama bunu nasıl yapacağız, der. Hünkâr,
- Sen şehre hangi kapıdan gireceğimi bir kâğıda yazıp bana vereceksin, ben onu okumadan cebimde saklayacağım, şehre döndüğümüzde, kapıdan girip, notunu çıkarıp okuyacağım, doğru yazmışsan kellen kurtulacak, yok eğer bilememişsen, işte o zaman buyurun cenaze namazına?

Anlaştıkları gibi Bekri Mustafa, yazar notu. Şehre döndüğünde, padişahı bekliyordur devlet erkânı... Padişah hemen surlarda nöbet tutan muhafızlara, surlarda hemen bir kapı açmalarını emir buyurur! Muhafızlar kazma kürek hemen işe koyulurlar ve kısa sürede surların o bölümüne yeni bir kapı açarlar.

Hünkâr bu kapıdan şehre girer ve döner Bekri Mustafa'ya ve cebindeki notu çıkarır.

Notta,

"Yeni Kapınız Hayırlı Olsun Padişahım!" yazmaktadır.

Bunun üzerine padişah, Bekri Mustafa'yı affeder, yanına aldırır ve sarayda sohbet eşrafına dâhil eyler.

Bu yeni kapı, bugünkü Yenikapı'nın isim babası olur.

YENIKAPI STOP

Another bus stop that has a view of the sea is the Yenikapi stop. The stop takes its name from a historic gate situated nearby. When a new gate was opened on this part of the city walls during the Ottoman era, it was called "Yenikapi" (literally "the new door"), and the name of the district has stayed this way since. The location of the Yenikapi wallgate is estimated to be around the Yenikapi station. The gate has a very interesting origin story.

During the reign of Murad IV, known as the Sultan Who Forbade, alcohol, gambling and fortunetelling were banned. To check whether his orders are being followed, he goes out of the palace in disguise (dressed as one of the townfolk) towards the Sarayburnu coast line for an inspection. He spots an elder man who is getting ready to go fishing by the sea. The sultan enjoys talking with this old man who is called Bekri Mustafa. And they decide to go fishing together. They sail a bit, and when they reach somewhere near Uskudar, they cast the nets and start waiting for the fish. As they talk and talk, Bekri Mustafa takes out the tobacco hidden in the specially made stash in the boat, rolls it with a paper, and starts smoking. The sultan cannot hide his surprise and asks:

- Our sultan, the sovereign has banned tobacco, haven't you heard?
- I know that, but who's going to see us here in the middle of the sea? You should smoke, too.
- In order to keep his disguise, the sultan starts smoking too. After a while, Bekri Mustafa takes out a bottle of wine from the stash, and starts drinking. The sultan, again surprised, asks again:
- You old man, don't you know that our sultan has banned this damn thing. How dare you drink it?
- I just told you, we are at the sea. What sultan are you talking about, who's gonna see us anyway?
- And the sultan, in order to understand the man fully, asks:
- You use tobacco, you use alcohol. I'm sure you have fortunetelling too, huh?
- But of course!
- says Bekri Mustafa, and takes out his sand fortunetelling stuff and pours it out.
- Tell me, what do you want me to see?
- The sultan, thinking that now he's got him surely, asks:
- See if you can, then, where is our sovereign, our great ruler Murat IV right now?
- The old man looks at the sands intently. And after a while shuffles the sand again and looks at it. He is surprised. He turns to look at his guest and says that:
- Our sultan is somewhere around here.
- Then Murat IV repeats the question:
- Look better, more intently, tell me where he exactly is.
- Bekri Mustafa, confused, looks at the sand in a fully concentrated manner, and then he turns to look at his guest:
- Our sultan's royal barge is nearby.
- He looks at his guest with doubt.
- Or is it you, oh our sovereign?
- Then, Murad IV takes out his royal sultanate seal and reveals himself. The old man, seeing this, says that
- You are coming to my funeral prayers, right?!
- The old man gathers the forbidden stuff, the bottle, fortunetelling sand, and the tobacco. They start going back to Yenikapi. On their way back, the old man starts begging to the sultan so that he would forgive him. The sultan tells him that because he enjoyed their conversation, he would not see him hanged – on one condition, though.
- If you guess correctly through which gate I will make my entrance to the city, I will spare your life.
- Okay but how are we going to do that?
- You are going to write down the gate you think I'll make my entrance. I will keep it in my pocket without reading it. When we enter the city, I'll take out the note and read it only then. If you guess correctly, your life will be spared. If not, then I will be at your funeral prayers.

Bekri Mustafa writes down his guess on a piece of paper. When they come back to the city, the sultan is greeted by his high officials. The sultan, right then and there, orders the guards to open a new gate at the wall! The guards immediately start working with shovels and picks and in a short amount of time, open a new gate in the wall.

The sultan enters the city through this gate. He turns to look at Bekri Mustafa and takes out the note in his pocket.

This is what it says on the note:

"May your new gate bring lots of luck to you, oh Sultan!"

Reading this, Murat IV pardons Bekri Mustafa, takes him to his side and includes him in the notable gentry that he frequently talks.

This tale of the new gate becomes the source where Yenikapi gets its name from.

YENİKAPI İSTASYON DURAĞI

Yenikapı İstasyon durağı, sahil kısmını tren istasyonuna bağlayan mevkidedir. Yenikapı sahilindeki tren istasyonundan dolayı bu ismi almıştır. İstasyon ile durak arasında ufak bir geçit bulunmaktadır. Bizans döneminde surların bulunduğu bu istasyon alanında, şimdilerde istasyon durakları bulunmaktadır. Ayrıca Osmanlı döneminde yapılan Yenikapı sur kapısının yerinin de bu durak civarında olduğu bilinmektedir.

Tren Osmanlı'ya Sultan Abdülaziz döneminde gelmiştir. O dönemde "şimendifer" ismiyle anılmaktaydı. Bu araç, 19.yüzyıl sonunda yoğun olarak kullanılmıştır. Hatta dönemin padişahı Sultan Abdülaziz, sarayın bir kısmının tren yoluna gitmesi üzerine verdiği tepki şöyle olmuştur: "Halkımın huzur ve refahını arttıracaksa, değil sarayımın ortasından, yattığım odanın ortasından geçmesine razı olurum."

İstasyon civarında günümüze kadar gelebilen sur kalıntıları bulunmaktadır. Roma imparatorluğu döneminde, şehri koruyan bu surlar kıyı boyunca devam etmekteydi.

Son dönemde, bu bölgede yapılan Yenikapı arkeolojik çalışmalarında, burada Roma imparatorluğundan da önce liman bulunduğu anlaşılmaktadır. Ortaya çıkarılan arkeolojik buluntular, şehir geçmişi ile ilgili ezber bozan bilgiler içermektedir.

İstanbul'un en eski yerleşim yeri olarak keşfedilen bu alanda, MÖ 8500 yılında hayat olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kazı çalışmalarında, gemi kalıntıları içinde bir cesede de rastlanmıştır. "İstanbul'un ilk yerlisi" diye adlandırılan bu ceset, bu döneme kadar İstanbul'da rastlanan en eski insan kalıntısıdır.

Tren istasyonu semtin merkezi sayılmaktadır. Bugün yoğun olarak kullandığımız bu istasyon durağından geçerken, şehrin en eski yerleşim yerinden geçtiğimizi bilmeliyiz. Yenikapı İstasyon durağından, kim bilir bizden önce, binlerce yıldır kimler gelmiş, kimler geçmiştir.

YENİKAPI STATION STOP

Yenikapı Station stop is situated on a site where the coastal part is connected to the train station. It takes its name from the train station by the Yenikapı shore. There is a small passageway between the station and the bus stop. There used to be Byzantine walls instead of the station stops. Moreover, it is known that the Yenikapı wall gate constructed during the Ottoman era was around this bus stop.

The train was introduced to the Ottomans during the reign of Sultan Abdulaziz. At the time, it was referred to as "şimendifer," which is the transcribed pronunciation of the French word "chemin de fer." The train was greeted with great enthusiasm. As a matter of fact, Sultan Abdulaziz's reaction on the possibility of his palace's losing some territory for the railways was: "If this is going to increase my people's serenity and prosperity, I have no qualms about the railway passing right in the middle of my bedroom, let alone my palace."

Around the station, there are remnants of city walls that managed to survive up until now. During the Roman era, the walls protecting the city were stretching throughout the shoreline.

During the recent archaeological excavations, it is understood that there used to be harbor here even before the Roman Empire. These findings provide us with information that makes us reevaluate what we know about Istanbul's past.

In this area, discovered to be the oldest settled part of Istanbul, it is found that there were people living here in 8500BC. During the excavation, a body was even found in one of the remnants of a ship. This deceased body, dubbed the "first local of Istanbul," is the oldest human remnant to be found in Istanbul up until now.

The train station is regarded to be the center of the district. Today, when we pass this frequently used station stop, we must know that this was the oldest settlement of Istanbul. Who knows how many people have lived thousands of years ago near this bus stop?

YENİKAPI TRANSİT DURAĞI

Yenikapi Transit durağı, Yenikapi'nin deniz tarafındaki durağıdır. Sahil boyu araçların sık kullanıldığı bu bölge, limana bağlayan kısmı da içermektedir.

Yenikapi kıyısında, günümüz deniz ulaşımı için deniz otobüsleri ve feribotların kullanıldığı iskele, Osmanlı döneminde de aynı işlevi görmekteydi. Osmanlı'nın en işlek iskelelerinden olan bu liman, şehre deniz kısmından bağlanan noktalarından biriydi. Bilhassa şehre gelen inşaat malzemeleri bu iskelede toplanmaktaydı. Burada toplanan malzemeler, ameleler tarafından büyükbaş hayvanların çektiği kağınlara yüklenip, şehre taşınmaktaydı.

Aslında, şehrin ilk limanı bundan yaklaşık 10.000 yıl önce daha iç noktadaydı. Şimdi ki liman, doldurularak zamanla oluşturulmuştur. Bu iskele Osmanlı'nın dünyaya hüküm sürdüğü dönemlerde de aktif haldedir. Özellikle Kanuni Sultan Süleyman döneminde kurulan, Akdeniz'in en güçlü donanmasının konakladığı noktalardan biri de Yenikapi İskelesi olmuştur.

"Dünyanın 3/4'ü denizlerle çevrili; dünyaya hâkim olmak isteyen, denizlere hâkim olmalı!" diyen Kanuni, döneminin en güçlü donanmasını meydana getirmiştir. Bu iskele, dünyaya hüküm süren savaş gemilerinin olduğu gibi, ünlü denizcilerin de uğrak yeri olmuştur. Barbaros Hayreddin Paşa'lar, Piri Reis'ler hep büyük deniz seferlerine çıkarken bu iskeleyi kullanmışlardır.

YENİKAPI TRANSIT STOP

Yenikapi Transit stop is by the seaside. This area, which is frequently used by motor vehicles, also includes the part that connects to the harbor.

The port, which is used by sea buses and ferries for marina transportation today, had the same function during the Ottoman era. This harbor, which used to be the busiest ports of the Ottomans, was one of the points that connected the city to the world. Particularly, construction material was gathered at this port. The material received here would be loaded by the workers on an oxcart and then transported to the city.

In fact, the first harbor of the city was more inland 10.000 years ago. The harbor of today was created in time by filling the sea. This port was active when the Ottomans were a dominant world power. Especially, it was the Yenikapi Port which was established during the reign of Suleiman the Magnificent, harboring the Mediterranean's strongest navy.

Kanuni, declaring that "he ¾ of the world is surrounded by seas; anyone who wants to rule the world has to rule the sea!" he oversaw the establishment of the strongest navy of the period. Apart from the war ships that dominated the world, this port was also frequented by famous sailors. Famous figures like Barbaros Hayreddin Pasha (Barbarossa) and Piri Reis all used this port when they were embarking on a new campaign.

EMİNÖNÜ MISIR ÇARŞISI DURAĞI

Eminönü Mısır Çarşısı durağı, Yeni Cami tarafındaki durak olup, yakınındaki Mısır Çarşısından ismini almıştır.

Mısır Çarşısı, Osmanlı Devleti'nin en eski ve geniş kapalı alışveriş yerlerinden biridir. Bugünkü yapı, 1660 yılında Hatice Turhal Sultan tarafından Hassa baş mimarı Kazım Ağa'ya yaptırılmıştır. Yeni Cami'yi de yaptıran Hatice Turhal Sultan'ın türbesi, Mısır Çarşısının Sirkeci tarafındadır.

Önceleri "Yeni Çarşı veya Valide Çarşısı" olarak alınan bu çarşı, rivayete göre Mısır'dan alınan vergilerle inşa edilmiştir. 18. yüzyıldan sonra bugünkü adıyla anılmaya başlamıştır. Yeni Cami yanında yer alan L şeklindeki yapının, altı kapısı vardır. Bunlardan biri Haseki kapısıdır. Bu kapının üstündeki kısım iki katlı olup, üst kat mahkeme olarak kullanılmıştır. Esnafın kendi arasındaki veya halkla olan sorunları bu mahkeme de çözülmüştür.

Ayrıca iki katlı bu yerde bir de Ahi Kürsüsü bulunmaktaydı. Ahi başı, her cuma günü bu kürsüye çıkıp, namaz öncesi esnafa buradan vaaz-ü nasihat vermekteydi. Esnafın dosdoğru olmasının, dürüstlük ve güzel ahlaklılığın gerekliliğini anlatırdı. Özellikle ölçü ve tartıya dikkat edilmesi üzerinde durulur ve 'Eline, Beline, Diline Sahip Ol!' deyişi her hafta hatırlatılırdı.

Aktarları ile ünlü bu çarşıda, hala tabii ilaçlar, baharat, çiçek tohumları, nadir bitki kök ve kabukları gibi, eski geleneğe uygun ürünlerin yanı sıra kuruyemiş, şarküteri ürünleri ve değişik gıda maddeleri satılmaktadır.

EMINONU THE SPICE BAZAAR STOP

Eminonu Spice Bazaar stop, by the New Mosque, takes its name from the Spice Bazaar nearby.

The Spice Bazaar is one of the Ottoman Empire's oldest and largest indoor shopping areas. The structure that stands today is commissioned by Hatice Turhal Sultan to the royal grand-architect Kazim Aga in 1660. The tomb of Hatice Turhal Sultan, who also commissioned the New Mosque, is nearby the Sirkeci exit of the Spice Bazaar.

The bazaar, previously known as "The New Bazaar" or "The Valide Bazaar," has been constructed thanks to the taxes collected from Egypt. After 18th century, the name Mısır Çarşısı (Egyptian Bazaar) became the popular name.

This L-shaped building, which is right next to the New Mosque, has six gates. One of them is the Haseki gate. The part on top of this gate, consisting of two floors, was used as a court of justice. The disputes among the tradesmen and the ones between the tradesmen and the townsfolk were resolved in this court.

Moreover, there was also a dais reserved for the Akhis. Every Friday, the Akhi leader would go on to the dais and give advice and counsel to the tradesmen before the prayers in the mosque. He would tell them about the necessity of honesty and good morality. Particularly, he would advise them to be careful about how they measure the goods, and remind them the famous saying, "Own your hand, own your waist, own your tongue!" each week.

The bazaar, famous for its herbalists, provides many natural spices and medicine, flower seeds, rare plant root and shells, old traditional products, dried fruits and nuts, delicatessen products and other several interesting stuff for foodies.

EMİNÖNÜ İSKELE DURAĞI

Bugün şehrin en yoğun ve işlek semtlerinden olan Eminönü'nün deniz kıyısında bulunan duraktır. Roma'nın ilk kurulduğu yerin, bugünkü Topkapı Sarayı'nın çevresi ile Sarayburnu, Sirkeci ve bugünkü Eminönü civarında olduğu bilinmektedir.

Roma döneminde olduğu gibi Osmanlı döneminde de, kentin ithal ettiği malların, boşaltılıp saklandığı yerdir. Binlerce denizci ve tüccar ile onlara hizmet verenlerin işlerini gördüğü yoğun iş merkezidir. Bu bölgede yer alan çok sayıda anıtların yanında, hanlar ve çarşılar da geniş yer tutmaktaydı.

Osmanlı döneminde çarşıdaki esnafı denetleme yetkisi 'Emin'lere aitti. Eminönü semti adını, burada Fatih Sultan Mehmet döneminden beri bulunan 'Gümrük Eminliği'nden almaktadır. Halk arasında 'Eminlik önü' diye anılan semtin ismi zamanla Eminönü şekline dönüşmüştür. Osmanlı'da esnaf denetleme önem arz eden bir işti. Esnafın dürüst ve güzel ahlaklı olmasına, eline, beline, diline sahip olmasına çok dikkat edilirdi. Ahilik teşkilatına bağlı çalışan Eminler esnafı teftiş eder, ölçü ve tartıda hile yapanları tespit eder, cezalandırırdı.

Eminönü iskelesi Osmanlı döneminde de yoğun kullanılan yerlerden biriydi. Özellikle II. Abdülhamid döneminde teşekkül eden "Şirket-i Hayriye" adıyla anılan kurum, deniz ulaşımını sağlamaktaydı. Bu iskele geçmişten günümüze, gemilerle iki yaka arasındaki yolcu ve malzeme akışını sağlamaktadır. Özellikle meydanı, pek çok yabancı seyyahın gravürlerine konu olmuştur. Eminönü'ne deniz tarafından bakıldığında fark edilen eski hali şöyleydi: Limanın sıkışık insan ve etkinlik dolu atmosferi, deniz üzerinde sandallar, ilginç görünüşleriyle büyük kayıklar, Yeni Cami'nin silüeti, deniz kenarına sıkışmış ahşap dükkânlardan oluşan mimari karakteri göze çarpılmaktaydı.

Şehrin ticaretinin kalbi burada atmaktadır. Burası, dün olduğu gibi bugün de tarihi yarımadanın merkez noktasında olduğundan, çok canlı ve dinamik bir nüfusa sahiptir. Dünyanın en önemli limanlarından birinin merkezi olan bu semt, gün içerisinde akan insan selini andıran yoğunluğa sahiptir.

EMINONU PORT STOP

This is the stop situated on the shoreline of the district of Eminonu, which is one of the busiest parts of Istanbul today. It is known that the Romans first settled somewhere around this region, particularly around Topkapı Palace, Sarayburnu, Sirkeci, and today's Eminonu.

Just like during the Roman times, this was the place where the imported goods that come to the city are unloaded and restored during the Ottoman era. This is a dense business quarter where thousands of sailors, traders and their servants go about their business. Apart from many monuments, this region also housed many inns and marketplaces.

During the Ottoman era, the inspection of the tradesmen were done by "Emin"s, meaning "sure, full of confidence, trustworthy," special inspectors allocated for this kind of business. The district itself, Eminonu, takes its name from the "Customs Emin," which has been there since the Mehmet II era. Known among the locals as "right in front of the Emin," the district, in time, took itself the name, "Eminonu," which is the literal translation. For the Ottomans, the inspection of the traders was a very important business. They took meticulous care that the tradesmen were honest, with good morals, knew their manners and had good behavior. The Emins, who worked under the supervision of the Akhis (an organized guild during the Ottomans time who were responsible for trading) would detect who cheated in the measures and weights and would punish them.

The Eminonu port was a frequently used place during the Ottoman era. Particularly during the reign of Abdulhamid II, which oversaw the establishment of "Şirket-i Hayriye," the responsible institution that supervised marine transportation. This port, just like in the past, provides public and cargo transportation today. Especially the district's square has been the subject of many foreign traveler's engravings. At the time, when you behold Eminonu from the sea, this would be your landscape: the busy atmosphere of the port, filled with people and activities; small boats on the sea; rowboats with their interesting looks; the silhouette of Yeni Cami (The New Mosque), little shops tucked neatly next to each other by the sea.

This is the financial heart of the city. Today, just like in the past, the district, being at the center of the historic peninsula, has a very lively, dynamic population. This district, which is the center of the one of the most important harbors in the world, is continuously filled with torrents of people going about their business in a hurry.

EMİNÖNÜ KANTARCILAR DURAĞI

Eminönü'nün Unkapani istikametine doğru olan bu durak, ismini yakınlardaki kantarcı dükkanlardan almaktadır.

Dün olduğu gibi bugün de, semtin her yerinde ayrı bir ticaret geleneği yaşatılmaktadır. Şehrin en canlı ekonomisinin olduğu noktalardan biri olan Eminönü, her meslek grubunun ayrı ayrı örgütlendiği kısımlardan oluşmaktadır.

Bu semt, kentin en hareketli noktalarından biri olup, hem Bizans hem Osmanlı hem de Cumhuriyet döneminde önemini koruyan yerlerden biridir. Sadece ülkemizde değil, dünyada eşini bulunmayan birçok eser bu semtte bulunmaktadır. Bu durağın hemen üst tarafında bu eserlerden biri olan meşhur Süleymaniye Camii bulunmaktadır.

Bu durak yakınında da tartı ve kantarcıların satıldığı dükkanlar bulunmaktadır. Tartı ve kantarcıların tarihi çok eskiye dayanmamaktadır. Osmanlı döneminde kullanılan ölçü ve tartı birimleri farklı olduğundan, bu durağın geçmişi çok eskiye gitmemektedir.

Cumhuriyetten sonra batılı devletlerle ortak ticaret ilişkileri geliştirmek adına yeni ölçü ve tartı birimleri kabul edilmiştir. İşte bu semt, yeni kullanılan birimlerle değişen tartı aletleri ve kantarcıların satıldığı dükkanları içermektedir.

EMINONU KANTARCILAR STOP

The stop, located towards the direction of Unkapani, takes its name from the scale (kantarcı) sellers nearby.

Just like in the past, there is a different commercial tradition that lives on today. Eminonu, a vital center of economy for Istanbul, is made up of parts organized by different professions.

This district, one of the bustling locations in the city, has maintained its importance throughout Byzantine, Ottoman and the Republic eras. The district harbors several unique monuments unrivalled not only in Turkey, but also in the whole world. Above this bus stop is one of these monuments, the famous Süleymaniye Mosque.

Nearby the stop, there are shops which sell scales and weighing machines. The history of these tools do not go a long way back. Because the measurement system during the Ottoman era was different, the bus stop does not have a long history.

After the Republic was founded, in order to establish commercial relations with the Western countries, the new measurement system was introduced. And the shops which sell the new scales and weighing machines compatible with the new units can be found in this district.

FATİH İTFAİYE DURAĞI

Semt ismini, şehrin fatihi Fatih Sultan Mehmet'den almaktadır. İtfaiye durağı ise ismini, yakınlarında bulunan İtfaiye binasından almıştır.

Fatih semtinin merkez caddesi olan Fevzi Paşa Caddesinin, Şehzadebaşı tarafından başlangıç kısmındadır. Ayrıca "Bozdoğan veya Valens Su Kemerini" denen su kemeri, durağın itfaiye tarafına doğru hemen arkasında bulunmaktadır. İtfaiye Durağı'nın kemere doğru olan tarafında, Fatih Belediyesi'nin eski binası ve semt parkı bulunmaktadır.

Durağın Aksaray - Horhor istikametine doğru olan kısmında ise Horhor Antikacılar Çarşısı ve İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bulunmaktadır. Fatih ile Aksaray semtinin birbirine en çok yaklaştığı kısımda bulunan durak, günün her saatinde hareketlidir.

İtfaiye, Osmanlı döneminde, "tulumbacılar" ismiyle anılan yangın söndürücülerden günümüze gelen bir teşkilattir. Kuruluşu II. Mahmud dönemine kadar gitmektedir. Bu iş, kutsal atfedilen mesleklerden biri olup, çalışanları çoğu zaman hayati tehlikeye rağmen fedakârlıkla bu işi yürütmektedir.

Bugün belki modern cihazlarla çalışan bu teşkilat, Osmanlı döneminde çok sıkıntılarla iş görmüşlerdir. Şehrin yangınları meşhur olup, büyük kısmı ahşap olan semt konakları ve evlerinin bu yangınlarda büyük hasar gördüğü bilinmektedir. Ahşap binalar bir tutuştu mu, bunu söndürmenin çok güç olduğu bilinmektedir. Bilhassa yanınca genleşen çatıdaki çivilerin karşı ahşap evlere sıçrayarak kısa sürede yangının büyüdüğü anlatılmaktadır. Hatta bazı yangınların ancak kıyıya geldiğinde durabildiği ve semtin büyük kısmını küle çevirdiği kaynaklarda geçmektedir. Tulumbacıların bu yangınlara tulumbalarıyla giderek söndürmek için uğraşmalar da, yetersiz kaldıkları aşkârdır. Bugün modernleşen bu teşkilat, yangınlara daha hızlı müdahale etmekte ve daha mahir davranmaktadır. Tarihi yarımada olunca önemi daha da artan bu kurum, bir tarihin kül olup gitmemesi için en çok uğraşan kurumlardandır.

FATİH İTFAİYE STOP

The district takes its name from the conqueror of the city, Mehmet II (Mehmet the Conqueror). And the stop itself takes its name from the nearby İtfaiye (Fire Brigade) building.

The bus stop is located at the beginning of the Fevzi Pasa Avenue (from Sehzadebasi side), which is the central avenue of the Fatih district. Moreover, the aqueduct, known as the "Bozdogan" or "Valens Aqueduct" can be seen right behind the stop, to the direction of the İtfaiye building. Again, on this side, you can also spot the old building of the Fatih Municipality, and the district park.

And when you look at the other direction of the stop, towards Aksaray – Horhor, you will see Horhor Antiquary Market and Istanbul University's School of Divinity. This stop, which is situated on the almost immediate connection point of the districts of Fatih and Aksaray, is busy any time of the day.

During the Ottoman era, İtfaiye (Fire Brigade) consisted of fire fighters known as "tulumbacılar." The establishment date of the institution goes back to the reign of Sultan Mahmud II. Deemed to be a holy profession, the fire fighters go about their business with the constant threat of death, making great sacrifices.

Though working with modern tools today, the institution worked with great difficulty during the Ottoman era. Famous for its fires, Istanbul had several old mansions and houses made of wood that were burned down or took great damage. It is known that when caught fire, it is very hard to extinguish these wooden structures. Particularly, it is reported that the nails thrown off from the expanding roofs caused fires to spread to the nearby buildings. As a matter of fact, some of the great fires could only be controlled when they reached the shoreline, and that some of the districts were turned to ash. Although the "tulumbacılar" went to these fires with their "tulumbas" (pump), it was obvious that they were inadequate against them. Today, this modernized institution can intervene much more effectively and in an adept manner. With the heightened importance of being situated in the historic peninsula, this institution works all the time to protect the historical monuments and artifacts here.

ULUBATLI DURAĞI

Şehrin bugün en merkezi yerinde kalan Ulubatlı durağı, Topkapı ile yan yanadır. İsmi şehrin fethi esnasında, surlara Osmanlı sancağını ilk diken akıncılardan biri olan Ulubatlı Hasan'dan almıştır.

Fetih olayında akıncıların, surlardan ilk giren birliğin rolü büyüktü. İstanbul, dönemin en güçlü surlarıyla çevriliydi. Üç kat ve oldukça kalın olan surların önünde de genişçe suyla kaplı hendekler bulunuyordu. Fetih esnasında, bu surlar bir bir aşılmıştı. Bu devasa surların aşılmasında, Fatih Sultan Mehmet'in bizzat çizimini yaptığı "şahi topu"nun etkisi büyüktü. Bu top dönemin en ileri teknik silahıydı. Surlarda devasa gedikler açıyordu. Ancak, bu gedikler Bizans'ın sur ustaları tarafından tekrar kapatılmaktaydı. Fatih, üçgen şeklinde atış yaptırarak arada kalan büyük sur parçalarının dökülmesini sağlamıştı. İşte açılan bu büyük gediklerden içeri ilk akıncılar girmişti. O akıncılardan biri de "Ulubatlı Hasan" olup, önüne çıkan Bizans askerlerini bertaraf edip, burçlara Osmanlı sancağını dikmiştir. Bunu gören askerlerin şevki ve azmi artmıştır. Çünkü bu, şehrin düştüğünün göstergesiydi. Düşman askeri hemen burçlardaki Ulubatlı'yı ok yağmuruna tutmuştu. Ulubatlı şehadete doğru yol alırken de, Osmanlı sancağını bırakmamıştı. Bu kahramanca mücadeleyi gören Fatih, çok hislenmişti. "Eğer bu kutlu fetihde hükümdar olmasa idim, Ulubatlı Hasan olmak isterdim, ne güzel bir değer uğruna şehit oldu" diyerek bu akıncıyı övmüştür.

İşte bugün geçtiğimiz Ulubatlı durağı, şehrin kara surlarının merkez noktasındaydı. Fatih'in fetihden sonra, şehre bu civardaki Topkapı'dan girdiği bilinmektedir.

Ulubatlı, tarihten aldığı misyonla, bugün vatan sevgisi ve milliyetçiliğin göstergesi olarak gönüllerdeki yerini korumaktadır.

ULUBATLI STOP

The Ulubatli stop, which is situated at a very central part of the city, is next to the Topkapı. It takes its name from the raider Ulubatli Hasan (Hasan of Ulubat) who was the first raider to put the Ottoman standard on top of the city walls.

During the conquest, the first troops that went through the walls had a huge importance. Istanbul then was surrounded with the strongest walls at the time. The three-layered, thick walls also had wide gutters filled with water at the front. During the conquest, these walls were overcome one by one. In this endeavor, the "şahi cannon" blueprinted by Mehmet II the Conqueror himself, played a huge role. This cannon was the most advanced weapon at the time. It could make great damage, leaving huge holes in the walls. However, these holes were being repaired immediately by the Byzantine wall masters. Mehmet II ordered to fire the cannons in the shape of a triangle, so that the pieces of walls left in between could fall down too. So, the first raiders were the ones who went through these new gaping holes. One of them, Ulubatli Hasan, managed to outtake the Byzantine soldiers and put the Ottoman standard on top of the wall. This was a huge boost on the morale of the soldiers, as this was an indication that the city was going to fall. The enemy soldiers immediately rained arrows on Ulubatli Hasan. Ulubatli Hasan did not let go of the Ottoman standard even when he was giving his last breath, becoming a martyr. Fatih, seeing this heroic struggle, was very emotional. Mehmet II, saying that "If I wasn't the Sultan at this holy conquest, I would like to be Ulubatli Hasan, who has become a martyr for a most valuable cause," commended this brave raider.

The Ulubatli bus stop is situated where used to be the central point of the city's walls. It is known that Mehmet the Conqueror entered the city from this area, from Topkapı.

Ulubatli Hasan, with the mission bestowed on him throughout the history, is still commemorated with love of the country and the nation.

MÜZE DURAĞI

Unkapanı'ndan Fatih'e doğru çıkarken Bozdoğan Kemerı altında kalan Müze Durağı, İBB Reşat Nuri Tiyatro Salonu ile karşı karşıyadır. İsmi yakındaki, Karikatür ve Mizah Müzesinden alan durak, şehrin en işlek noktalarından birindedir. Bugün müze olarak kullanılan bu bina, Gazanfer Ağa Külliyesi'dir.

Müze ilk olarak 1975 yılında, Karikatürcüler Derneği'nin girişimi ile İstanbul Belediyesi tarafından Tepebaşı'nda açıldı, ancak 12 Eylül 1980 tarihinde kapatıldı. Daha sonra bu binanın yıkılması ile müze de tamamen kapanmış oldu.

27 Şubat 1989 tarihinde Saraçhane başında Atatürk Bulvarı üzerinde, Bozdoğan Kemerı bitişiğinde yer alan Gazanfer Ağa Külliyesi'nde yeni müze hizmete girdi.

Karikatür ve Mizah Müzesi, sosyal tarihimizin en açık belgeleri niteliğinde olan bir kültür birikimini yok olmaktan kurtarıyor ve çeşitli etkinliklerle günümüze taşıyor. Ayrıca, diğer ülkelerdeki benzer kuruluşlarla iletişim kuran müzede, dünya karikatür sanatının ünlü isimleri kişisel ya da karma sergilerle İstanbullulara tanıtılıyor.

Karikatür ve Mizah müzesi, çağdaş müzecilik anlayışına göre sürekli gelişen ve bu nedenle sürekli izlenebilen, yaşayan bir müze. Sergi salonlarında açılan değişken ve ilginç sergiler ile birlikte giderek zenginleşen mizah kitaplığı ve arşivi görülmeye değer. Ayrıca, dileyen herkes bir uzman gözetiminde özgün baskı atölyesinde çalışabiliyor.

Konferans, panel, küçük konserler, video gösterileri müzenin diğer etkinlikleri arasında yer alıyor. Bu müze, gülmenin tarihini merak edenlerin mutlaka görmesi gereken bir müzedir.

MUSEUM STOP

When you are going from Unkapani to Fatih, you will see the Müze Stop right under the Bozdogan Aqueduct, across the IBB Resat Nuri Theater.

The bus stop, taking its name from the nearby Cartoon and Satire Museum, is situated on one of the most busiest locations in Istanbul. Today, this building, which is used as a museum, is originally the Gazanfer Aga Kulliyah.

The museum was first opened in 1975, with the initiative of the Cartoonists, by the Istanbul Municipality in tepebasi. However, it was closed down in September 12th, 1980. Later on, when the building was demolished, the museum was completely closed down.

On February 27th, 1989, the new museum was opened in what was formerly the Gazanfer Aga Kulliyah on the Ataturk Boulevard.

The Cartoon and Satire Museum saves a vast accumulation of culture – a clear documentation of our social history – from disappearing. Moreover, having established connections with similar museums of its kind in other parts of the world, works of renowned artists are put on display whether in personal exhibitions or group exhibitions.

The Cartoon and Satire Museum constantly updates itself according to modern understanding of museology with a living museum experience, at the same time presenting its visitors with various interesting exhibitions and its constantly evolving Satire Library and Archive. Moreover, anyone who is interested is allowed to work in the unique press/engraving workshop under the supervision of an expert.

Conferences, panels, mini concerts, video shows are among the other activities presented in the museum. This museum should definitely be visited by enthusiasts who are eager to learn about the history of laughing.

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE DURAĞI

İstanbul Büyükşehir Belediye durağı Şehzadebaşı tarafında olup, buradaki merkez belediye binasından ismini almaktadır. Bir tarafı Fatih'e, bir tarafı Vezneciler'e doğru açılan cadde üzerinde bulunmaktadır.

Belediye binası modern ve işlevsel yapısıyla, Türkiye'deki ilk büyük ve modern belediye binalarındandır. Binanın bahçesinde, fetihten bugüne kadar İstanbul'da belediye başkanlığı yapmış idarecilerin büstleri bulunmaktadır.

Osmanlı'da belediye işlerini "Şehremini" adı verilen yöneticiler yürütürdü. Şehrin en emin kişisi olduğundan bu ismi alan Şehremini'nin bugünkü Şehremini semtinde konağı bulunmaktaydı. Şehrin fetihten sonraki ilk Şehremini'si, Fatih'in de hocası olan Kadı Hızır Çelebi'dir. Fatih Sultan Mehmet bu şehreminiye başarılı görevlerinden dolayı, emekliliğinden hemen sonra Anadolu yakasında Üsküdar yanındaki, büyük araziye hibe etmiştir. Bu bölgeye bugün "Kadıköy" denilmektedir. Kadıköy de ismini, şehrin ilk kadısı olan bu büyük âlim, kadıya borçludur.

Şehrin hâkim tepelerinden birinde bulunan bu bina Osmanlı döneminde, direkler arası bölgesinin bir kısmını kapsıyordu. Tarihi sur içindeki bölgenin en orta noktası olduğu tespit edilen bu bölge, bugün şehre hizmetin dağıtıldığı yerdir.

ISTANBUL METROPOLİTAN MUNICIPALITY STOP

This stop, on the Sehzadebasi side, takes its name from the metropolitan municipality building. It is situated on the avenue reaching on side to Fatih, and on the other to Vezneciler.

The municipality building, modern and functional, is one of the first great and modern municipality buildings in Turkey. In its garden, one can find the busts of all the mayors starting from the conquest up until today.

During the Ottoman era, the municipal works were run by officials called "Şehremini," literally meaning the trustworthy of the city, or the one who is trusted with the city. This official, Şehremini resided in a mansion in a district of the city today called Şehremini. The first Şehremini of the city after the conquest was Qadi Hızır Celebi, who was also a teacher (hodja) of Mehmet the Conqueror. Because of his deeds, Mehmet II bestowed a territory on the Asian side, near Uskudar to this şehremini, Qadi Hızır Celebi. Today, this district is called "Kadikoy." Kadikoy, as a result, takes its name from the first qadi of the city, from this great scholar.

The municipality building, situated on a hill that overlooked the city, covered part of the Direklerarasi district during the Ottoman era. Determined to be the most central point of the area within the city walls, this is the point where the service is disseminated to the city of Istanbul.

EDİRNEKAPI TRAMVAY DURAĞI

Edirnekapi tramvay durağı, bu kısma sonradan yapılan tramvaydan ötürü bu ismi almıştır. Edirnekapi, Osmanlı'nın kara surları kapılarının en önemlilerinden olup, şehrin Edirne'ye açılan kapısıdır.

Tramvay durağı sur dışındaki şehitlik ortasından geçmiştir. Maalesef şehitlikte nakli kubur yapılarak, yani şehit mezarları taşınarak bu yollar genişletilebilmiştir. Bugün tam şehitliğin yanında kalan durakta indiğinizde karşınıza şehit mezarlıkları gelmektedir. Bu durakta inen yolculardan bazıları, mezarlık tarafına yaklaşır, bu vatan uğruna canını feda etmiş şehitlere fatihalar okumakta ve dualar armağan etmektedir. Böylece, belki hiç birini tanımadığı şehitlere vefa borcunu ödemiş olmanın hazzını yaşamaktadırlar.

Osmanlı kültüründe adet olduğu üzere, mezarlıklar cami haziresine, çevresine yapılırdı. Bizim kültürümüzde hayat ile ölüm iç içeydi. Ölümün unutulmaması için verilen bir mesajdı bu. Hayatın merkezinde kalan kabirlerden geçerken, ölümün her an hayatın içinde olduğu hatırlatılırdı.

Bugün de Edirnekapi Tramvay durağından, şehitlik mezarından geçerken, hayatın ölüm ile iç içe olduğu hatırlanır ve böylece bu vatanın ne zorluklarla alındığı bir kez daha hatırlanır.

EDİRNEKAPI TRAMVAY STOP

Edirnekapi Tramvay stop takes its name from the tram line made later in this area. Edirnekapi, one of the most important wall gates of the Ottomans, is Istanbul's gate leading up to the direction of the city of Edirne.

The Tramvay stop passed through the middle of the martyrs' grave outside the city walls. Unfortunately, the roads could only be extended by moving the graves of the martyrs. Today, when you get off the bus at this stop which is right next to the graveyard, you will see the graves themselves. Some of the passengers who get off at this stop move to the graveyard and send their prayers to the martyrs who had given their lives for the country. Therefore, they feel the joy of paying their respects to the martyrs unknown to them.

Traditionally, during the Ottoman era, the the graveyards were established on the gardens of the mosques, and around them. In our culture, life and death had a very intimate culture. This was a signifier so that the reality of death would not be forgotten. When passing through these graves situated right at the center of life, one would remember that death is a part of life.

Today, when passing through the Edirnekapi Tramvay stop, by the martyrs' graveyard, one remembers that death and life go hand in hand, and that this country was founded with great sacrifices.

Gülhane 1920 / Gulhane 1920

PERTEVNIYAL VALİDE SULTAN DURAĞI

Durak ismini yakınlarındaki, Pertevniyal Valide Sultan Camii ve Lisesinden almaktadır. Pertevniyal Valide Sultan, Sultan İkinci Mahmud Han'ın hanımı, Sultan Abdülaziz Han'ın annesidir. 1830'dan önce İkinci Mahmud Han'la evlendi. Oğlu Abdülaziz Han'ın tahta geçmesi (1861) üzerine 'Valide Sultan' unvanını aldı.

Oğlu Abdülaziz Han'ın, Mithat Paşa ve yandaşları tarafından şehit edilmesi (1876) üzerine inzivaya çekildi. Küçük çocukları yetiştirmekle meşgul oldu. Birçok kimsesiz çocuğu yetiştirip evlendirdi. Sultan İkinci Abdülhamid Han'ın hanımı Müşfika Hanımı da bizzat yetiştirmişti.

Her gün akşam namazını müteakip secdeye kapanır; 'Her şeyi affederim, oğlumun katillerini affetmem.' diyerek gözyaşı dökerdi.

Pertevniyal Valide Sultan, daha çok Aksaray'da yaptırdığı kendi adıyla anılan camisiyle tanınır. Eser 19. yüzyıl Türk mimarisinde büyük ölçüde etkili olan eklektik üslupta inşa edilmiştir. Cami; yanına yapılan çeşme, muvakkithane, kütüphane, mektep, türbe, müezzin odaları ile bir külliye halindedir.

1953'te yıkılan türbe 1969'da yeniden inşa ettirildi. Pertevniyal Valide Sultan, külliyesinden başka bugün Pertevniyal Lisesi olarak bilinen Mahmudiye Mektebi ile çeşitli semtlerde birçok çeşme yaptırarak hayır ve iyiliklerinin öldükten sonra da devamını temin etmiştir. Hatıratı İstanbul Üniversitesi kütüphanesinde mevcuttur.

Valide Sultan, hayır-hasenata çok önem verirdi. Ayrıca Yusufpaşa'da bulunan Aksaray Mahmudiye İlköğretim Okulunu eşi II. Mahmut'un anısına yaptırmıştır. Okul birkaç kez talihsizliklerle karşılaşmasına rağmen bugün hala hizmet vermektedir.

4 Şubat 1883 günü Dolmabahçe Sarayı'nda vefat eden Pertevniyal Valide Sultan, Aksaray'da kendi adıyla anılan Pertevniyal Valide Sultan Camii'ndeki Pertevniyal Sultan Türbesine gömüldü.

Onun kurduğu okuldan bugüne dek çok sayıda sanatçı, yazar, gazeteci, milletvekili ve bilim adamı yetişmiştir.

PERTEVNIYAL VALİDE SULTAN STOP

The bus stop takes its name from the nearby Pertevniyal Valide Sultan Mosque and the high school with the same name. Pertevniyal Valide Sultan was the wife of Sultan Mahmud II, and the mother of Sultan Abdulaziz. She was married to Mahmud II before 1830. When his son, Abdulaziz ascended to the throne in 1861, she was bestowed with the title, "Valide Sultan." (Sultana.)

When her son Abdulaziz was martyred by Mithat Pasa and his followers, (1876) she retired into seclusion. She kept busy by raising little kids. She raised many orphans and found spouses for them. She herself raised Sultan Abdulhamit II's wife, Lady Musfika.

After each evening prayer, she would prostrate herself and cry, saying "I'd forgive anything, but never my son's killers."

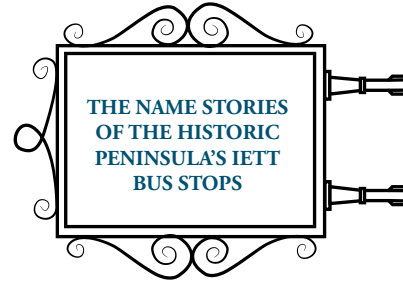
Pertevniyal Valide Sultan is mostly known for the mosque she commissioned in Aksaray. This monumental building is constructed with an eclectic style that was prevalent in the 19th century Turkish architecture. The mosque presents with visitor with a whole kulliyah complex, including a fountain, a little room for determining the prayer hours (muvakkithane), a library, a school, a tomb, and rooms for muezzin (the ones who call to prayer).

The tomb, demolished in 1953 was rebuilt in 1969. Pertevniyal Valide Sultan, apart from her kulliyah, guaranteed her continued benefaction even after her death by commissioning the Mahmudiye School, and many fountains in various districts. Her memoirs can be seen in the Istanbul University Library.

The Sultana was very concerned with being a philanthropist, about benefaction. Moreover, she also commissioned the Aksaray Mahmudiye Elementary School in Yusufpasa as a tribute to her husband, Mahmud II. Although the school had a couple of misfortunes in the past, it is still serving students and teachers without any problems.

Passing away on February 4th, 1883 in the Dolmabahce Palace, Pertevniyal Valide Sultan was buried in the Pertevniyal Sultan Tomb in the Pertevniyal Valide Sultan Tomb in Aksaray, named after herself.

The school, who was founded by this Valide Sultan has raised many artists, writers, journalists, parliamentary members, and scientists.

YUSUFPAŞA DURAĞI

Topkapı ile Beyazıt arasında yer alan Aksaray durağı yakınındaki bu durak, şehrin en işlek noktasındadır. İsmi Osmanlı devri sadrazamlarından Yusuf Paşa'dan almıştır.

Osmanlı devleti döneminde, devlet adamları şehri imar etme vazifesini görmüşlerdir. Her sadrazam şehri kalkındırmayı kendine görev edinmiştir. Şehrin birçok yanına camiler, medreseler ve hayır kurumları yaparak, Osmanlı'yı ihya etmişlerdir. Bu yüzden tarihi yarımada'nın dört bir tarafı bu veziriazamların ismiyle anılır.

Yusuf Paşa da bu sadrazamlardan biri olup, Osmanlı devleti hizmetinde, I. Abdülhamid ve III. Selim zamanında iki kez sadrazamlık (başbakan) yapmıştır. Kölelikten sadrazamlığa uzanan ilginç bir hayat hikayesi olan bu devlet adamı gürcü asıllıdır. Köle olarak İstanbul'a gelmiş, denizcilikle uğraşan efendisi Hasan Kaptan tarafından azat edildikten sonra deniz ticaretiyle uğraşmaya başlamıştır. Cezayirli Hasan Paşa'nın yanında çalışmış, bu paşa Kaptan-ı Deryalığa getirilince, Yusuf Paşa'yı hazinedar yapmıştır.

Ardından görevde yükselen Yusuf Paşa önce vezir, sonra da baş vezir olmuştur. Görevi esnasında yapılan Osmanlı-Rus savaşında serdar-ı ekrem (baş komutanlık) olarak orduyu yönetmiştir.

Bir süre Kaptan-ı Deryalık görevini de üstlenen Paşa; Konya, Bosna, Cidde valiliği de yapmıştır. En son görev aldığı Medine Muhafızlığı görevindeyken, 1800 yılında Cidde'de vefat etmiştir.

Kabataş'ta Koca Yusuf Paşa'nın yaptırdığı bir sebil çeşmesi mevcuttur.

YUSUFPASA STOP

This stop, situated nearby the Aksaray stop which is between Topkapı and Beyazıt, is on the busiest point of the city. It takes its name from the Ottoman grand vizier (sadrizam), Yusuf Pasa.

During the Ottoman era, the statesmen were also responsible for replanning and developing the city. Every grand vizier took upon himself the responsibility to prosper the city of Istanbul. By commissioning many mosques, madrasahs, and charity organizations, they brought prosperity and fortune to the Ottoman Empire. Therefore, many corners of the historic peninsula is also remembered with the names of these grand viziers.

Yusuf Pasa, among these grand viziers, has served twice as sadrazam (prime minister) during Abdulhamid I and Selim III, serving for the Ottoman Empire. This statesman of Georgian origin has a very interesting life story that starts from slavery and reaches to being a grand vizier. He was brought to Istanbul as a slave, and then was given his freedom by his master Hasan the Captain. After this, he started working in marine trade. He worked with Cezayirli Hasan Pasa (Hasan Pasa of Algeria), and when this Pasa was promoted to the rank of Kaptan-ı Derya (the highest ranking naval officer in the Ottoman army), he made Yusuf Pasa the treasurer.

Yusuf Pasa, rising among the ranks, first became vizier, and then the head vizier. During the Ottoman – Russian War, as "serdar-ı ekrem," (commander-in-chief), he commanded the army.

Yusuf Pasa, who also was Kaptan-ı Derya for a while, was the governor of several areas such as Konya, Bosnia, Cidde. When he was the Guard of Medina, his last office, he died in 1800 in Jeddah.

In Kabatas, there is a fountain commissioned by himself, Koca (Grand) Yusuf Pasa.

HASEKİ DURAĞI

Bugün Haseki Hastanesi'nden tanıdığımız Haseki durağı, Aksaray ile Cerrahpaşa arasındadır. Haseki Osmanlı'da kadın efendilere verilen isimdir. Bu duraktaki Haseki ismi, bizim ismini çokça duyduğumuz Hürrem Sultan'dan gelmektedir.

Haseki, Topkapı Sarayı'na özenle seçilerek alınırdı. Birçok elemenden geçen sultan adayları, olan cariyelerden seçilirdi. Zekası ile, mahareti ile, dini bütünlüğü ile, ahlakı ve dürüstlüğü ile, akli ve bilgisi ile dikkat çekenler yükselebilirdi. Enderun mektebi gibi Harem'de eğitilen bu cariyelerden gözde olanlar, Haseki olmaya yükselebilerdi. İşte Hürrem Sultan zekâsı, mahareti, dini bütünlüğü ve ahlakı ile yükselmiş ve Kanuni'ye eş olmayı başarmıştı. Cariyeler için Osmanlı soyunun kendinden devam etmesi çok büyük bir ayrıcalıktı. Bu yüzden Hürrem Sultan bu makamı çok önemsemiş ve layığı veçhiyle bulunduğu konumu doldurmuştur.

Osmanlı'nın dünyanın süper gücü olduğu dönemde yaşayan Hürrem Sultan çok hayırhah hanım sultanlardandır. Kanuni Sultan Süleyman'ın eşi olan Haseki Hürrem, Osmanlı Devleti'nin bu parlak döneminin hakkını vermiştir. Yaptırdığı hayır kurumlarıyla ismini tarihe altın harflerle yazdırmıştır. Osmanlı'nın en fazla hayır kurumu yapan Hanım Sultanlarından olan Hürrem, buradaki Haseki Külliyesinin de banisidir. Bugün Haseki Hastanesi diye anılan bu bina, külliye'nin bir kısmını ihtiva etmektedir. Ayrıca eğitim kurumu ve aşevinden oluşan yapı bugün restore edilmektedir.

Osmanlı devleti, genelde aynı meslek kurumlarını bir noktaya taşımayı gayret edinmiş bir devlettir. Osmanlı'nın yedi tepesinden biri olan Cerrahpaşa da sağlık kurumlarına ayrılmış bir muhittir. Bugün hala şehrin en yoğun sağlık kurumlarını barındıran bu bölge, İstanbul'un sağlık merkezidir.

HASEKİ STOP

In our day, Haseki stop, which we are familiar from the Haseki Hospital, is between Aksaray and Cerrahpasa. Haseki means the woman master in the Ottomans. The name in this bus stop comes from Hurrem Sultan, a frequently heard figure in the Ottoman history.

The haseki would be meticulously chosen and then be brought to the Topkapi Palace. After passing several elimination processes, the haseki would be chosen among the chambermaids (odalisque). Among these maids, only the ones with intelligence, skill, religious devoutness, morality, and knowledge could rise. The favorite maids educated in the Seraglio (Harem) not unlike the Andarun school, could rise to be the Haseki. Thus Hurrem Sultan with her intelligence, skill, religious devoutness, and morality managed to rise and be the wife of Suleyman the Magnificent. For the chambermaids, it was an unparalleled privilege to continue the Ottoman bloodline through themselves. Therefore, Hurrem Sultan attached great importance to this office, and became a very worthy haseki.

Hurrem Sultan, who lived during a period when the Ottoman Empire was the world superpower, was a very charitable sultana. Haseki Hurrem, being the wife of Suleiman the Magnificent, was a worthy sultana during this brilliant period of the Ottoman Empire. With the charity organizations she commissioned, she made sure that her name was going to go down in the history books with great prominence. Hurrem, who is one of the most charitable among all the sultanas of the Ottoman Empire, is also the commissioner of the Haseki Külliyyah. This building, today's Haseki Hospital, includes part of the külliyyah. Moreover, the whole building, including an educational institution and an eatery, is being renovated today.

The Ottoman Empire's general policy was to gather the same professional institutions together. Therefore, Cerrahpasa, one of the seven hills of Istanbul, is a region allocated for health institutions. Even today, harboring the most complex health institutions of the city, Cerrahpasa is the health center of Istanbul.

FINDIKZADE DURAĞI

İstanbul'un Fatih ilçesinde, Topkapı ile Aksaray arasında şehrin sur içerisine girmek için kullanılan Millet Caddesi ile Vatan Caddesini birleştiren semtidir.

Bugün şehrin üç büyük hastanesine yakınlığı ve buradaki poliklinikleriyle şehrin sağlıkla ilgili en önemli semtlerindedir. Tarihi yarımada'nın en merkezi yerlerindedir.

Findikzade durağı ismini şöyle bir menkıbeden almaktadır. Ufak tefek olduğundan 'findik' lakabıyla anılan Mustafa Efendi adlı zatin oğlu olan ünlü hattat Findikzade İbrahim Efendinin bu semtte, Kızilelma'da yaşayıp ölmüş olduğu bilinmektedir. Evinin civarına zamanla halk tarafından lakabı olan 'Findikzade' ismi verilmiştir.

Bu semt, Osmanlı'nın manevi fatihlerinden Molla Gürani'ye de ev sahipliği yapmaktadır. Fatih Sultan Mehmet Han'ın en sevdiği hocalarından olan Molla Gürani, büyük Arap âlimidir. Bu büyük âlimin kabri, Findikzade tramvay durağının Aksaray istikametine doğru olan Karamani Mehmet Paşa Camii karşısında bulunmaktadır.

Bugün Turgut Özal Caddesi diye ismi yenilenen Millet Caddesinin tam ortasında bulunan Findikzade'nin yanı başında tarihi Şehremini semti vardır. Osmanlı döneminde şehrin en emini olan Belediye Reisi-Kadı Hızır Çelebi'nin konağı olduğu rivayet olunan semt meşhurdur.

FINDIKZADE STOP

Findikzade, located in the greater Fatih borough between Topkapı and Aksaray, is a district that connects the Millet Avenue which provides entrance into the city within the walls, and the Vatan Avenue.

Findikzade is an important district in terms of healthcare as it is nearby to the three great hospitals in Istanbul, also harboring various ambulatoriums. It is a very central location in the historic peninsula.

The name of the district and the bus stop comes from the following tale: It is known that famous calligraphist Master Findikzade İbrahim lived and died in this district, in an area called Kizilelma. Findikzade İbrahim was the son of Master Mustafa, known as "findik" (nut) as he was a diminutive person. In time, locals started calling the area nearby this family's house "Findikzade," meaning son of, or descendants of Findik.

This district also hosts the grave of one of great spiritual conquerors of the Ottomans, Mullah Gurani. Mullah Gurani, a great Arabic scholar, was a favorite teacher of Mehmet II (the Conqueror). The tomb of this great scholar is located across the Karamani Mehmet Pasa Mosque, which is along the Aksaray direction of the Findikzade tram stop.

In our day, Findikzade is situated right at the heart of the Turgut Ozal Avenue, formerly Millet Avenue. Near Findikzade lies the district of Sehremini. This district is also famous, because the most famous Emin of the ottoman era, the mayor Qadi Hızir Celebi's mansion was reportedly here.

ÇAPA DURAĞI

Çapa Durağı, Şehremini, Topkapı'dan sur içine eski İstanbul'a girdikten sonra Millet Caddesi boyunca Fındıkzade'ye kadar inen caddedir. Sağdan Başvekil Caddesi ve Vezir Caddesinden Koca Mustafapaşa'ya çıkan, soldan Çapa Tıp Fakültesi'nden Vatan Caddesine uzanan semt, şehrin sağlık merkezlerindedir. İstanbul surları boyunca Çapa'ya Topkapı, Mevlanakapı, Silivrikapı'dan girilir. Eskiden Şehremini olarak anılan bu semt Şehremini'nin mahalle olması nedeniyle halk tarafından Çapa olarak adlandırılmıştır.

Şehremini, Şehrin Emniyeti taşıyan, İstanbul'un Osmanlı dönemindeki Belediye Başkanının kullandığı unvandı. Şehrin ilk kadısı Hızır Çelebi bu unvanı ilk kullananlardandır. Rivayete göre, Şehremini civarlarında, ahşap bir konağı bulunmaktadır. Semt ismini Şehremini Kadı Hızır Çelebi'nin buradaki konağından almıştır. Osmanlı döneminde şehrin en emininin yaşadığı bu semt, şimdilerde en emin doktorlarını barındırmaktadır.

Tarihi sur içinin en işlek semtlerinden olan Çapa'da pek çok tarihi eser bulunmaktadır Mimar Sinan eseri olan Has Odabaşı Camii, Odabaşı'nda; Gazi Ahmet Paşa Camii kale içindedir, eski Topkapı'dan girişten sonra soldadır. Mevlanakapısı'ndan çıkınca hemen karşıda Merkez Efendi Camii görülür. Diğer belli başlı camiler: Çivizade Camii, Örümceksiz Camii, Iskender Ağa Camii, Seyit Ömer Camii, Cafer Ağa Camii, İbrahim Çavuş Camii, Melek Hatun Camii'dir.

CAPA STOP

The Capa stop lies on the avenue along Fındıkzade, following Millet Avenue after one enters from Sehremini, Topkapı through the city walls, into the old İstanbul. The Capa district itself spreads from Basvekil Avenue and Vezir Avenue to Koca Mustafapasa on the right hand side, and on the left hand side, from Capa School of Medicine to Vatan Avenue. It is one of the healthcare centers of İstanbul. Along the walls of İstanbul, you can enter Capa through Topkapı, Mevlanakapı, and Silivrikapı gates. The district was used to be called Sehremini; however, because Sehremini turned to be a neighborhood, the area was named Capa by the locals.

Sehremini was the title used by the mayors of İstanbul during the Ottoman era – meaning the trustworthy person the city is trusted to. The first qadi of the city, Hızır Çelebi was the first to use the title Sehremini. Reportedly, he had a large mansion in the Sehremini district. The district takes its name from Qadi Hızır Çelebi's mansion. The district, hosting the most trustworthy (Emin) of the city during the Ottoman era, now hosts the most trustworthy doctors of the city.

There are many monumental, historical buildings in Capa, one of the busiest districts of Surici (city-within-the-walls). Has Odabasi Mosque, by Mimar Sinan is in Odabasi; Ahmet Pasa Camii can be found in the castle, on the left when one enters the old Topkapı entrance. When one exits from the Mevlanakapı gate, one can see the Merkez Efendi Mosque. The other prominent mosques in the district are: Civizade Mosque, Örümceksiz Mosque, Iskender Ağa Mosque, Seyit Ömer Mosque, Cafer Ağa Mosque, İbrahim Cavuş Mosque, Melek Hatun Mosque.

İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ DURAĞI

Durak ismini yakınındaki İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden almaktadır. Tarihi yarımada'nın sağlık merkezi olmasına sağlayan ana unsurlardan biri bu tıp fakültesidir. Topkapı ile Aksaray arasında bulunan ve çok işlek Millet Caddesinde varlığını sürdüren Hastane, bilhassa çocuk hastalıklarında ülke çapında isim yapmıştır.

Bu Tıp Fakültesi, Türkiye'nin en eski üniversitesi İstanbul Üniversitesi'nin iki tıp fakültesinden biridir. Üniversite reformuyla kurulmuş ilk tıp fakültesidir. Türkiye'de modern tıbbın gelişimine öncülük etmiş, sayısız hekim ve bilim adamı yetiştirmiştir. Efsanevi profesörleriyle tarihe tanıklık etmiş bir kurumdur. Fatih ilçesinin Çapa semtinde yer almasından dolayı halk arasında daha çok Çapa Tıp Fakültesi olarak bilinir.

Türkiye'nin akademik eğitim veren sayılı üniversitelerinden biridir. Altı yıllık eğitim boyunca öğrencilerini teorik ve uygulamalı alanda birçok bilgi ve beceriyle donatır. Her sene bu üniversiteden mezun olmuş birçok doktor adayı tıp uzmanlık sınavında başarılı olur. Yani İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Bölümü'nün başarı oranı oldukça yüksektir. Yetenekli ve donanımlı pratisyen hekim yetiştirmesi ile de ünlü bir fakültedir.

Fakülte bünyesinde değişik kültür ve sanat kolları etkinlik göstermektedir.

ISTANBUL SCHOOL OF MEDICINE STOP

The bus stop takes its name from Istanbul University's School of Medicine nearby. This medicine school is one of the main factors that the historic peninsula is a healthcare center. Situated between Tokapi and Aksaray, on the busy Millet Avenue, the hospital is renown for its expertise on pediatrics.

This school of medicine is one of the two medicine schools of Istanbul University, the oldest university of Turkey. It is the first school of medicine with the university reform. The school was a pioneer for the advancement of medicine in Turkey, educating innumerable medical doctors and scientists. It is an institution that stands as a witness to history with its legendary professors. Because it is situated in the Capa district of the greater Fatih borough, it is locally known as Capa School of Medicine.

It is an exceptional school in Turkey. During the six-year education, it equips its students with numerous skills and knowledge both in theory and in practice. Each year, many MD candidates succeed in medical specialty exam. In other words, Istanbul University School of Medicine has a high rate of success. It is a faculty known for talented, sophisticated practitioner doctors.

In the faculty, there are many culturel and artistic activities are held regularly.

PAZARTEKKE DURAĞI

Pazartekke durağı, şehrin en tarihi noktalarından Topkapı civarındadır. Şehrin Fatihî Fatih Sultan Mehmet'in şehre, fetihten sonra bu civardan giriş yapıldığı bilinir. Tarihi sur içinin başlangıç noktasında olan bu semtin Topkapı ve Mevlanakapı mahallelerine sınırını surlar çizmektedir. Topkapı'dan sur içine girildiğinde karşılaşılan ilk semttir.

Tarihi surlara sırtını yaslayan bu semt, tarihten günümüze miras olarak gelen, birçok hayır kurumuna ev sahipliği yapmaktadır. Osmanlı dönemi eserleriyle dikkat çeken sur içi diye de anılan kısımda adım başı bir tarihi esere rastlamak mümkündür.

Billhassa tramvay durağından indiğinizde köşede göze çarpan tarihi cami sadaka taşlarıyla meşhurdur. Sadaka taşı geleneği, ecdadımızın ince düşüncesinin nadide örneklerinden biridir.

Osmanlıda, sadakalar haftalık veya günlük olarak hesaplanırdı. Ardından yatsı vaktinde camiye girerken, camideki sütunlarda gizli bölmelere sadakalar bırakılırdı. Sadaka taşı diye adlandırılan bu toplumsal dayanışma fonu, halkın ince düşüncesinin bir mahsulüydü. İhtiyacı olan kişiler bu taşlardan günlük gereksinimini karşılayacak kadarını alırlardı. Bırakılan on para, günlük ihtiyaç üç paraysa, sadece on paradan üç para alınırdı. Böylece alan al veren eli görmezdi. Üstelik gece yapılan bu hayır da gizlenmiş olurdu.

Bugün hala bu caminin sütunlarında göze çarpan bu bölmeler ecdadımızın ne kadar hayra düşkün olduklarının bir kanıtıdır. Ayrıca mülkün sigortası olarak görülen sadaka kültürü Osmanlıda son döneme kadar birçok vakıf aracılığıyla yaşatılmıştır.

PAZARTEKKE STOP

Pazartekke stop is in the Topkapı district, which is one of the most historic places in the city. It is known that the conqueror of Istanbul, Mehmet II the Conqueror made his entrance from Topkapı. PazarTEKKE district, which is located at the beginning of the historic city-within-the-walls (Surici), reaches its borders with the Topkapı and Mevlanakapı neighborhoods by the walls. PazarTEKKE is the first district to be encountered when one enters Topkapı through the walls.

This district, leaning on the historic walls behind itself, hosts many charity organization buildings which are cultural heritages. The place called as Surici, which attracts the attention with the Ottoman era monuments and other constructions, presents the visitor numerous historic artifacts and buildings.

In particular, when you go down the tram stop, you will spot a mosque which is famous for its alms stone. Alms stone tradition is a precious example of our ancestors' exquisite thinking.

During the Ottoman era, the alms would be calculated weekly or daily. After that, around "yatsı" (1.5-2 hours after the sunset), the alms would be left in hidden partitions in the columns of the mosque. This social solidarity fund, called the "Alms stone," was a product of the Ottoman folks' courteous thinking. People in need would take the amount they needed from the stone columns. If the money left for that was 10 units, and the daily need was 3 units, they would take only the 3 units. In this way, the hand which takes would not see the hand which gives. And because it is held at night, this charity would be held in secret so that noone would be ashamed.

Even today, you can spot these partitions in the columns, showing that our ancestors are very charitable people. Moreover, this alms culture, which was seen as an "insurance of property," lived on throughout many foundations until the last times of the Ottoman Empire.

MİLLET CADDESİ DURAĞI

İstanbul'un iki meşhur caddesinden biri olup, Topkapı sur içi ile Aksaray Yusufpaşa arasındadır. Tarihi yarımadanın ana ulaşım arterlerinden olup, ismi Turgut Özal Caddesi olarak değiştirilmiştir.

Cadde, üzerinde birçok tarihi yapıyı barındırmaktadır. Günümüzde yaygın kullanılan bu yolun, İstanbul'un en eski güzergahlarından biri olduğu hatta bazı bölümlerinde Bizans'ın ünlü Mese yoluyla çakıştığı bilinmektedir.

Topkapı, Osmanlı ve Bizans döneminde, şehrin ana giriş kapılarından biri olduğundan, bu yol her dönem önemini korumuştur. Yola Millet Caddesi adı Cumhuriyetin ilanından sonra verilmiştir. Tarihten günümüze işlek olan bu caddeye eski dönemde Topkapı Caddesi denilmekteydi.

Bugün İETT otobüslerinin en sık güzergahı olan bu cadde, Osmanlı döneminin atlı tramvaylarının da uğrak yeriydi.

1956-59 yılları arasında Başbakan Adnan Menderes'in İstanbul'da gerçekleştirdiği faaliyetleri döneminde, Vatan Caddesiyle birlikte bu cadde de bütünüyle yeniden düzenlenmiştir. Çevresi istimlâk edilmiş, açıp genişletilerek asfaltlanmıştır. Bu yol çalışması esnasında maa-lesef birçok tarihi eser yok olmuş, yerinden taşınmış veya yıkılmıştır.

1959 yılında bitirilen Millet Caddesi, çok kısa süre içerisinde iki yanı apartmanlarla dolmuş ve yoğun bir yapılanmaya sahne olmuştur. Bugün cadde üzerinde pekçok turistik otel, sağlık merkezi, tarihi cami ve okul bulunmaktadır. 50 metre genişliğindeki caddenin ortasından 1992 yılında açılan tramvay yolu geçmektedir.

MILLET AVENUE STOP

Millet Avenue is one of the two famous avenues of Istanbul, between Tokapi Surici and Aksaray-Yusufpaşa. It is a main arterial road of the historic peninsula, its name changed to Turgut Ozal Avenue later on.

The avenue hosts many historic buildings. It is known that our modern day's busy Millet Avenue used to be an old route of Istanbul, even overlapping with the famous Byzantine Mese road.

Because Topkapı was one of the main entrance gates of the city during the Ottoman and Byzantine eras, this road has maintained its importance throughout centuries. The name "Millet" (The Nation) was given after the declaration of the Republic. This main road used to be called the Topkapı Avenue back in the old days.

Today, this avenue, which was also frequented by the Ottoman era horse-cars (trams pulled by horses), is the busiest route for the IETT buses.

Between 1956 and 1959, during the Prime Minister Adnan Menderes government, this avenue, along with Vatan avenue, was completely rearranged. Its surroundings were expropriated, and the road itself was expanded and paved with asphalt. Unfortunately, during this road work, many historic monuments were lost, moved, or demolished.

Millet Avenue, finished in 1959, was surrounded by new apartment buildings on both sides in a very short time, attracting a huge population. Today, there are many hotels, health centers, historic mosques, and schools on the avenue. In the middle of the avenue, which has a 50-meter width, tramway passes through since 1992.

TOPKAPI DURAĞI

Topkapı durağı, tarihi İstanbul kara surlarının tam ortasında bulunmaktadır. İsmi buradaki sur kapısından almaktadır. Bu kapıya, fetihten sonra Fatih Sultan Mehmet'in bizzat döktürdüğü ve fetih büyük payı olan, "Şahi" topu konulmuştur. Bu top konulduktan sonra halk dilinde toplu kapı ismiyle anılmaya başlanmıştır. Toplu kapının zamanla Topkapı'ya dönüştüğü bilinmektedir.

Bugün şehrin merkezinde kalan bu durak Osmanlı döneminde de aynı öneme sahipti. Topkapı şehrin en önemli sur kapısıydı. Fatih, fetihten sonra törenle, şehre ilk bu kapıdan girmiştir. Bununla ilgili başka kapıların kullanıldığına dair rivayetler de olsa, en güçlü rivayet bu kapının kullanıldığı yönündedir.

Fatih bu kapıdan şehre girdiği esnada şöyle ilginç bir olay yaşanmıştır. Sultan, hocasına hürmeten Akşemseddin'in önden atıyla geçmesini istemiştir. Bu esnada kapının iki tarafında elinde çiçeklerle sultanı bekleyen halk, gelen zatın sultan olduğunu düşünerek çiçekleri Akşemseddin'e atmıştır. Ardından Fatih'in girmesi üzerine, halk mahcup düşünce, Fatih, halka dönerek: "Atınız, atınız, gerçi hükümdar benim amma, o da benim hocamdır. En az benim kadar o çiçeklere layıktır" diyerek, hocasına olan muhabbetini göstermiştir. Fatih, aslında şehrin manevi fatihinin Akşemseddin olduğunu halka ilan etmiştir. Halk ise, karşısında 21 yaşında gencecik bir padişah görünce şaşırmış olmalıdır. Çünkü Fatih bu yaşla dünyanın en genç imparatoru olma şerefine nail olmuştur.

Bugün Topkapı durağı, fethin tanık olmuş tarihi surların kalıntıları arasından Millet Caddesine bağlayan yoldadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi fethin gerçekleştiği bu noktaya, fetih anısına "1453 Fetih Panorama" müzesini yaptırmıştır. Bilhassa tam fethin gerçekleştiği noktaya, surlara yakın mevkide yapılarak, fetih yerinde anılmıştır. Bu müzede üç boyutlu gerçeğe çok yakın görüntülerle, fetih anı dondularak resmedilmiştir.

Bu durak aynı zamanda, Osmanlı'nın divan yolu olarak kullandığı, saraya bağlanan yolun başlangıç kısmındadır. Topkapı Sarayı'na bağlanan divan yolu, padişahların seferlere çıkarken veya günlük işlerinde en sık kullandığı yollardandı.

TOPKAPI STOP

The Topkapı Stop is right in the middle of the historic Istanbul land walls. It takes its name from the wall gate situated there. The "Shahi Cannon" specially designed by Mehmet II the Conqueror was placed on to this gate after the conquest. After this event, locals started to refer to the gate as the gate with the cannon (top – cannon). Then, in time, Toplu Kapı became shorter, Topkapı.

This stop, which is right in the city's center in our day, had a similar significance back in the Ottoman era. Topkapı was the most important gate wall of the city. Mehmet II entered the city after the conquest with ceremony through this gate. Although there are other reported events regarding the use of other gates, the strongest story is the one with the Topkapı.

When Fatih was about to pass through the gate, an interesting event occurred. The Sultan, out of respect for his teacher Akşemseddin, requested from him that he went first. At that moment, the people waiting on the both sides of the gate with flowers in their hands throw those flowers to Akşemseddin, thinking that he is the Sultan. After Mehmet II's intervention, the people were embarrassed. Mehmet the Conqueror, noticing this, addresses the people by declaring that, "Throw those flowers, throw them indeed! Yes, I am the sovereign, but he is my teacher. He is worthy of those flowers at least as I am." This way, Mehmet II shows his love and respect towards his teacher. In a way, Mehmet the Conqueror, by his utterance, declared that the spiritual conqueror of the city is no other than Akşemseddin himself. On the other hand, people must be surprized to see a 21-year-old, young Sultan. Mehmet II, with this victory, had the honor of becoming the world's youngest emperor.

Today, the Topkapı stop is on the road that connects to the Millet Avenue amongst the remnants of the walls that witnessed the conquest. For the commemoration of this event, Istanbul Metropolitan Municipality established the museum of "1453 Conquest Panorama" at this very point. By choosing this point, right next to the walls, the conquest is commemorated properly, at its right place. In this museum, with lifelike, 3D visuals, the moment of conquest is pictured as a frozen moment.

At the same time, this bus stop is at the beginning of the road that goes up to the palace, used by the Ottomans as the path of the divan (the Imperial Council). This road that ends up in Topkapı Palace was a most frequented road by the Sultans when they would go on to military excursions or during their daily business.

İSKENDER PAŞA DURAĞI

Bu durak ismini, Fatih'in en manevi noktalarından biri olan İskender Paşa Camii'nden almaktadır.

Fatih Sarıgözel Caddesi'nde bulunan cami, Fatih devri ricalinden ve II. Bayezid'in vezirlerinden İskender Paşa tarafından Hicri. 911 / Miladi. 1505 tarihinde yaptırılmıştır.

Cami, kare planlı ve tek sağır kubbelidir. Kesme taştan yapılan bu caminin dört sütunlu son cemaat yerindeki üç kubbenin orta kubbesi yıldız biçiminde beşik tonozdur. Diğerleri de normal kubbedir. Solda yuvarlak bir mihrap vardır.

Pabucu oldukça yüksek, gövdesi çok kenarlı olan minare kaidesi karedir. Kesme taştan olan minaresinin şerefe altında kırmızı taştan kakma, ufki bir şerit mevcuttur.

H. 911 / M. 1505 vakfiyesinden anlaşıldığına göre banisi, caminin ilelebet yaşaması için birçok tarla, bahçe, dükkân ve evler bırakmıştır.

Avlusunun iki kapısı vardır. Cami avlusunda bulunan şadırvan yeni olup 8 sütunlu ve saçaklıdır. Avlunun kenarında ise ders ve kurs odaları, mezarlık ve kible yönünde aşevi bulunmaktadır.

Bu cami 1958'den itibaren Mehmet Zahid Kotku Efendi'nin imam-hatip olarak göreve başlamasıyla büyük bir mana yüküyle müşerref olarak canlanmaya başlamıştır. Camide pazar günleri ikindi namazından sonra "Rumuz el-Ehadis" isimli hadis kitabından sohbetler yapılması, her gün sabah namazından önce mukabele, namazdan sonra evradı şerif okunması bir gelenek haline gelmiştir.

Görünmeyen bir üniversite gibi yıllarca birçok insanın gönüllerini aydınlatan ve şekillendiren bu caminin, gelecekte de önemini koruyacağına inanıyoruz.

Bu caddeye; bu camide ve bölgede gerçekleştirdiği hizmetlerden dolayı Mehmet Zahid Kotku Hoca Efendi'nin adı verilerek, Mehmet Zahid Kotku Caddesi olarak değiştirilmiştir.

ISKENDER PASA STOP

This stop takes its name from the Iskender Pasa Mosque, one of the most spiritual places of the Fatih area.

The mosque, which is situated on the Sarıgözel Avenue, was commissioned by Iskender Pasa, a vizier of Bayezid II, and one of the dignitaries during the reign of Mehmet II in 1505.

The plan of the mosque is square and its single dome is "sagır." The mosque, made of hewn stone, the middle dome of the three domes of the four-columned prayer hall is a star shaped barrel vault. And the others are normal domes. On the left, there is a round mihrab.

With a high footing and multi-edged, the minaret base is square. The minaret, constructed of hewn stone, has an indented horizontal stripe under its balcony, made of red stone.

Based on the 1505 date on the endowment of the mosque, the benefactor has left various fields, gardens, shops, and houses so that the mosque can benefit from this income, and live on forever.

The courtyard has two gates. The new fountain in the courtyard is eaved, and supported by 8 columns. Next to the courtyard, there are rooms for lectures and courses, a graveyard, and on the direction of kiblah (the direction of Mecca), an eatery.

After 1958, with Master Mehmet Zahid Kotku starting as an imam, the mosque started to become much more lively, loaded with a new spiritual joy. On Sundays, after the asr prayer, traditionally, there were talks regarding the "Rumuz El-Hadis," the hadith book, speeches before the Fajr prayer about Quran, and after the prayer, reading of the holy prayers from Quran and other sources.

Like an invisible university, illuminating hearts of many people for years, this mosque, in our opinion, will preserve its value in the future, too.

Because of his services in this mosque, Master Mehmet Zahid Kotku's name was given to the avenue.

AKSARAY DURAĞI

Aksaray durağı, şehrin en merkezi duraklarından olup, Fatih-Yenikapı-Laleli arasındadır. Bu semtin, Bizans dönemindeki adı Forum Bovis'dir.(Öküz Meydanı) Pergamon (Bergama) dan getirilen tunçtan yapılmış öküz heykeli semtin ortasındaki meydana yerleştirildiğinden uzun süre bu isimle anılmıştır.

İstanbul'un Osmanlılar tarafından alınmasından sonra, İshak Paşa'nın Karamanoğulları üzerine yaptığı seferde, Konya Aksaray'daki halkın bir kısmı İstanbul'un Türkleştirilmesi düşüncesi ile bu semte yerleştirildiğinden dolayı semt Aksaray adı ile anılmaya başlandı.

Bugün durağın hemen yanı başındaki Murat Paşa Camii buradaki en eski tarihi eserdir. Şehrin fethinden sonra yapılan bu eserin avlusundaki çınar ağacının, Fatih Sultan Mehmet tarafından dikildiği rivayet edilmektedir. Ayrıca caminin banisi Murat Paşa'nın da sonradan müslümanlıkla şereflendiği ve son Bizans İmparatorunun kardeşinin oğlu olduğu bazı kaynaklarda geçmektedir.

Bugün sadece Aksaraylıların değil Türkiye'nin tüm şehirlerinden halkın barındığı bu semt, yer altı çarşıları ve Valide Sultan Camii ile anılmaktadır. Tarihi divan yolu üzerinde bulunması hasebiyle Osmanlı döneminde de yoğun insan ve taşıt akışının olduğu semt, Fatih semtinin merkez noktalarındandır.

AKSARAY STOP

Aksaray stop, one of the most central stops in the city, is in a point that is close to Fatih, Yenikapı, and Laleli districts. The Byzantine era name of the Aksaray district itself was, for a long time, Forum Bovis (the Forum of the Ox), as the bronze ox statue brought from Pergamon (modern day Bergama) was placed in the square in the middle of the district.

After the conquest of Istanbul by the Ottomans, during İshak Pasha's campaign against the Karamanogullari, with the intention of Turkification of Istanbul, a part of the population of Aksaray, Konya were relocated to this district. After that, the district was known as Aksaray.

In our day, the Murat Pasa Mosque right next to the bus stop is the oldest historic monument here. Reportedly, the plane tree in the garden of the mosque, which was built after the conquest, was planted by Mehmet II the Conqueror himself. Moreover, it is also reported in some sources that the commissioner of the mosque, Murat Pasa converted to Islam later on, and that he was the son of the Byzantine emperor's brother.

Today, the Aksaray district, populated by people not only from Aksaray but people from several cities of Turkey, is remembered with its underground marketplaces and the Valide Sultan Mosque. Because it is situated on the historic imperial council road, the district was busy with public transportation and pedestrians during the Ottoman era, too. It is a central point of the Fatih district.

İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ DURAĞI

Vatan Caddesindeki bu durak ismini hemen yanı başındaki Emniyet Müdürlüğünden almaktadır.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü, ülkemizin iç güvenliğinden sorumlu devlet teşkilatıdır. 1845 yılında Osmanlı döneminde II. Mahmud zamanında temelleri atılmıştır. Daha çok şehir merkezlerinde teşkilatlanmış olup, taşra da ise görevini Jandarma Genel Komutanlığına bırakmıştır.

İnsanların toplum içinde güvenli yaşama ihtiyacı, özgürlük ihtiyacından daha eskidir. Toplumlar binlerce yıl özgür olmadan yaşamışlardır ancak düzensiz ve güvensiz yaşayamamışlardır. Devlet olarak örgütlenmiş toplumlarda, toplum düzeninin ve güvenin sağlanması devletin en başta gelen görevidir. Ulusal savunma ihtiyacı ile birlikte anılan bu ihtiyaç devlet kavramı ile beraber ortaya çıkmıştır.

Polis tarihi, Türk tarihi ile başlamıştır. Tarih boyunca çeşitli devletler kuran Türkler kamu düzeni ve güvenliğini ulusal savunmayla birlikte yürütmüşlerdir. Polisin Osmanlı dönemindeki karşılığı "Subaşı" olup, orduyu yönetenlere de bu unvan verilmiştir. Subaşılar, savaşta orduya komuta etmiş, barışta buldukları bölgenin güvenliğini sağlamışlardır. Osmanlı'daki bugünküne yakın ilk polis amiri, 19. yüzyılın başlarına dayanmaktadır.

Bugünkü polis teşkilatının temellerini 1826'da Yeniçeri Ocağını kaldıran II. Mahmud atmıştır. Padişah kurduğu yeni ordunun yanında, polisiye hizmetlerini yapmak üzere Serasker denilen yeni bir teşkilat kurmuştu. Bu kurum, iç güvenliği sağlamaktaydı. 1845 yılında modernleştirilen teşkilat, bugünkü Emniyet Müdürlüğüne dönüşmüştür.

Milletimizin teminatı olan bu Emniyet Müdürlüğü, yedi gün-yirmi dört saat aralıksız görev yapmaktadır.

ISTANBUL POLICE DEPARTMENT STOP

This stop, which is on Vatan Avenue, takes its name from the Police Department right next to it.

Istanbul Police Department is the state institution that is responsible for the internal security of our country. Its foundations were laid on 1845, during the reign of Sultan Mahmud II. The police department is mostly organized in the city centers, living its task to the Military Police General Command.

The human need to live safely is as old as their need to live freely. Many societies who lived freely for thousands of years struggled to live without order and safety. In the societies which are organized under a state, it is the utmost imperative of the state to provide an ordered, safe social life to its citizens. This need that goes hand in hand with the concern of national defense has emerged with the concept of the state.

The history of police has started with the history of Turks. Turks, who have established various states throughout history, have always considered the matter of public safety with national defense. The Ottoman equivalent of police was "Subasi," with the same title bestowed to the army officials. The Subasis used to command the army during war time, and provided the safety of their responsible region during peace time. The modern police during the Ottoman era emerged around in the early 19th century.

The foundations of the police organization of today were laid by Mahmud II, who abolished the Janissary corps. Alongside the new army he established, the Sultan also established a new organization for policing, called Serasker. This institution was for internal security. This organization, which was modernized in 1845, was transformed into today's modern Police Department.

The Police Department, a natural evidence of our nation, keeps working twenty-four hours a day, seven days a week.

OĞUZHAN DURAĞI

Aksaray ile Topkapı arasında, Vatan Caddesindeki duraklardandır. Şehrin merkez noktalarından birinde olan bu durak, Türk Devletinin ilk hükümdarlarından Oğuz Han ismiyle anılan Mete Han'dan ismini almaktadır.

Bu hükümdar, Türk tarihinin en efsanevi isimlerindedir. Bu hükümdar, dönemindeki bütün Türkleri bir araya getirerek kendine bağlamıştır. Çin Devletini vergiye bağlayan ve korkusundan kilometrelerce set çekilen (Çin Seddi) Metehan, tarihe adını altın harflerle yazdırmış ve Türklerin Atası olmayı başarmıştır.

Metehan adına destan yazılarak, Oğuz Kağan olup efsaneleşmiştir. Peki, neydi Metehan'ı efsane yapan? Metehan, günümüz ordularının temellerini atarak onbaşı, yüzbaşı, binbaşı gibi rütbelerden bir ordu oluşturdu. Hatta Türk Kara Kuvvetleri de Metehan'ın tahta geçtiği M.Ö. 209 yılını kuruluş yılı olarak kabul eder.

Devletini en büyük sınırlara ulaştıran Metehan, Çin'e sefer düzenler, veziriyle birlikte bir tepeden ordusuna bakarlar. Çin ordusu karşısında, Metehan'ın ordusu bir avuç karınca gibi kalmıştır. Veziri Mete'nin korktuğunu zannederek sorar:

"Han'ım ne yapacağız?" Metehan aynen şöyle söyler:

"Ben bu kadar Çinliyi nereye gömeceğim?"

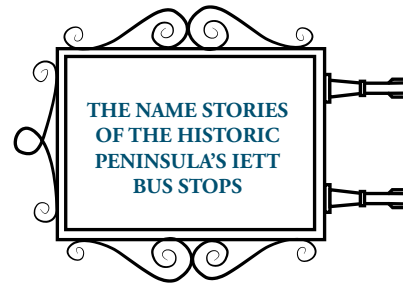
Korkusuzluğuyla, acımasıyla ve disipliniyle destan olmuştur Metehan.

Çin ile Hun İmparatorluğu arasında barış olduğu bir gün, Çin imparatoru savaş için bahane arar ve Mete'nin atını ister, Mete atı verir. Bunun üzerine Mete'nin evindeki hizmetçi kızı ister, Mete onu da verir. Artık iyice cüretkâr olan Çin, Mete'den Hun topraklarına ait çorak bir araziyi ister, bunun üzerine ihtiyar heyeti bunu da vermeye karar verir. Metehan bunun üzerine şöyle söyler:

"Ey güngörmüş ihtiyarlar! Şimdiye kadar düşman tarafından istenen şeyler nefsim aitti. Şimdi istedikleri toprak parçası ise milletimizi ve vatanımızın bir parçasıdır. Milletimin her bir ferdinin rızası olmadan, onlara ait bir çöpü bile vermeye yetkimiz yoktur."

Bunun üzerine, Çin'e savaş açar ve hizmetçisini de atını da alır. Tabi Metehan bununla da kalmayıp Çin'in yaptığı bu uçarı ve şımarık davranışları cezalandırarak Çin'i vergiye bağlar.

Bugün üzerinden bu kadar sene geçmesine rağmen ecdadımızın önemli değerlerini unutmuyarak ismini yaşatıyoruz. Şehrin en merkezi noktalarından biri olan Vatan Caddesindeki bu durakta, ismi yaşayan İlk Türk ordusunun kurucusu Metehan da bu değerlerden biridir.

OGUZHAN STOP

Oguzhan is between Aksaray and Topkapi, being of the stops on the Vatan Avenue. Situated on a central point in the city, this stop takes its name from Mete Han, also known as Oguz Han, who was the first ruler of a Turkish state in history.

This ruler is a legendary name in the history of the Turks. He has gathered all the Turkish tribes under his rule. Mete Han was the ruler who put the Chinese state to taxes, and he was the ruler that made the Chinese construct the Great Wall of China because of fear. Metehan has a golden place in history, and succeeded in being the founding father of the Turks.

Because of the sagas written in his name, Metehan was bestowed the name Oguz Kagan and became a legendary name. But what exactly made Metehan a legendary figure? Metehan, by constructing an army made up of ranks such as corporal, lieutenant, major, etc, laid the foundations of the first modern army. The Turkish Land Forces, as a matter of fact, accept the date of foundation as the date of Metehan's ascension to the throne, 209BC.

Metehan, extending the borders of his state to its greatest limits, mounts a campaign to China. With his visier, they look at the Turkish army from a vantage point. The sight is not so good: the Chinese army dwarfs Metehan's army. The vizier, thinking that Metehan is afraid, asks the ruler:

"My dear Han, what are we going to do?"

This is Metehan's answer:

"Where am I going to bury all these Chinese men?"

His bravery, mercy, and discipline are the attributes that made the Metehan a legendary figure in history.

During a peaceful period between China and the Hun Empire (The Turkish state at the time), the Chinese Emperor looks for an excuse to break the peace, and asks for Metehan's horse. Metehan sends his horse to the Chinese. After that, the Chinese asks for the servant girl working at Metehan's house. Metehan sends her too. Now China, getting bolder and bolder, asks for a barren land that belongs to the Hun Empire. The Elder Council decides to relinquish this land, too. Thereupon, Metehan declares that:

"You world-wise eldermen! Up until now, what was asked from the enemy belonged to my worldly desires. However, what they are asking now, that piece of land, belongs to our nation and is part of our country. We do not have the authority to give them a single speck of our land without the consent of every single member of our nation."

And after this declaration, he wages war on China, taking back his servant and his horse. Naturally, Metehan does not stop there and decides to punish China because of their frivolous, sassy behavior, and puts them to tax.

Today, although centuries have passed, we do not forget the important values of our ancestors, and commemorate their names. And the founder of the first Turkish army, Metehan is an important member of these values, whose name lives on this bus stop, on Vatan Avenue, which is one of the most central points of the city.

BEZMİALEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ DURAĞI

Durak ismini yakınındaki Bezmi Alem Valide Sultan Hastanesi ve Üniversitesinden almaktadır. Bezmi Alem eski adıyla, Vakıf Gureba Hastanesinin yeni ismidir. Vakti zamanın da bu hastaneye Vakıf Gureba ismi, dönemin gariplerine hitap ettiği için verilmişti. Gureba, garipler demek olup, bu hastane bilhassa gariplerin tedavi edildiği yerdirdi. Bezm-i Alem Vâlîde Sultan, fakir hastaların yatıp tedavi edilmesi için yüz yataklı Vakıf Gurabâ Hastanesini inşâ ettirmişti.

Bezmi Alem ise, Kalu Bela olayının gerçekleştiği yere, zamana verilen bir isimdir. Kalu Bela, Yüce Mevla'mızın dünya hayatı var olmadan Hz. Adem (a.s.) vesilesiyle var olacak bütün insanlığa can vererek "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" Ruhların ise "Evet ya Rabbi sen bizim rabbimizsin" dedikleri zaman ve mekândır. Bu vakıanın gerçekleştiği yere ve zamana Bezmi Alem demektir. Yani kısaca Bezmi Alem bütün ruhlardan söz alınan yerdir. "Dünya Meclisi" anlamına gelen Osmanlıca isim tamlamasıdır.

Bezmi Alem Valide Sultan, II. Mahmud'un eşi ve Abdülmecid'in annesidir. İstanbul'a fakirlere yardım amaçlı pek çok vakıf binası ve ayrıca mimari yapıtlar kazandırmıştır. Bunlardan Bezmi Alem Valide Sultan Camii (nam-ı diğer Dolmabahçe Camii) ve Bezmi Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi en bilinenleridir. Sultan; akıllı, tedbirli, şefkatli, cömert ve dînine bağlı bir hanımdı.

Ayrıca "Bezmi Alem Vâlîde Sultan Mektebi" (Bugünkü İstanbul Kız Lisesi) ve Beşiktaş'ta büyük bir çeşme, Yahyâ Efendi dergâh ve mescidine ilâveler ile Mekke-i Mükerrreme ve Medîne-i Münevvere'de pek çok hayır hizmetlerinde bulundu.

Ayrıca Bezmi Alem Vâlîde Sultan hakkında şöyle bir menkıbe anlatılır:

"Vâlîde Sultan, yağmurlu bir havada faytonla saraya giderken bir su birikintisi içerisinde boğulma tehlikesi ile baş başa kalmış, çırpınmakta olan bir kedi yavrusu görür. Hemen faytonu durdurur. Ve titremekte olan kedi yavrusunu alır, üzerindeki suları elleriyle silerek ayaklarının arasına alır ve onu büyük bir anne şefkatiyle ısıtmaya çalışır. Daha sonra saraya geldiklerinde kediyi güzelce doyurur ve ona gereken bütün ihtimamı gösterir; böylece zavallı kedicinin ölümden kurtulmasına vesile olur.

Vefatından sonra sevenlerinden biri, kendisini rüyasında görür. Merakla sorar:

"Valide Sultanım, siz dünya hayatında büyük hayır-hasenat sahibi bir kimseydiniz. Kim bilir Cenâb-ı Hakk, sizlere ne büyük ikrâm ve ihsânlarda bulunmuştur!"

Vâlîde Sultan şöyle cevap verir:

"Evet, yaptığım bu hayır ve hasenata karşılık Cenâb-ı Hakk, bana büyük ikrâmlarda bulundu. Fakat asıl büyük ikrâmı, boğulmakta olan bir kedi yavrusuna gösterdiğim şefkat dolu hizmetimden dolayı bahşetti."

Ayrıca, Bezmi Alem Vâlîde Sultan'ın sık sık kullanmış olduğu mühründe kazanmış olan aşağıdaki ibare, onun bu manevi şahsiyetinin kaynağını ortaya koyan güzel bir örnektir:

"Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl,

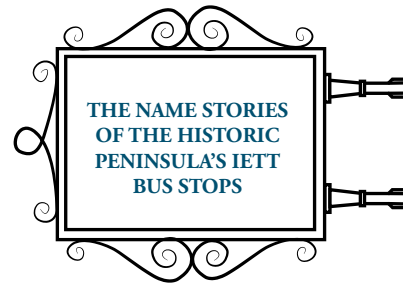
Muhammed'siz muhabbetten ne hâsıl?

Zuhurundan Bezmi Alem oldu vâsıl!.."

Yaşadığı sürece pek çok hayır eserler meydana getirmiştir. Özellikle mahalle mahalle dolaşarak fakir, muhtaç ve kimsesizlere yardım eli uzatarak yetim ve kimsesiz kızları evlendirmesi, borcunu ödeyemeyenlere ve tutuklu bulunanlara maddî yardımlarda bulunması onun ne kadar şefkat ve merhamet sahibi bir insan olduğunun delilidir.

Bezmi Alem Valide Sultan ülkenin birçok yerinde tesis ettiği vakıf, hayır eserlerinin devamlılıklarını sağlamak ve hizmetlerinin güzel bir şekilde görülmesini temin etmek üzere yeni kurduğu vakıflar aracılığıyla sürekli gelirler sağlamıştır. Ayrıca harap olan veya tamamen ortadan kalkan pek çok hayır eserlerini de onarıp yeniden ihya ettirmiştir.

1852 senesinde vefât etmiş, Sultan Mahmud Han'ın türbesine defin olunmuştur. Mezarı İstanbul'da Çemberlitaş'ta Sultan II. Mahmud Türbesindedir.

BEZMIALEM FOUNDATION UNIVERSITY STOP

The stop takes its name from the nearby Bezmi Alem Valide Sultan Hospital and the University. Bezmi Alem is the former name of the Vakif Gureba Hospital. Back in the day, this hospital was called Vakif Gureba because it served the poor, homeless of the day. Gureba, the plural form of garip means homeless, lonely, poor. This hospital particularly focused on their treatment. Bezm-i Alem Valide Sultan commissioned the hundred-bed Vakif Gureba Hospital, so that the poor in need can also receive treatment.

Bezmi Alem is the name given to the time and place of the "Kalu Bela" event. Kalu Bela is the Our Creator's bestowing life to all humanity through Hz. Adem (Adam)(as) before life on earth existed. Allah asked, "Am I not your Lord?" And the souls answered, "Yes, oh Lord, you are our Lord." The time and place where this event took place is called Bezmi Alem. In short, Bezmi Alem is the place where all the souls promised. It is an Ottoman noun clause, meaning "The Council of the World."

Bezm-i Alem Valide Sultan is the wife of Mahmud II, and the mother of Abdulmecid. She commissioned several charity organizations to help the poor, and many other precious monuments. One of them, Bezm-i Alem Valide Sultan Mosque (also known as the Dolmabahce Mosque) and Bezm-i Alem Valide Sultan Vakif Gureba Hospital are the most memorable ones. The sultana was clever, cautious, passionate, generous, and a religious lady.

Moreover, the sultana also commissioned "Bezm-i Alem Valide Sultan School" (today Istanbul High School for Girls), a large fountain in Besiktas, additions to the Yahya Efendi dervish convent and the small mosque, in addition to her charities to the two holy cities of Islam, Mecca and Medina.

Furthermore, there is a tale regarding Bezm-i Alem Valide Sultan:

One day, as Valide Sultan was travelling in her carriage to the palace, she spots a kitten which is about to drown in a little puddle. She stops the carriage immediately, picks up the trembling kitten, and after wiping the kitten with her hands, tries to warm it with a motherly passion. Later, when they reach the palace, she feeds the cat and shows special care towards it. This way, she saves the cat from almost certain death.

After her death, one of her close acquaintances sees her in her dream. She asks with curiosity:

"My dear Valide Sultan, you were a most charitable person during your worldly life. I can only wonder what gifts and endowments Our Creator has showered you with!"

Valide Sultan answers thusly:

"Yes, Our Creator has showered me with great gifts. However, the greatest gift was given to me, because of my passionate service to that little kitten about to drown."

Furthermore, the inscription on Bezm-i Alem Valide Sultan's seal, which she used frequently, is a good indication that explains her spiritual personality:

"Our lovely conversation led to Muhammed,

What would be the use of conversation without Muhammed?

Because of His appearance, Bez-i âlem emerged!.."

During her life, she commissioned many charitable monuments. Other significant instances of what a passionate and merciful person she was are the way she walked neighborhood by neighborhood, lending her hand to the poor and the people in need, her marrying off orphan girls, her contributions to people who are in debt, and people who are in prison.

Bezmialem Valide Sultan, through her later charity foundations, established continuous income for the many monumental charity buildings, convents, mosques, lodged, etc. Moreover, she also commissioned the renovation of many important, historic buildings.

This Valide Sultan passed away in 1852, and was buried in the tomb of Sultan Mahmud II. Her tomb can be found in the tomb of Mahmud II, in Cemberlitas, Istanbul.

YEDİKULE DURAĞI

Yedikule durağı, ismini karşısındaki Yedikule Hisarından almaktadır. Osmanlı döneminin önemli yapılarından biri olan Yedikule Hisarları, İstanbul'un en önemli açık hava müzelerinden birisidir.

İmparator I. Theodosius'un (390) emriyle bir zafer takı olarak yapılan ünlü Altın Kapı (Porta Aurea), II. Theodosius (403–450) tarafından valisi Anthemiusa yaptırılan şehir surlarıyla birleştirilmiştir. Altın Kapı'nın bir bütün olarak mermer kuleler ile birlikte II.Theodosius (413) döneminde yaptırıldığı da iddia edilmektedir.

Altın Kapı, o dönemde seferlerden dönen nice imparatorların törenlerle şehre ihtişamla girdikleri Bizans'ın en önemli giriş kapısıydı.

1453 Mayısında İstanbul'un Fatih Sultan Mehmet (1432–1481) tarafından fethinden 4 yıl sonra ilave edilen üç kule ile surlar birleştirilerek beş köşeli, yıldız şeklinde bir iç kale (garnizon) meydana getirilmiştir. Böylece Bizans ve Osmanlı çağı yapıları bütünleştirilmiştir.

Fetihten sonra Sırbistan seferi için Üsküp'e giden Fatih Sultan Mehmet, şehrin tanzim ve tamiri ile birlikte Yedikule Hisarlarının yapımını İstanbul subaşı "Karıştıran Mustafa" Beye havale etmiştir.

Hisarlar, Osmanlı İmparatorluğu döneminde devlet hapisanesi olarak kullanılmasının yanında, Osmanlı'nın ilk hazinesi (hazine-i hümayun) ve değerli evraklarına da ev sahipliği yapmıştır. O dönemde hisardaki garnizonda bir kale muhafızı, altı subay, elli asker ve bunlara ait ev, barınak, depolar bulunmakta idi. Avludaki küçük mescit 1887 yılına kadar ayakta kalmayı başarmıştır.

Yedikule Hisarları, burada hapsedilen esirlerden dolayı ayrıca Yedikule Zindanları olarak da bilinmektedir. Nice depremler, savaşlar, yangınlar gören Yedikule Hisarları en son 1958–1970 yılları arasında ülkemizin ilk kadın mimarlarından Yüksek Mimar Cahide Tamer öncülüğünde yapılan detaylı yenileme çalışmalarından sonra bugünkü halini almıştır.

YEDİKULE STOP

The Yedikule stop takes its name from the Yedikule Fort right across. The Yedikule Fort, one of the most important buildings of the Ottoman era, is one of the most important outdoor museums of Istanbul.

With the order of the Byzantine emperor Theodosius (390), the famous Golden Gate (Porta Aurea) built as a triumphal arch was connected to the city walls commissioned by Theodosius II (403-450) to the governor Anthemius. It is also claimed that the Golden Gate, as a whole with marble towers, was built during the reign of Theodosius II (413).

The Golden Gate was the most important entrance way of the Byzantine Empire, for the many emperors coming back to the city after campaigns.

Four years after Mehmet II (1432-1481)'s conquest of Istanbul in May, 1453, three towers were added to the walls so that a star-shaped citadel was formed inside. Thus, the Byzantine and Ottoman era buildings are unified.

After the Conquest, because Mehmet II left for Skopje for the Serbia campaign, he assigned the Istanbul Subasi, Master "Karistiran Mustafa" the duties of putting the city back to order, repairments in the city, and the construction of the Yedikule Fort.

These forts were used as a governmental prison during the Ottoman Empire era, and also hosted the imperial treasury and the important documents. At the time, the citadel at the fort had one castellan, six officers, fifty soldiers, a dormitory and a shed for the soldiers, and other depots. The little mosque (mescit) in the courtyard managed to stand until 1887.

The Yedikule fort is also known as Yedikule Dungeons because of the imprisoned captives that were kept here. After being exposed to many earthquakes, wars, and fires, the Yedikule Fort was renovated meticulously, supervised under the first woman architects of our country, Cahide Tamer (MA) between 1958-1970.

GENÇ OSMAN DURAĞI

Genç Osman durağı ismini yakınında bulunan Yedikule Hisarında hazin bir şekilde öldürülen Osmanlı padişahı II. Osman'dan almaktadır.

"Niyetim saltanat ve devletime hizmet etmektir amma, ne iştir ki kıskanç ve kötü dilekliler hep felaketime çalışır."

Osmanlı'nın 16. Padişahı olan Genç Osman'ın (II. Osman) kısacık ömründe birçok hazin ve şanssız olay meydana gelmiştir. 28 Şubat 1618'de üvey annesi Kösem Sultan'ın bütün entrikalarına rağmen tahta çıkarılan Genç Osman çok iyi eğitilmiş ve ileri görüşlü olmasının yanında ayrıca usta bir asker ve komutandı.

Lehistan seferinin başarısız olması, 1821'deki Boğazı donduran çok şiddetli kış, büyük İstanbul yangını, yağma ve kıtlıklar herkesin sevdiği genç padişahın gözden düşmesine sebep olmuş, onu hiddetli ve saldırgan biri yapmıştır.

Milli bir ordu kurmak, Payitaht'ın Anadolu'ya nakletmek, yeni çağdaş kanunlarla sosyal yapıyı geliştirmek gibi o döneme göre tehlikeli düşünceleri olan Genç Osman, bu düşünceleri duyulunca zorba bir entrikayla alaşağı edilmeye çalışılmıştır. Gale yana getirilen cahil halk, ayaklanan Yeniçerilerle birlikte sarayı basıp, Genç Osman'dan sadık adamlarının kellelerini istemişlerdir. Bunlara direnen padişah, entrikanın saray içerisinden örgütlendiğini anlamakta gecikmiş ve ertesi gün tutuklanıp, iki kere boğdurulmak istenmiş, fakat çok güçlü kuvvetli bir insan olan padişah bu saldırılardan kurtulmuştur. Daha sonra Genç Osman yolda çeşitli hakaretler ve eziyetler ile Yedikule Zindanlarına getirilmiş ve el ayak çekildikten sonra bizzat Sadrazam Davud Paşa ve emrindeki cellâtlar tarafından uzun bir uğraştan sonra boğdurularak, öldürülmüştür.

Genç Osman'ı katleden Davud Paşanın sonu da bir yıl sonra bu kulede kafası kesilerek öldürülmek olmuştur.

Sultan Genç Osman'ın, Farisi Mahlasıyla (Farsça el yazısı) yazdığı şiirlerin toplandığı bir divanı vardır.

"Dün Padişah idim, bugün üryanım. Benden ibret alınız, siz de bu dünyanın alt üst oluşlarına uğrarsınız."

GENC OSMAN STOP

This bus stop takes its name from the Ottoman sultan Osman II, who was murdered in a most sorrowful manner in the nearby Yedikule Fort.

"My intention was to work for the sultanate and for my state; however, the jealous and the bad-wishers work for my demise." Osman II (also known as Osman the Young) 3 November 1604 – 20 May 1622

In his very short life, Osman the Young (Osman II), the 16th Sultan of the Ottomans, lived through many misfortunes. In February 28th, 1618, despite of many plottings contrived by her stepmother, Kosem Sultan, Osman II ascended to the throne. He was well-educated, had foresight, and was also a master soldier and a commander.

The failure of the Lehistan campaign (modern-day Poland), the very harsh winter of 1821 that froze the Bosphorus, the great Istanbul fire, lootings and famines caused the Sultan to fall from grace, and made him a bitter, angry, aggressive person.

Osman II had some dangerous ideas for the time, such as establishing a national army, moving the throne to Anatolia, developing a more advanced social structure with modern laws. When the plans of the Sultan was heard, some tried to bring him down with a tyrannical plot. The agitated, simple-minded people entered the palace with the rebelling Janissaries, and asked for the heads of Osman II's loyal men. Osman the Young, resisting this, was late to realize that this came from inside the palace. The next day, the collaborators imprisoned him and tried to suffocate him, but the Sultan, who was a very strong, virile man, managed to escape these attacks. Later on, Osman II was brought to the Yedikule Dungeons with many insults and tortures, and after it was late in the night, he was drowned by none other than the Grand Vizier Davut Pasha, and the executioners under his command in a long ordeal.

The demise of Davut Pasha, who murdered Osman II, was caused by decapitation in that very tower, a year after his murder.

Osman II has also a collection of poems written under his Persian pen name.

"Yesterday I was the Sultan. Today I am stark naked. Take heed from my example, or you will be befallen by the same upheavals in the world."

Yeni Alınan İETT Otobüsleri Konvoy Halinde 1958 / İETT Busses Convoy That New Received 1958

MERHABA DURAĞI

Koca Mustafa Paşa'nın ana caddesi üzerinde bulunan bu durak, ismini yakınlardaki tarihi pastaneden almaktadır. Merhaba pastaneleri olarak hala aktif olan bu kurum, şehrin eski lezzetlerinden birini ihtiva etmektedir.

Şehrin eski müdavimlerinin yaşadığı bu semt, geçmişten günümüze ulaşamayan birçok unsuru barındırmaktaydı. Ancak bu tarihi pastane tarihi lezzeti günümüze taşıma adına bu işe gönül vermiştir.

Bu cadde Osmanlı döneminde de mahalle bakkalları ve pastanelerine sahipti. Osmanlı esnafının büyük kısmı bu cadde üzerinde ticaret yapmaktaydı. Ayrıca bu bölgede her din ve ırktan esnaf bir arada yaşayabilmekteydi. Semt kozmopolit bir semt olduğundan etnik çeşitlilik göze çarpmaktaydı. Bölgede bugüne kadar gelen ve bu durumu kanıtlayan Rum ve Ermeni kiliseleri vardır. Bu semtte uzun yıllar müslümanlarla huzur içinde yaşayan gayrimüslim halkın maalesef, bugün sayısı oldukça azalmıştır. Rum berber, Ermeni manav, Çerkez manifaturacı, Türkmen aççı bir arada, Samatya'nın esnaf mozağının parçalarıydı. Bu parçalardan biri de Boşnak pastacıydı. Böylece kültürler birbirini yakından tanıma fırsatı buluyordu.

Bu esnaf mozağın, sınırsız, samimi ve dostane esnaf ilişkilerini maalesef geçmişten günümüze taşıyamadık. Ancak bugün hala Cerrahpaşa'dan Haseki tarafına doğru yürüdüğünüzde semtte birçok pastane göze çarpmaktadır.

İstanbul'un ilk pastanelerinden Merhaba pastaneleri, bu durağa ismini vermekle kalmamış, bu civarda birçok pastanenin açılmasına vesile olmuştur.

MERHABA STOP

This bus stop, which is situated on the main avenue of the Koca Mustafa Pasa district, takes its name from the nearby historic patisserie. This still up-and-working institution, known as the Merhaba Patisseries, presents the visitor with an old, sweet taste of Istanbul.

The district, filled with old-time occupants of Istanbul, used to host many traditions of Istanbul that did not survive today. However, this historic patisserie has dedicated itself to preserve its historic taste for future generations.

This avenue used to have many grocery shops and patisseries during the Ottoman era, too. Most of the Ottoman tradesmen used to ply their trade on this avenue. Moreover, in this area, tradesmen from all kinds of faith did commerce in a peaceful manner. Because the district had a cosmopolitan community, ethnic diversity was palpable. Even today, there are many surviving Greek and Armenian churches in the district. Unfortunately, today, the non-Muslim population has decreased drastically, whereas they lived together peacefully for many years. The Greek barber, Armenian grocery shop keeper, Circassian draper, Turkoman cook were all parts of the ethnic mosaic that made up Samatya. And another piece of the mosaic was the Bosnian cake-maker. In this way, many cultures had the opportunity to know the other's traditions.

Unfortunately, we failed to bring these inter-cultural, intimate, friendly relations of the tradesmen to our day. However, when you walk from Cerrahpasa to the direction of Haseki, you can still spot many patisseries.

Merhaba Patisseries, one of the first patisseries of Istanbul, not only gave its name to the bus stop, but also made many others to open up patisseries.

AĞA HAMAMI DURAĞI

Koca Mustafa Paşa'daki bu durak, ismini yakınındaki tarihi hamamdan almaktadır.

Samatya Ağa Hamamı diye bilinen bu tarihi hamam, Mimar Sinan yapılarından biridir. Hamam, Osmanlı kültüründe çok önemli yer tutan bir kurumdur. Yeni imar edilen semtlere camiden önce hamam yapılırdı. Çünkü temizlik her işten önce gelirdi. Caminin yapımında çalışacak insanların temiz olması bu sayede sağlanırdı. Bu hamam da Osmanlı'nın meşhur hamamlarından olup, semtin temizlik kültürünün yerleşmiş olduğunun göstergesidir.

Osmanlıda her semte bilhassa çeşmesi ile birlikte hamam yapılır ve halkın temel ihtiyaçları bu sayede sağlanırdı. Hamamlar aynı zamanda sosyal alanlardı. İnsanların eski dönemlerde toplanma ve sohbet mekânlarından biri de hamamdı. Bilhassa kışın daha çok tercih edilen hamamlar, her kesimden halkın uğrak yeri olmuştur.

Temizlik kültürünün toplumda yayılmasını sağlamak amacıyla yaygınlaştırılan bu hamamlar, daha çok üst düzey devlet erkânı tarafından yaptırılırdı.

Bu hamamlar, yeniçeri ağaları, kaptan-ı deryalar, nişancılar, vezir ve sadrazamlar tarafından yaptırılırdı. Hamamlar, halka hizmet niyetiyle ilahi rızaya nail olma gayesiyle hayır kurumları olarak şehrin dört bir yanını süslemektedir.

Ağa hamamı da muhtemeldir ki, dönemin yeniçeri ağası tarafından yaptırıldığı için bu ismi almıştır.

AGA HAMAMI STOP

The stop, situated in the district of Koca Mustafa Pasa, takes its name from the nearby historic hamam (Turkish bath).

This historic hammam, also known as Samatya Ağa Hamamı, is a construction of the famous Ottoman architect, Mimar Sinan. Hammam was a very significant institution in the Ottoman cultural and social life. In the newly-arranged districts, the construction of a hammam even came before the construction of a mosque, because the hygiene was the utmost priority. This way, the people who were to work in the mosques were ensured that they would be clean. This famous Ottoman hammam is another indication that a culture of hygiene is a part of life in the district.

The Ottomans would construct particularly a fountain and a hammam together so that the basic needs of the public would be satisfied. Hammams were also places of social interaction. Hammams were places for gathering and socializing since the old times. Especially during the winter, hammams were preferred places from any walk of life.

These hammams, made prevalent to spread the culture of hygiene to every layer of the society, were generally commissioned by very high ranking Ottoman officials.

Hammams were commissioned by Jannissery aghas (headmasters), kaptan-i deryas (the highest ranking naval commander), nisancis (high ranking officer who had the authority to keep the seal of the Sultan), viziers and grand viziers. Hammams decorate many parts of the city with the intentions of public service and gaining the divine consent of Our Creator.

Ağa Hammam probably took its name from the period's janissary agha who commissioned the construction of the building.

İSTANBUL HASTANESİ DURAĞI

İstanbul Hastanesi durağı ismini yakınlarındak büyük hastaneden almaktadır. Samatya Hastanesi olarak bilinen bu hastane Türkiye'nin en büyük hastanelerindedir. Samatya adının kaynağı, Bizans dönemindeki Psamathion'dur. Psamthos Rumca'da kum anlamına gelmektedir. Bölgenin kumluk bir yöre olması ve sahilden kum çıkarılması nedeniyle bu adı almış olması muhtemeldir. Megaralar'ın kumandanı efsanevi Bizas, bugün Topkapı Sarayı'nın bulunduğu yerde kendi şehri Bizanstion'u kurarken Samatya'nın yerinde, bir köy bulunuyordu. Köyde balıkçılığın yanı sıra tarım da yapıldığı tahmin edilmektedir.

II. Mehmet, 1453 yılında Konstantinopolis'in yorgun surlarını aşmakla, sadece İstanbul'u fethetmiyor, Bizans'ı tarih sahnesinden kaldırarak, bir dönemi kapatıyor, yeni bir devri başlatıyordu. Samatya, İstanbul'un fethinden sonra, uzun yıllar boyunca bir Hıristiyan (Rum, Ortodoks ve Ermeni) semti kimliğini korumuştur. Bunda II. Mehmet'in İstanbul'u iskan politikasının da etkisi vardı. Semte, müslüman Türklerin yanında, önemli sayıda Ermeni'nin bu dönemde yerleştirildiğini bilinmektedir.

1960 tarihinde Samatya'da uzun yıllar kurulduğu semtin adı ile anılacak olan "İşçi Sigortaları Kurumu Hastanesi" 28.604 metrekare üzerine kurulu, 560 yatak kapasitesi ile inşa edilmiştir.

'İşçi Sigortaları Kurumu Hastanesi' zamanın Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Meclis Başkanı Refik Koraltan ve Çalışma Bakanı Haluk Şaman'ın da hazır bulunduğu bir törenle açılmıştır.

Hem yapım tekniği hem de sahip olduğu araç ve gereçlerle o dönem için "Balkanların en modern hastanesinde" 100 doktor, 65 hemşire, 339 yardımcı sağlık personeli ve 53 diğer personel olmak üzere toplam 557 çalışan göreve başlamıştır.

Daha sonraki yıllarda adı, "Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Hastanesi" olarak değiştirilmiştir.

Denize nazır sırtta konuşlandırılan Samatya Hastanesi, bugün birçok alanda ülkenin en uzman hekimlerini barındırmaktadır.

ISTANBUL HOSPITAL STOP

Istanbul Hastanesi (Hospital) stop takes its name from the nearby hospital complex. This hospital, also known as the Samatya Hospital, is one of the largest healthcare complexes in Turkey. The origin of the name Samatya comes from the Byzantine-era Psamathion. Psamthos, in Greek, meant sand. And because the area was sandy, and that its shore was being used for sand mining, it is highly probably that it took this name. The legendary commander of the Megaras, named Bizas, established Bizanstion on the area where the Topkapı Palace is situated today. Then, Samatya was only a small village. It is estimated that the villagers were fishers and farmers.

When Mehmet II overcame the tired walls of Constantinopolis in 1453, he not only conquered Istanbul, but also brought an end to an era, and started a new one by ending the Byzantine Empire. After the conquest of Istanbul, Samatya kept its Christian (Greek Orthodox and Armenian) identity intact for many years. It is known that, apart from Muslim Turks, many Armenians were relocated to this district.

In 1960, Institution of Workers' Insurance Hospital with a capacity of 560 beds was founded here, on 28.604 squaremeters land. The hospital became synonymous with the district itself.

Institution of Workers' Insurance Hospital was opened with a ceremony with the President Celal Bayar, the Head of the Parliament Refik Koraltan, and the Minister of Labor Haluk Saman in attendance.

Known at the time as the "most modern hospital of the Balkans," because of its modern construction and its modern tools, the hospital had 100 doctors, 65 nurses, 339 assistant medical personnel and 53 other personnel, with a total of 557 workers.

Later on, the name of the hospital was changed to "Social Insurance Institution Istanbul Hospital."

Overlooking the sea, Samatya Hospital today hosts many expert doctors in their fields.

DAVUTPAŞA DURAĞI

Davutpaşa durağı, semtin tepe kısmında kalan cadde üzerindeki durağıdır.

Kara Davut Paşa olarak da bilinen Davut Paşa, Sultan I. Mustafa'nın ikinci padişahlık döneminde 1622 yılında çok kısa süre sadrazamlık yapmıştır. Aslı Boşnak olup, Topkapı Sarayı Enderun Mektebinde yetişmiştir. Çuhadar olarak atanmış, III. Mehmet döneminde kapıcı başı olarak saraydan ayrılmıştır.

1604'te Rumeli Beylerbeyliğinde bulunmuştur. Celali isyanlarının bastırılmasında rol oynamış, 1612 İran Seferi ve 1621 II. Osman'ın Lehistan seferine katılmıştır. 1618'de Kaptan-ı Derya olmuştur.

Davut Paşa, padişah I. Mustafa'nın kız kardeşiyle evlenerek, Osmanlı hanedanına damat olmuştur.

Kara Davut Paşa, Osmanlı'nın en kısa süre sadrazamlık yapan devlet adamıdır. Sadece 27 gün süren sadrazamlık görevinde, II. Osman'ın (Genç Osman) Yedikule zindanlarında öldürülmesi olayını organize etmiştir.

Kara Davut Paşa'nın ölümü de, öldürdüğü Genç Osman'ın ölümü gibi hazin olmuştur. Genç Osman öldürülünce, halk ve tımarlı sipahiler ayaklanmış, bunun üzerine Divan-ı Hümayun, Davut Paşa'nın idamı için karar almıştır.

Davut Paşa'nın idamı, II. Osman'ın Yedikule'ye götürülürken su içtiği çeşme başında uygun görüldü. Buradan kaçırılan Kara Davut Paşa, yakalanılarak, II. Osman'ı öldürttüğü Yedikule Zindanlarına getirildi. Burada idam ettirilerek, naaşı Aksaray'daki Murat Paşa Camii mezarlığına gömülmüştür.

DAVUTPASA STOP

Davutpasa stop is situated on the district's uphill avenue.

Davut Pasa, also known as Kara (Black) Davut Pasa, served as grand vizier for a short time, during the second reign of the Sultan Mustafa I, in 1622. Of Bosnian origins, Davut Pasa was raised in the Topkapi Palace's Andarun school. First he was assigned to task of Çuhadar (lackey), and during the reign of Mehmet III, he left the palace as the head of the palace doormen.

In 1604, he held the office of Rumeli Beylerbeyliği (grand-governor). He had an active role in supressing the Celali riots. He attended the 1612 Iran campain and 1621 Poland campaign of Osman II. In 1618, he became the Kaptan-i Derya. (the highest ranking naval commander.)

Davut Pasa, by marrying the Sultan Mustafa I's sister, became a member of the Ottoman dynasty.

Kara Davut Pasa is the shortest-serving grand vizier in the history of the Ottomans. During his 27-day reign, he organized the murder of Osman II (Osman the Young) in the dungeons of Yedikule.

The death of Kara Davut Pasa was as rueful as the death of Osman the Young, which he himself plotted. When Osman II was murdered, people and timarli sipahis (military fiefs) rioted, and then the Royal Court of Justice (Divan-ı Humayun) ruled that Davut Pasa be executed.

The place of Davut Pasa's execution was the fountain where Osman II stopped to drink water as he was being taken to Yedikule. Kara Davut Pasa was abducted here, and as a capture, was taken to the Yedikule Dungeons where he ordered the murder of Osman II. After he was execution here, his corpse was buried in the graveyard of the Murat Pasa Mosque in Aksaray.

LANGA DURAĞI

Langa durağı, bugünkü Yenikapı bölgesini de içine alacak biçimde Aksaray'dan Marmara sahiline inen, Namık Kemal caddesi ile doğuda ona paralel olarak yer alan Mustafa Kemal caddesinin iki yanında yer alan duraktır.

Kentin eski bir semti olan Langa, geçmişte etnik çeşitliliği ile göze çarpmaktaydı. Osmanlı'da dini hoşgörünün yaşandığı, din-dil-ırk ayrımı gözetmeksizin herkesin Osmanlı vatandaşı kabul edildiğini bilmekteyiz. Bu civarda daha çok Rum ve Ermeni aileler ve gayrimüslim Osmanlı vatandaşları ikamet etmişlerdir.

Semt, Bizans döneminde "Vlanga" olarak biliniyordu. Bu terim Yunanca olup "dışarıda" anlamına gelmektedir. Semtin, Bizans surları dışında kaldığından bu ismi aldığı rivayet edilmektedir.

Bu semt, eski dönemde dışarı Yenikapı ile Davutpaşa kapısı arasında duvarla çevrili bir bahçeden oluşmaktaydı. Bu bahçeye "Büyük Langa ve Vlanga Bostanı" denilmekteydi.

Yakınlarında liman kalıntıları çıkan bölgede, Roma döneminden önce denizin daha iç kısımlara kadar girdiği bilinmektedir. Bugün hala bazı tarihi yapıların ve sur kalıntılarının bulunduğu bu bölgenin çok eski dönemlerde bataklık olması muhtemeldir.

LANGA STOP

Langa stops are the two corresponding stops on the Mustafa Kemal Avenue, which runs parallel to the Namık Kemal Avenue that reaches the Marmara shore from the direction of Aksaray. It is in the Yenikapı area.

Langa, an old district of the city, used to strike the visitor with its ethnic diversity. We know that Ottomans were tolerant to other religions, and that everyone were considered Ottoman citizens regardless of their religion, language, and race. This area was mostly occupied by Greek and Armenian families, non-Muslim Ottoman citizens.

During the Byzantine era, the district was known as "Vlanga." The Greek term means "outside." It is reported that the district took this name because it was outside the Byzantine walls.

The district, in the old times, consisted of a large orchard surrounded by walls, between the Yenikapı gate and the Davutpasa gate. This orchard was called the "Great Langa and Vlanga Garden."

It is known that the sea reached more inland in the old times in this region, as can be understood from the remnants of an old harbor. Still hosting many remnants of historical buildings and walls today, it is highly probably that the region might a swamp in the ancient days.

İNEBEY DURAĞI

İnebey durağı ismini Fatih'in yakınlarındaki mahalleden almıştır. Mahalle ise ismini 1491 yılında buraya bir mescid yaptırmış olan İmrahor İlyas Bey'in oğlu İnebey'in adından almıştır.

Mescid birkaç kez yapılmış olmasına rağmen Cumhuriyet devrinde ortadan kalkmıştır.

Hayırsever Osmanlı halkı şehrin her köşesini ayrı bir hayır kurumuyla süslemiştir. Bilhassa kıyamete kadar baki kalacağını düşünerek, cami kültürüne ağırlık verilmiştir. Bugün şehrin en dindar noktalarından olan Fatih ve civarında bu camilerden bir kısmını görmek mümkün. Ancak büyük bir kısmının sadece ismi yaşamakta.

İşte İnebey de böyle bir cami! Bugün sadece ismini bildiğimiz bu mescit, maalesef günümüze intikal edememiştir. Mahallede ve durakta ismi yaşatılarak, tarihten günümüze ismen de olsa direnebilmeyi başarmıştır.

INEBEY STOP

Inebey stop takes its name from the neighborhood with the same name nearby Fatih. The neighborhood itself took the name from Inebey, son of Imrahor Ilyas Bey who has commissioned the construction of a mescid (small mosque) in 1491.

Although the small mosque was reconstructed a couple of times, it was demolished completely during the Republic era.

Charitable Ottoman folk decorated every corner of their city with a charity organization. Particularly, they emphasized on the mosque culture, thinking that it will last until the Apocalypse. Today, it is possible to see some of these mosques in and around Fatih, which is one of the most devout districts of the whole city. However, most of these mosques live only in name.

Inebey is such a mosque! This small mosque, which today we only have the name of, could not survive. But by commemorating its name in the neighborhood and this bus stop, at least it lives in people's memories.

KOCA MUSTAFA PAŞA CADDESİ DURAĞI

Semtin en işlek caddesinde bulunan Koca Mustafa Paşa durağı, bugün olduğu gibi Osmanlı döneminde de yoğun olarak kullanılmıştır. Bu durak ismini Osmanlının meşhur sadrazamlarından Koca Mustafa Paşa'dan almaktadır.

Semtte Bizans İmparatorluğundan kalma birçok tarihi yapı mevcuttur. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ve İstanbul Eğitim Hastanesi (SSK) semtin sınırları dahilinde bulunur. Semtin kuzeyinde Şehremini ve Fatih, doğusunda Cerrahpaşa ve Aksaray, güneyinde Yedikule, batısında Silivrikapı ve Belgratkapı bulunur.

Fethin hemen arkasından, Osmanlı idaresinin, diğer fetihlerinde de uyguladığı, tekke ve mescitler çevresinde bir müslüman nüfusun iskan edilmesi politikasına, Samatya bölgesinde de başlanmıştır. Mirza Baba ve Sancaktar Hayrettin (Bkz. Resim) Tekkeleri gibi Bizans döneminden kalma dini yapılar üzerine yapılan tekke ve camilerin yanında, Davutpaşa, Cerrahpaşa ve Koca Mustafa Paşa Külliyelerinin çevresine yeni müslüman mahalleleri kurulmuştur. Adını Cerrahpaşa, Davutpaşa ve Koca Mustafa Paşa Külliyelerinden alan mahaller, bir zamanların kentleşmiş İstanbulluları için apayrı birer tinsel dünyaydı.

Bu cadde eski İstanbul bakkalları ve pastanelerine sahipti. Osmanlı esnafının büyük kısmı bu cadde üzerindeki dükkânların iyi iş yaptığını bildiğinden çok önemsiyordu. Ayrıca bu bölgede gayrimüslim esnaf da yoğun olarak iş yapmaktaydı. Semt kozmopolit bir semt olduğundan etnik çeşitlilik göze çarpmaktaydı. Bugüne kadar gelen Rum ve Ermeni kiliseleri vardır. Burada geçmişte müslümanlarla huzur içinde yaşayan gayrimüslim halkın bugün sayısı oldukça azalmıştır.

Sümbül Efendi Camii'nin yanında bulunan Koca Mustafa Paşa İlköğretim Okulu'ndan başta Recep Peker (Başbakan), Şemsettin Günaltay (Başbakan), Cevdet Sunay (Cumhurbaşkanı), Lütfü Kırdar (İstanbul Valisi), Fatma Girik (Sanatçı ve Şişli eski Belediye Başkanı) ve daha birçok ünlü isim yetişmiştir ve ülkemize hizmet vermiştir.

KOCA MUSTAFA PASA AVENUE STOP

Koca Mustafa Pasa stop, located on the busiest avenue of the district, is used frequently today as it was during the Ottoman times. The stop takes its name from the famous Ottoman grand vizier, Koca Mustafa Pasa.

In the district, there are many historic buildings from the Byzantine Empire. Cerrahpasa Tıp Fakültesi and İstanbul Eğitim Hospital (SSK) are in the district. To the north are the districts of Şehremini and Fatih; to the east, Cerrahpasa and Aksaray; to the south, Yedikule; and to the west, the districts of Silivrikapı and Belgratkapı.

Right after the conquest, following the Ottoman policy similar to the other conquests, of relocating a Muslim population to the new conquered land with convents and little mosques taken as gathering centers, Samatya area was treated similarly. Apart from convents and mosques constructed on or instead of Byzantine era religious buildings, such as Mirza Baba and Sancaktar Hayrettin convents, new Muslim neighborhoods were set-up around the kulliyahs of Davutpasa, Cerrahpasa and Koca Mustafa Pasa. These neighborhoods, taking their names from Cerrahpasa, Davutpasa, and Koca Mustafa Pasa kulliyahs respectively, presented a completely unique spiritual world for the urban Istanbulians of the era.

This avenue also hosted old İstanbul grocery shops and patisseries. Because the Ottoman tradesmen knew that the shops on this avenue had plenty of business, they paid extra attention to this area. Furthermore, the non-Muslim tradesmen also had plenty of business. Because the area had a cosmopolitan culture, ethnic diversity was palpable. There are Greek and Armenian churches survived until even today. The number of non-Muslim people decreased drastically, who lived peacefully together with the Muslim population for many centuries.

Koca Mustafa Pasa Elementary School, which is next to the Master Sumbul Mosque, has raised and educated many famous figures such as Recep Peker (Prime Minister), Şemsettin Günaltay (Prime Minister), Cevdet Sunay (President), Lutfu Kırdar (Governor of İstanbul) and Fatma Girik (Artist and former Sisli Mayor).

DÜĞMECİLER DURAĞI

Eyüp'teki bu durak ismini, bir dönem burada düğmecilik işi yapan esnaftan almaktadır. Bu, Osmanlı döneminden gelen bir esnaf teşkilatlanmasıydı. Aynı meslek grubundan olan esnaflar bir muhitte çalışırlardı. Bu meslek teşkilatına Lonca denirdi. Loncaların başında Ahi Teşkilatı bulunurdu.

Osmanlı'da esnaf teşkilatı kardeşlik üzerine kurulu idi. "Ahi" kelimesi kardeş anlamına gelir, esnaflar kendilerini din kardeşi gibi görürlerdi. Her lonca kendi içinde bu şekilde örgütlenirdi. Ahi başı esnafı teftişe çıkar, öğütlerdi.

Muhtemelen bu durak civarında bulunan düğmeciler arasında da Osmanlı döneminde böyle bir hukuk vardı. Düğmeci esnafı arasında dayanışma ve yardımlaşma bu sayede sağlanmaktaydı.

Ayrıca "eline, beline, diline sahip ol!" anlayışı da esnaf öğütlerinin başında gelmekteydi.

Ahi başı tarafından her cuma günü bu nasihatler esnafa hatırlatılmış. Esnafta olması gereken özellikler sıralanmış:

- Dürüst olmalı
- Güzel ahlaklı yaşamalı
- Yardımsever ve samimi olmalı
- Hayırdan yarışmalı
- Kardeşini kendine tercih etmeli
- Ölçü tartıda hile yapmamalı
- Yarın hesap gününde hesaba çekileceğini aklından çıkarmamalı...

Böyle sıralanmış esnafın taşıması gereken hasletler.

Bugün sadece durak veya semt isminde yaşayan bu esnaf kolları, dönemin en önemli gelir kaynakları arasındaydı.

DUGMECILER STOP

The stop, located in Eyup, takes its name from the tradesmen that professed in button production. This was a custom of the Ottoman era, collecting the tradesmen of the same professions in the same zone. These professional organizations were called "lonca"s (guild). The Akhi Organization supervised the loncas (guilds).

The organization of the tradesmen in the Ottomans were based on brotherhood. The word "Akhi" means brother, and the tradesmen would regard each other as religious brothers, brethren. Each guild would be organized this in themselves. The head Akhi would go on to inspect the tradesmen, giving advices to them.

Probably, the same kind of organizational interaction was the custom of the button makers located near this stop. The solidarity and cooperation among the button makers were ensured in this manner.

Furthermore, the motto "Own your hand, own your waist, own your tongue!" was their foremost principle, adopted by all members of the organization.

The head Akhi (master Akhi) would remind these advices to the tradesmen each Friday. And he would list the characteristics that they should adopt:

- Honesty
- Good morality
- Charity and sincerity
- Benevolence
- Putting others before himself
- No cheating in the measurement systems
- Keeping in mind that everybody will have to explain their actions on the Doomsday

That is how the head AKhi listed the traits the tradesmen should have.

These different kinds of trades, such as button making, which constituted significant sources of income at the time, now only live through the names of bus stops or district names.

CERRAHPAŞA DURAĞI

Cerrah Mehmet Paşa durağı ismini, Osmanlının tarihi şahsiyeti olan Cerrah Mehmet Paşa'dan almaktadır.

Cerrah Mehmet Paşa, Sultan III. Murat ve III. Mehmet döneminde saray cerrahı olan önemli bir devlet adamıdır. III. Mehmet döneminde sadrazamlığa kadar yükselmiştir. Dönemin en önemli Osmanlı tabibi ve paşasıdır. "Cerrahpaşa" lakabı ile tanınan bu zat, semte ve camiye ismini vermiştir.

Ayrıca bugünkü Cerrahpaşa hastanesinin bulunduğu yerde, konağı bulunmaktaydı. Geniş bahçeli tarihi konakta, birçok saray erkânı ağırlanmaktaydı. Denize nazır sırtta bulunan bu tarihi konak, aynı zamanda yedi tepeli İstanbul'un bir tepesini oluşturmaktaydı. Bu tepeler, şehrin en sağlam, depreme en dayanıklı mevkiileriydi.

Sarayın özel tabii olan Cerrahpaşa, aynı zamanda padişahın en güvendiği dostlarındandı. Padişah ve saray halkı ile rahat görüşebilen ender kişilerden biri olan Cerrahpaşa, halk arasında da sevilip sayılırdı.

Osmanlı döneminde, semt kozmopolit bir yapıya sahipti. Din, dil, ırk çeşitliliği olan bu semtin ahali daha çok gayrimüslim halktan oluşuyordu. Bilhassa Ermeni ve Rum Osmanlı vatandaşları çoğunlukta idi.

Vefatından sonra adına cami yaptıran paşa, halkın sağlık ihtiyaçları için vakfettiği kurumlarla da tarihe adını yazdırmıştır. Camiye, hastaneye, semte ismini veren bu büyük devlet adamı, İstanbul'un yedi tepesinden birinde ebediyete kadar yaşatılacaktır.

CERRAHPASA STOP

Cerrah Mehmet Pasa bus stop takes its name from the historic Ottoman figure, Cerrah (Surgeon) Mehmet Pasa.

Cerrah Mehmet Pasa was an important figure who was the royal surgeon during the reigns of Sultan Murat III and Mehmet III. He was promoted to the rank of grand vizier during the reign of Mehmet III. He is the most important physician and pasa of the era. This figure, who is known as the soubriquet "Cerrahpasa" (the pasa who is the surgeon), has given his name to the district and the mosque.

Furthermore, Cerrah Mehmet Pasa's mansion was located on the land of today's Cerrahpasa Hospital. In this mansion, which had a large garden, many Ottoman high officials were hosted. The historic mansion, situated on a shoulder that overlooks the sea, was on one of the seven hills of Istanbul. These hills were the most solid, most earthquake-resistant locations in the whole city.

Cerrahpasa, the royal physician, was also one of the most trusted friends of the Sultan. A rare figure who can easily see the Sultan and the important royal figures, was also loved among the public.

During the Ottoman era, the district itself had a cosmopolitan structure. Having an ethnic diversity, the district's occupants were mostly non-Muslims, particularly Armenian and Greek Ottoman citizens.

Pasa, who commissioned the construction of a mosque to be completed after his death, put down his name in history books in golden letters with the organizations he founded for the healthcare issues of the public. This great statesman, who gave his name to the mosque, hospital, and the district, will be commemorated until the eternity in one of the seven hills of Istanbul.

HASEKİ POLİKLİNİK DURAĞI

Haseki poliklinik durağı ismini yakınındaki Haseki Hastanesinden almaktadır. Aksaray'dan Cerrahpaşa'ya çıkarken yol üzerinde olup, şehrin işlek noktalarındandır.

Haseki Hürrem Sultan tarafından yaptırılan Haseki Külliyesinin yapılarından biri de Haseki Darüşşifasıdır. Osmanlı bugün hastane dediğimiz kuruma Darüşşifa demiştir. Yani şifahane, şifa bulma yeri, bugünkü gibi hasta evi yerine, pozitif yaklaşım sergilemiştir.

Şifahanelerin en önemli özellikleri, şifanın bilhassa Yaradan'dan geldiğini unutulmamasıdır. Tüm şifahane odalarında, "Şifayı veren Allah'tır, biz sadece vesileyiz" diye yazmaktadır. Ayrıca bu kurumda daha çok bitkisel ilaçlarla tedavi yapılmıştır. Hastalık grubuna göre ayrılan şifa arayanlara bitkisel köklerden yapılan şerbetler ikram edilirdi. Hekim başı önce nabza bakar, nabzın atışına göre, canlandırıcı ve sakinleştirici şerbetler yapılırdı. "Nabza göre şerbet vermek" deyiimi o günlerden günümüze gelmiş bir deyiştir.

Ayrıca bugün modern tıp tekniğinin yeni keşfettiği iyileşme tekniklerini Osmanlı Darüşşifalarında kullanmıştır. Su sesiyle ve ney sesiyle iyileştirme hep kullanılan tedavi yöntemlerindendi. Hastalığa göre ney makamı seçilir ve sabah öğle akşam bu makam dinletilirdi. Her makam ayrı bir tedavi için kullanılırdı.

Osmanlı'nın hayırsever sultanlarından olan Hürrem Sultan, yaptırdığı bu darüşşifa ile insanlığa büyük katkıda bulunmuştur. Yüzyıllar boyunca burada tedavi görenlerin ve yararlanan birçok insanın hayır duasıyla hiç unutulmayacaktır.

HASEKİ POLİKLİNİK STOP

Haseki poliklinik (ambulatorium) stop takes its name from the nearby Haseki Hospital. It is situated on the road that stretches from Aksaray, going up to Cerrahpaşa, a busy location of the city.

One of the buildings of the Haseki Kulliyah, which was commissioned by Haseki Hurrem Sultan, is the Haseki Darussifa, the Ottoman word for hospital, meaning the place where healing is found, acquired. In a way, this represents a positive approach, instead of saying hastahane (the sick house).

The most important characteristic of these hospitals was that they never forgot that the healing itself comes from the Creator. In every room of the hospital, it was written that "The one who heals is Allah; we are just the vessels." Moreover, in this institution, healing was mostly done by herbal medicine. According to the kind of the sickness, sherbets made of herbal roots were given. The chief physician would first check the pulse, and according to the pulse, would give stimulating or soothing sherbets. The Turkish idiom, which we still use today, "Choosing the sherbet according to the pulse," comes from this practice.

Furthermore, the healing techniques discovered only recently by the modern science of medicine were used in the Ottoman hospitals. Healing with the sound of water, and the sound of ney (nay, nai – Turkish end-blown flute) were techniques that were used in these institutions. A suitable ney tempo would be chosen according to the illness, and then the patient would be exposed to this music in the morning, noon, and evening. Each tempo was used for a different kind of treatment.

Hurrem Sultan, one of the most charitable sultanas of the Ottoman era, has made a great contribution to humanity with this hospital she commissioned. She will never be forgotten in the years to come with the prayers coming from the people who are treated and healed in this institution.

ACI ÇEŞME DURAĞI

Durak ismini bir dönem burada akan Acı Çeşme'den almaktadır. Tarihi yarımada da birçok durak ismini çeşmelerden almaktadır. Çok akan çeşmeye akar çeşme veya horhor, kuruyan çeşmeye kuru çeşme, farklı tadı olan çeşmeye acı çeşme isimleri verilmiştir.

Değişik kültürlere ve farklı medeniyetlere ev sahipliği yapan, eşsiz bir tarihe sahip dünya şehri İstanbul, geçmişinin en güzel miras örneklerinden çeşmeleri ile de oldukça meşhurdur.

Bundan çok değil, bir asır önce, çeşmeler hayatımızın merkezinde yer almaktaydı. İnsanların toplanma noktası çeşmelerdi. Buluşulan bu mekanda çeşmeler, derin muhabbetlere, hoş sohbetlere tanıklık ederdi.

Hemen hemen İstanbul'un her köşesi tarihin izleri ile doludur. Özellikle, Osmanlı dönemine ait olan tarihi çeşmeler bu izleri en belirgin nüvesidir. Bu çeşmelerin çok azı geçmiş yüzyıllardan bugüne gelebilmiştir.

Osmanlı'da çeşmeler, mimari geleneğinin önemli bir parçasıydı. Çeşmeler halka açık kamusal alanlarda ve özel konutlarda farklı özellikler gösterirdi. Her çeşmenin hem tarihi hem de dekoratif özellikleri vardı ve bu onların yapıldığı dönemlerin stilini yansıtıyordu. Yüzyıllar boyunca malzeme, form ve stil değişiklikleri doğrultusunda, çeşme mimarisi değişerek günümüze gelmiştir.

Bugün önünden fakına bile varmadan geçtiğimiz, semte ismini veren bu çeşmeler tarihe ve bir dönem halkına tanıklık etmenin gururunu taşımaktadır.

ACI CESME STOP

The stop takes its name from Acı Cesme, (The Bitter Fountain) which used to be in service in this part. Many bus stops in the historic peninsula take their names from these fountains. If the water of the fountain flew strongly, it would be called "akar cesme" or "horhor," if it was a drying fountain, it would be called "kuru cesme," if the taste is different than the usual, it would be called the "acı cesme."

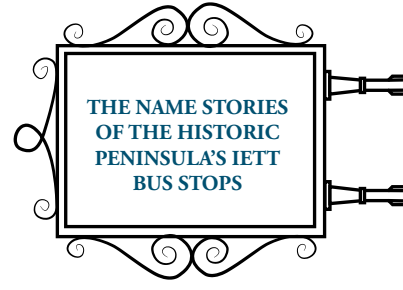
Istanbul, a prominent city of the world with a unique history and a host to various cultures and civilizations, is famous with its fountains, the most beautiful indicators of its glorious past.

Not too long ago, maybe a century before, the fountains occupied a central part of our lives. The fountains were the meeting and gathering points for the Istanbulians. These fountains would witness many intimate conversations, lovely dialogues between the people of Istanbul.

Almost every corner of Istanbul is filled with the traces of history. In particular, the historic fountains from the Ottoman era are the core indicators of these traces. Only a few of these fountains remains today.

For the Ottomans, fountains were an integral part of their architectural tradition. The fountains would have different characteristics depending their location: public or private. Each fountain had both historic and decorative characteristics which would reflect the styles of the period during which they were constructed. Throughout centuries, according to the changes in form and style, the architecture of the fountains evolved and reached our day.

When we walk today without noticing their existence, these fountains have a pride that witnessed the history and the people who lived at that time.

FETHİYE DURAĞI

Durak, Çarşamba semtinin merkezi noktasında olup, ismini yakınındaki Fethiye Camii ve Medresesinden almaktadır.

Çarşamba pazarı civarında, Kâtip Muslihiddin Mahallesi'ndeki medresenin, II.Selim'in kızı ve Sokullu Mehmet Paşa'nın eşi İsmihan Sultan tarafından yaptırılmış olup, "Fethiye Medresesi" adıyla da anılan Sinan Paşa Medresesinin yanında ve Fethiye Camii avlusunda olduğu anlaşılmaktadır.

Osmanlı döneminde, medresenin 9 odası olduğu kayıtlıdır. Medreseler, zemin seviyesinden yüksekte yapıldığı ve arka pencereleri bulunduğundan hava ve güneş alabilmekteydiler. Odalar üçer kişiyi bile barındırabilecek büyüklükte idi.

Fethiye Camii avlusundaki iki medreseden biri Koca Sinan Paşa'ya aittir. Fethiye Sinan Paşa Medresesi olarak bilinir.

Fethi müteakip buradaki kilise 1000 (1591-92) yılına kadar eskisi gibi kilise olarak vazife görmüşse de bu tarihteki bir anlaşmazlık sonucu Sultan III. Murat tarafından camiye çevrilmiş, Sinan Paşa da caminin avlusuna bir medrese inşa ettirmiştir. Musıla-yı sahn derecesinde olan medrese "Fethiye Medresesi" adıyla da anılmakta ve bazı medrese listelerinde yalnız bu adı kaydedilmiş bulunmaktadır.

1918'de iyi durumda olan medresede Süleymaniye talebesi kalmaktaydı.

Medrese Evkaf Nezareti Tamirat İşleri Müdürü ve baş mimarı Kemaleddin Bey tarafından çizilen planına göre, yanındaki İsmihan Sultan Medresesi ile birlikte 1909-1914 arasında yeniden yapılmıştır. Yeni medrese, eski medresenin temellerinin durumuna göre geniş bir U biçiminde, bodrumla birlikte iki katlı olarak planlanmıştır. Bodrum katı arka cephede görülmektedir. Medresenin bodrumuna girişin karşısındaki merdivenlerden inilir.

Ayrıca caminin yanı başında Fethiye İstanbul İmam Hatip Lisesi yükselmektedir. Fatih'teki en eski ve geleneksel okullardan olan lise, birçok siyasetçi ve bilim adamı yetiştirmiştir.

FETHİYE STOP

The stop, at the very center of the Carsamba district, takes its name from the nearby Fethiye Mosque and the Madrasah.

Shown to be in the Katip Muslihiddin Neighborhood, near the Carsamba market, the madrasah was commissioned by Ismihan Sultan, daughter of Selim II, and the wife of Sokullu Mehmet Pasa. It is understood that the madrasah was next to the Sinan Pasa Madrasah, also known as the "Fethiye Madrasah," in the courtyard of the Fethiye Mosque.

It is recorded that the madrasah had 9 rooms during the Ottoman era. Because they were constructed higher than the ground, and had rear windows, the madrasahs received air and sunlight. The rooms were large enough to accommodate even three people.

One of the two madrasahs in the courtyard of the Fethiye Mosque belongs to Koca Sinan Pasa. It is known as the Fethiye Sinan Pasa Madrasah.

Following the conquest, the church building here continued to serve as a church until 1591-2. However, after a disagreement, it was converted to a mosque by the Sultan Murat III, and Sinan Pasa commissioned the madrasah to be built in its courtyard. This very high-ranking madrasah (musıla-yı sahn), is also referred to as the "Fethiye Madrasah," and was recorded with this name in some madrasah records.

In 1918, still in good condition, the madrasah hosted students from Suleymaniye area.

According to its design drawn by Kemaleddin Bey, the manager and the head architect of Madrasah Foundation Conduct and Repairs, this madrasah was reconstructed between 1909-14 along with the adjacent Ismihan Sultan Madrasah. The new madrasah, according to the foundations of the old madrasah, was planned as a two-story, large U-shaped building. The basement floor is visible on the rear part of the building. The entrance to the madrasah's basement is through the stairs across the building's main entrance.

On a side note, next to the mosque is the Fethiye İstanbul Religious Vocational School. This high school, one of the oldest and most traditional schools in Fatih, has raised many politicians and scientists.

NIŞANCA DURAĞI (FATİH)

Nişanca durağı ismini yakınlarındaki mahalleden almıştır.

Nişanca, İstanbul'un Fatih ilçesinde bir mahalledir. Katip Kasım ve Muhsine Hatun mahalleleri arasında yer alır. Çevresinde Kumkapı, Yenikapı ve Laleli yakın semtler olarak sayılabilir. Mahalle sur içi diye tabir edilen tarihi yarımada içinde yer aldığından yerleşimi oldukça eski tarihlere dayanmaktadır, ancak günümüze az sayıda ahşap bina ve bazı tarihi yapıların dışında mahallenin tarihi özelliğini yansıtan eser ulaşmamıştır.

Nişanca, Osmanlı Devletindeki Nişancı kelimesinden gelmiştir. Nişancı, padişahın yazı işlerini yürüten, tuğrasını çeken üst düzey yöneticidir. Bu mesleğin bugünkü karşılığı Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü olabilir. Bu idarecinin yaptığı kendine has işleri başka hiçbir devlet erkânı yapamıyordu. Padişah imzasını atmak, dönemin en ayrıcalıklı işlerindendi.

Nişancı, devlet yazışmalarının yanı sıra tapu kadastro işlerine bakardı. Padişah fermanını hazırlar ve tuğrasını çekerdi. Divanda padişaha en yakın olan isimlerdendi.

Osmanlı devletinin birçok nişancı gördüğü muhakkak, ancak her nişancı bu semte bir katkıda bulunma yarışına girişmiştir. Her biri yaptırdığı hayır kurumu ve camileriyle bugüne kadar anılmayı başarmıştır.

NISANCA STOP (FATİH)

The Nisanca stop takes its name from the nearby neighborhood.

Nisanca is a neighborhood in the greater Fatih borough of Istanbul. It is situated between Katip Kasım and Muhsine Hatun neighborhoods. The nearby districts surrounding Nisanca are Kumkapı, Yenikapı, and Laleli. Because the neighborhood is located in the historic peninsula, in Surici (city-within-the-walls), it has been settled for a long time. However, apart from a couple of wooden structures and some historical buildings, there is not much monumental structures that indicate the historic characteristics of the neighborhood.

The name Nisanca comes from the word Nisanci in the Ottomans. Nisanci is the high-ranking official who runs the paperwork of the Sultan and has the authority to use his seal. The today's equivalent of this office could be the Prime Minister's Executive Assistantship. The responsibilities of the Nisanci could be fulfilled by no other than the Nisanci himself. The authority to put the Sultan's seal is one of the most prestigious deeds of the era.

Apart from governmental paperwork, Nisanci also took care of the land registry cadastre. He would prepare the ordinances of the Sultan, and put his seal on it. Nisanci was one of the closest officers in the Sultan's Divan (the High Council).

Naturally, there had been many Nisancis in the Ottoman Empire. Each one of them tried to contribute to this district. Each one of them managed to be commemorated with the charity foundations and mosques they commissioned.

NIŞANCA DURAĞI (EYÜP)

Buradaki Nişanca durağı ismini, yakınlarındaki Nişanca Mustafa Paşa Camiinden almaktadır.

Eyüp Sultan'da yer alan Nişanca Mustafa Paşa Camii (Nişancı Camii de denir), Mimar Sinan tarafında inşa edilmiştir. Camiinin yapım yılı net olarak bilinmemekle birlikte yapı Mimar Sinan genel yapım tarzını yansıtmaktadır. Eyüp Sultan Bulvarından ulaşımı sağlanan Nişanca Mustafa Paşa Camii, Nişanca otobüs durağının tam karşısında bulunan Eyüp-Nişanca Caddesi ile Nimet Sokağının kesiştiği köşede ve altı yolun açıldığı bir meydanın yanındadır.

Eyüp'ün eski camilerinden olan eserin, kible tarafında meşhur Şeyh Murat Efendi tekkesi camii ve türbesi, onun karşısında ise Otakçılar Hamamı bulunuyordu. Camiin hemen yanında da, Sultan II. Mahmut'un bir çeşmesi ile Mehmet Paşa Mektebi yer almaktadır.

NISANCA STOP (EYUP)

The Nisanca stop in Eyup takes its name from the nearby Nisanca Mustafa Pasa Mosque.

The Nisanca Mustafa Pasa Mosque (also known as the Nisanca Mosque), located in Eyup Sultan, was designed and constructed by Mimar Sinan (the great Turkish architect). Although the exact construction date of the mosque is unknown, the building does not reflect the usual style of Mimar Sinan. Reached through the Eyup Sultan Boulevard, Nisanca Mustafa Pasa Mosque is on the corner where Eyup-Nisanca Avenue and Nimet Street intersect, across the Nisanca bus stop, next to the square that leads to six roads.

To the kiblah (south) direction of this monumental structure, one of the older mosques of Eyup, was the famous Sheikh Master Murat convent, mosque, and hsi tomb. And across this complex was the Otakçılar Hammam. And right next to the mosque is a fountain from the reign of Sultan Mahmud II, and Mehmet Pasa School.

KOCA MUSTAFA PAŞA DURAĞI

Bu durak adını, semte ve camiye ismini veren Koca Mustafa Paşadan almıştır.

Osmanlı sadrazamlarından Koca Mustafa Paşa, Bizans Ayios Andreas Manastırı Kilisesini 1489 yılında, Koca Mustafa Paşa Camii'ne çevirmiştir.

Koca Mustafa Paşa külliyesi olarak anılan bu yapıda, cami, medrese, mektep, aşevi ve tekke bulunmaktadır.

Koca Mustafa Paşa, Fatih Sultan Mehmet devrinde saraya alınarak Enderun'da yetişmiştir. Hazine başı, kapıcılar kethüdası olup, kapıcıbaşı-lık yapmıştır. II. Bayezid saltanatı sonunda, Yavuz Sultan Selim saltanatı başında sadrazamlık yapmıştır.

Yavuz Sultan Selim döneminde, şehzadeler meselesine adı karışınca 1512'de Bursa'da idam edildi.

Manastırdan dolayı Bizans döneminde önemli bir dini merkez olan bölge, Osmanlı döneminde de aynı amaçla kullanılmıştır. Halvetiyye tarikatının önemli şeyhlerinden olan Sümbül Sinan Efendinin tekkesi burada bulunduğu için, bu bölge dine hizmete devam etmiştir.

Bizans döneminden itibaren yerleşim yeri olan ve fethin ardından da yerleşimin devam ettiği bölgedeki bazı önemli yapılar şunlardır:

Koca Mustafa Paşa Camisi ve Sümbül Efendi Tekkesi, Ramazan Efendi Camisi, Hekimoğlu Ali Paşa Camisi ve Külliyesi, Davut Paşa Camisi ve Külliyesi.

KOCA MUSTAFA PASA STOP

The stop takes its name from Koca Mustafa Pasa, giving its name both to the district and the mosque.

Koca Mustafa Pasa, one of the grand viziers of the Ottoman Empire, converted the Byzantine Ayios Andreas Monastery Church into the Koca Mustafa Pasa Mosque in 1489.

In this building complex, called Koca Mustafa Pasa kulliyah, one can find the mosque, madrasah, school, eatery and a convent.

Koca Mustafa Pasa, taken into the palace during the reign of Mehmet II, was raised and educated in Andarun. He held offices such as the head guard of the treasury, head doorman of the palace. At the end of the reign of Bayezid II, he became the grand vizier to Selim I.

During the reign of Selim I, when his name was mentioned in the Shahzadah affair, he was executed in Bursa in 1512.

The region, already a center of religion during the Byzantine era, had the same function during the Ottoman era. Because the dervish convent of Master Sumbul Sinan, one of the sheikhs of the Halvetiyye order, the region continued to serve for religion.

Settled since the Byzantine era onwards, the famous structures of the building are as follows:

Koca Mustafa Pasa Mosque, Sumbul Efendi Convent, Ramazan Efendi Mosque, Hekimoglu Ali Pasa Mosque and Kulliyah, Davut Pasa Mosque and Kulliyah.

KERESTECİLER SİTESİ DURAĞI

Keresteciler durağı ismini, eskiden yakınlarında bulunan Keresteciler Sanayi Sitesinden almaktadır.

İstanbul'un değişik yerlerinde (Cibali, Merter, Topçular ve Rami) faaliyet gösteren kerestecilerin, birlikte yaptıkları çalışmalar sonucunda 1985 yılında İstanbul Kerestecileri Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi kurulmuştur.

Bugün İkitelli tarafına taşınan bu sitenin bir dönem burada faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Bu siteden günümüzde Modesa adı verilen mobilya dekorasyon sanayi olarak adlandırılan mobilyacılar çarşısı bulunmaktadır.

Kerestecilerin ürettiği mobilyaların toptan fiyatına satıldığı bu çarşı, bugün şehrin merkezinde kalmış durumdadır. Ayrıca iç dekorasyon ürünlerinin satıldığı dükkanlarda birçok mobilya çeşidi bulmak mümkündür.

Marangozluk, dünyanın en eski mesleklerinden olup, eski dönemlerde "Neccarlık" olarak bilinirdi. Peygamber mesleği olarak da bilinen bu mesleği Hz. İsa'nın yaptığı rivayet edilmektedir.

Marangozların, keresteden alıp, ağaca şekil vererek oluşturdukları bu ürünler, burada ilk elden tüketiciye sunulmaktaydı. Bugün Eyüp ile Edirnekapi arasında yer alan keresteciler durağı, kerestecilerinden çok mobilyacılarıyla anılmaktadır.

KERESTECİLER SİTESİ STOP

The Keresteciler (Timber Merchants) stop takes its name from the former Keresteciler Sanayi Sitesi nearby (Timber Merchants Industrial Zone).

With the collaboration of the timber merchants, who operate in various parts of Istanbul (such as Cibali, Merter, Topçular, Rami), they set up the Timber Merchants of Istanbul, Industrial Zone Building Society in 1985.

It is known that the timber merchants collectively operated here near this bus stop for a long while after their relocation to the İkitelli region. The only remnant of this old industrial zone now is the Furniture Sellers' Market, Modesa.

This marketplace, where the furnitures produced by the timber merchants are sold at a wholesale price, is in a central part of the city. Moreover, in this market, one can find many shops selling various kinds of furniture and indoor decoration products.

One of the oldest professions in the world, carpentry was known as "neccarlık." This profession, which is also known as the profession of the prophet, was reportedly the profession of Jesus Christ.

The products produced with the shaping of timber by the carpenters were presented to the customer firsthand. Today, the Keresteciler bus stop, situated between Eyup and Edirnekapi, is remembered not because of the timber merchants, but the furniture producers.

DEMİRKAPI DURAĞI

Demirkapı durağı, Edirnekapı ile Eyüp arasında olup, Hava Şehitliği mezarlığının önündedir. İstanbul'da bu isimde birkaç semt vardır, bunlardan biri de Edirnekapı'daki bu semttir.

Durak ismini, civardaki Bizans dönemindeki surlardan almaktadır. Bu sur kapılarından biri olduğu rivayet edilen demir kapı sur içini sur dışına bağlayan noktalardandı.

Edirne tarafına giden kısımda bulunan bu kapı, aynı zamanda Eyüp tarafına doğru bağlanıyordu. Eski Edirne asfaltının şehre bağlantı noktasında bulunan Demirkapı, Bayrampaşa, Eyüp ve Edirnekapı üçgenini arasında kavşak durumundadır.

Bugün de ulaşımın merkez aksı üzerinde bulunan durak; tramvay, metrobüs, metro ve otobüs hatları arasındadır.

Bir tarafında şehitlik bulunan durağın alt yanında İstanbul'un mobilyacılar çarşılarından biri yer almaktadır. Modesa diye bilinen bu bölge, şehrin mobilya dekorasyon sanayisinin kalbinin attığı yerlerdendir.

DEMİRKAPI STOP

The Demirkapı bus stop, located between Edirnekapı and Eyup, is in front of the Air Forces Martyrs' grave. There are several districts with the same name, one of them being in Edirnekapı.

The stop takes its name from the nearby walls constructed during the Byzantine era. The Demir Kapi (Iron Gate) was reportedly one of these gates, connecting the Surici (city-within-the-walls) to the world outside.

The gate which is located on the road that reaches the city of Edirne, also stretched to the Eyup direction. Demirkapı, situated on the connection point of the old Edirne road and the city road, acts as a junction point among the districts of Bayrampasa, Eyup, and Edirnekapı.

Still on a central transportation axle today, the bus stop is nearby tram, metrobüs, subway, and bus lines.

On the lower side of the stop, which is next to the martyrs' grave, is one of Istanbul's furniture producer markets. This marketplace, known as Modesa, is the heart of the city's furniture and decoration industry.

DRAMAN DURAĞI

Draman durağı, Çarşamba semtinin son kısmında bulunan duraktır. Draman'ın, kesin sınırları çizilememekle birlikte, idari olarak Dervişali mahallesinin sınırları içinde kaldığı bilinmektedir. Çarşamba ve Edirnekapi semtleri arasında uzanan Draman Caddesi, semtin ana aksını oluşturmaktadır. Bu semt, Balat, Çarşamba ve Edirnekapi semtleriyle komşudur.

Draman semti, Çarşamba civarında olması hasebiyle müteyeyyin insanların yoğun olduğu bir semttir. Osmanlı dönemi ulema semtlerinden olan Fatih'in bu muhiti, bu yapısını hala muhafaza etmeye devam ediyor gibi. Feraceli hanımlar, şalvarlı ve cüppeli efendiler geçmişten günümüze uzanan bir kesit olarak bu semtte yaşamaya devam etmektedir.

Draman, adım başı karşılaşılabilecek camileri ve cemaatiyle meşhurdur. Cemaat beş vakitte camiye devam etmeye gayret ettiğinden bu muhit, namaz vakitleri öncesi ve sonrası oldukça hareketlidir. Bilhassa akşam ve yatsı namazları arasındaki vakitte, buranın esnafları en yoğun saatlerini yaşamaktadır.

Fatih'in manevi özelliklerini koruyan semtlerden olan Draman, dün olduğu gibi bugün de geleneksel yaşamıyla şehre renk katmaya devam ediyor.

DRAMAN STOP

Draman stop is the bus stop at the end of the Carsamba district. Although having no definite borders, it is known that the Draman district is inside the borders of the Dervişali Neighborhood administratively. Draman Avenue, stretching between the districts of Carsamba and Edirnekapi, constitutes the main axis of the district. Draman is neighbors with Balat, Carsamba, and Edirnekapi districts.

Draman, because it is nearby Carsamba, is a district populated by pious people. This domain of greater Fatih, a central ulama (religious scholar) region during the Ottoman era, still tries to keep its pious structure intact. Ladies with feraces (a long, full coat), masters with shalwars and gowns still live in this district that presents us a window from our past to our present.

Draman is famous for its mosques and congregation. Because the congregation take pains to attend the prayers in the mosque five times a day, this district is very busy especially before prayers and after prayers. Particularly, during the period between evening and late evening prayers, the tradesmen have their busiest time of the day.

Draman, being one of the districts which keeps Fatih's spiritual characteristics, brings color with its traditionality to Istanbul, just like in the past.

Eminönü Yeni Cami Karşısı, Kapalı Durak 1920 / Across From Eminönü New Mosque, Closed Stop 1920

KARAGÜMRÜK DURAĞI

Durak ismini, bağlı olduğu semtten almaktadır. Karagümrük semti, Saraçhane'den Edirnekapı'ya uzanan FevziPaşa Caddesi, Aksaray'ı Topkapı-Edirnekapı Caddesine bağlayan Vatan Caddesi (Adnan Menderes Bulvarı) ile yine Aksaray'ı Topkapı'ya bağlayan Millet Caddesi (Turgut Özal Caddesi) ile çevrelenmiştir. Karagümrük, şehrin surlarının batı kesimine yakındır. Edirnekapı- Beyazıt ana ekseninin güneyinde yer alır.

Osmanlı İstanbul'unun en eski ve en ünlü semtlerindedir. Burası memur, medreseli ve esnaftan oluşan şehir ahaliyle, İstanbul Türkçesinin en güzel şekilde konuşulduğu mahallelerdendir. Son otuz yılda kontrolsüz biçimde gelişen beton yapılaşma ile çehresi değişmiştir. Bu arada sakinlerinin önemlice kısmı başka semtlere göç etmişse de, her şeye rağmen çarşısı ve mahallenin atmosferiyle birçok semte nazaran eskiyi muhafaza edebilen yerlerdendir. Karagümrük, İstanbul surlarının batı kıyısına yakın bir yerleşme yeri olmasına rağmen İstanbul'un kenar mahallelerinin özelliklerini taşımaz. Bilakis Fatih, Çarşamba ve Aksaray ile aynı sınıf ahali kompozisyonu gösterir.

Bir kısım kaynaklarda geçtiği üzere, Karagümrük 1453 salı sabahı Osmanlı ordularının Edirnekapı girişini açmaları sonucu Fatih Sultan Mehmet ve ordularının İstanbul'a girip ilk ayak bastığı bölgedir. İstanbul'un fethinin ardından Osmanlı İmparatorluğu'nun en ünlü küllhanbeyi olan Kara Davut yönetiminde bölgeye giriş çıkışlar ve gümrük işlemlerinin kontrol edildiği bir geçiş bölgesi olarak kullanılan Karagümrük aynı zamanda İstanbul'daki ilk Türk semtidir.

Karagümrük adının, Osmanlılar zamanında burada bulunan Gümrük Eminliği'nden geldiği tahmin edilmektedir. Bu eminlik Edirnekapı'dan şehre giriş ve çıkış yapanların kontrolü için kurulmuştu. Bölge, medreselere olan yakınlığı, sur içi İstanbul'un ve ana geçiş yolunun yanı başında yer alması sebebiyle hem ekonomik hem de sosyal bakımdan gelişmiştir. Karagümrük aynı zamanda Fatih medreselerine yakın olduğundan alimlerin yaşadığı, çoğunlukla medrese eğitimlerinin verildiği bir yer olarak dikkat çekmiştir. Bölge yüksek bir tepede kurulu olmakla birlikte ulaşım bakımından çevresiyle bütünleşmiş durumdadır. Karagümrük'te fetih sonrası inşa edilen külliyeler çeşmeler, hamamlar, cami, türbe, medrese ve tekkeler hala varlıklarını sürdürmektedir.

Karagümrük, Osmanlı dönemi boyunca tarikatlar açısından önemli bir merkez bölgesi olmuştur. Buradaki önemli dergâh Niyazi-i Mısri Sokağı'ndaki yeni restore edilen "Celvetiyye Dergâhi"dir. Merkezi Üsküdar'da olan bu tarikatın sur içi İstanbul'daki en önemli şubesi bu semtte yer almaktadır.

Karagümrük aynı zamanda yine Osmanlı mimarisinde karşımıza çıkan ahşap evleri ile dikkat çeker. Her ne kadar son zamanlarda sayıları git gide azalsa da en belirgin yapıdaki evler halen varlıklarını sürdürmektedir. Bunlar aynı zamanda 19. yüzyıl İstanbul'unun ilginç ahşap konut örnekleridir. Karagümrük, Cumhuriyet dönemi edebiyatında Peyami Safa'nın (Server Bedi) "Cumbadan Rumbaya" adlı romanında çizdiği yoksul mahalle tipleriyle toplumumuzun dikkatini çekmiştir.

KARAGUMRUK STOP

This stop takes its name from the district it is situated on. The Karagumruk (literally "The Black Customs") district is surrounded by Fevzipasa Avenue, stretching from Sarachane to Edimekapi, Vatan Avenue (Adnan Menderes Boulevard) connecting Aksaray to Topkapi-Edimekapi Avenue, and Millet Avenue (Turgut Ozal Avenue) connecting Aksaray to Topkapi. Karagumruk is nearby the west side of the city walls. It is to the south of the Edimekapi-Beyazit main axis.

Karagumruk is one of the oldest and most famous districts of Istanbul. With its community consisting of government officials, madrasah students, and tradesmen, this was the neighborhood where the Istanbul Turkish was most beautifully spoken. With the uncontrolled building constructions during the past thirty years, its features has been changed drastically. Although most of its tenants have relocated to other districts, it is still one of the few districts that can still present the visitor with its authentic old atmosphere that can be felt at its marketplace and neighborhood. Karagumruk, though a settlement that is near to the western borders of the Istanbul city walls, it does not have the features of a typical suburb. It has a community similar to that of Fatih, Carsamba, and Aksaray.

As recorded in some sources, Karagumruk is the area where the Ottoman armies have opened a hole in the Edimekapi entrance on a Tuesday morning in 1453, and stepped in Istanbul. After the conquest, Karagumruk has been used as a transient area where the entry to the city and the customs procedures were controlled under the supervision of Kara Davut, the most famous of the Ottoman roughnecks. It is also the first Turkish district of Istanbul.

It is estimated that the name Karagumruk comes from the Customs Control (Eminlik – the trustworthy officer that runs the customs) that was here during the Ottoman era. This office was established to check the people who entered and who left the city from Edimekapi. Because of its proximity to madrasahs and to the main road of Surici (city-within-the-walls), the region has prospered economically and socially. At the same time, Karagumruk also attracted attention as a place where scholars live (due to its proximity to the madrasahs of Fatih), and where a good madrasah education was taught. Situated on a high hill, the region is completely integrated with its surroundings in terms of transportation. In Karagumruk, the kulliyahs, fountains, hammams, mosques, tombs, madrasahs, and convents that were constructed and established after the conquest still remain.

Karagumruk has been an important center for Muslim Orders during the Ottoman era. The "Celvetiyye Dergahi" (Celvetiyye Convent) on the Niyazi-i Misri Street, which has been recently restored, is an important convent. Although the order's center is located in Uksudar, its most important branch in Istanbul is located here in Surici.

At the same time, Karagumruk stands out with its wooden houses that we encounter time and again in the Ottoman architecture. Although their numbers are dwindling with each passing day, some of the important examples still survive today. These are also interesting examples of wooden housing from the 19th century Istanbul. Karagumruk has attracted the attention of the public with the Republican era writer Peyami Safa's (Server Bedi) novel "Cumbadan Rumbaya," the text's characterization of the poor people of the neighborhood proving interesting.

ATİKALİ DURAĞI

Fatih semtinin merkezi duraklarından biri olup, bu durak ismini, Osmanlı'nın meşhur veziriazamlarından Atikali Paşa'dan almaktadır.

Atikali Paşa, aslen Saraybosna'nın Drozgometa köyündendir. Devşirme olarak Enderun'da yetişmiştir. Atikali Paşa, Sultan II. Beyazıt zamanında sadrazamlık yapmış Osmanlı vezirlerindendir.

Sultan II. Beyazıt tahta çıktığı zaman Karaman Beylerbeyi oldu. Eflak seferinden başarıyla dönmüş ve 1486'da 1500'de Mora, Modon ve Koron Kaleleri ile Kefolanya ve Ayamavri Adaları'nı almıştır. 1501'de veziriazam olarak tayin edilmiş, 1511'de asi Şahkulu ile Çukurova'da yapılan savaşta şehit düşünceye kadar sadarete kalarak, devletin işlerini başarıyla yürütmüştür.

Atikali Paşa değerli bir devlet adamı ve iyi bir kumandan olmanın yanında memleketin imarına önemli hizmetleri geçmiş bir kimsedir. Hayır işlerinin başında Çemberlitaş'ta cami, medrese, imaret, mektep, kütüphane ve diğer müstemilattan oluşan külliye gelir. Mezarı bu külliye-deki caminin bahçesindedir. Bu külliyedeki kütüphane fetihten sonra İstanbul'un en önemli kültür müesseselerinden biri olmuştur.

Karagümrük'teki Atikali Paşa Camii de onun hayratındandır. Atikali Paşa ilim ve sanata da önem vermiş, sanat erbabını himaye etmiştir.

ATİKALİ STOP

One of the central stops of the Fatih district, the stop takes its name from the famous Ottoman grand vizier, Atikali Pasa.

Atikali Pasa is originally from Drozgometa village of Sarajevo. Raised in the Andarun school as a Devsirme, Atikali Pasa is a vizier who rose the rank of grand vizier during the reign of Sultan Bayezid II.

When the Sultan Bayezit II ascended to the throne, Atikali Pasa became the Beylerberi (grand seigneur) of Karaman. He successfully returned from the Eflak campaign, and won the territories of Mora, Modon and Koron Castles, Cephalonia, and Ayamavri Islands between 1486 – 1500. He was promoted to the rank of grand vizier in 1501. Until he was martyred in the war in Cukurova with the rebel Sahkulu in 1511, he successfully held the office of grand vizier.

Apart from being a valuable statesman and a good commander, Atikali Pasa had many charitable contributions to the zoning of the country. His foremost charitable work is the kulliyah in Cemberlitas that consists of a mosque, a madrasah, a mission, a school, a library, and other annexes. His graveyard is in the garden of the kulliyah mosque. After the conquest, the library in this kulliyah had become the most important cultural institutions of Istanbul.

The Atikali Pasa Mosque in Karagumruk is also one of his charitable acts. Atikali Pasa paid attention to science and arts, too, being a patron to many artists of his time.

AYA KAPI DURAĞI

Aya kapı İstanbul'un Fatih ilçesinde, Haliç kıyısında yer alan küçük bir semt. Bu bölge, Bizans döneminde semt, Ta Dexiokratiana ya da Dexiokrätous olarak bilinirdi. Semtteki en önemli tarihi yapı, Bizans döneminde kilise olarak inşa edilen, daha sonra Osmanlı döneminde camiye çevrilen Gül Camii'dir. Bir diğer önemli eser ise, 1582 yılında Mimar Sinan tarafından yaptırılan Aya Kapı Hamamı'dır. Havuzlu Hamam olarak da bilinen bu yapı günümüzde kereste deposu olarak kullanılmaktadır. Aya Kapı, Bizanslı Hıristiyan din adamları ve rahibelerin kullandığı kapıdır.

Cumhuriyet Çeşmesi, Fatih ilçesinde Küçük Mustafapaşa mahallesinde, Haliç'in güney yakasında, Cibali ile Fener arasında Aya kapısı diye bilinen bir semtte, Abdüleziz Caddesi üzerinde yer alıyor. Çeşme, şehrin en eski sakinlerinden surların Haliç bölümüne komşudur. Zaten semt de adını Haliç sur kapılarından biri olan Aya Toeodosia Kapısı'ndan alıyor.

Aya kapısı, yedi tepeli kentin beşinci tepesi ile Haliç arasındaki yamaçta bulunur. Aya kapısı, tarihi yarımada içinde kalan diğer bazı semtler gibi aslında İstanbul'un kültürel ve tarihi birikimini en iyi yansıtan semtlerden birisidir. Çünkü hem Bizans hem de Osmanlı döneminde kentin önemli bir bölümü olarak görülmüş, Bizans hükümdarları semtteki kiliselere gömülmüş, fetihten sonra bazı kiliseler camiye çevrilerek müslümanlarca da ibadethane olarak yaşatılmış, semtin hıristiyan ve müslüman sakinleri huzur içinde bir arada yüzyıllarca yaşamıştır. Bu bakımdan eğer İstanbul bir kültürler başkenti olarak görülürse Aya kapısı da bunun bir mikro örneğini oluşturur.

AYA KAPI STOP

Aya Kapi is a little district by the Golden Horn, located in the greater Fatih borough of Istanbul. This region was known as Ta Dexiokratiana or Dexiokrätous during the Byzantine era. The most important historical structure in the district is the Gul (Rose) Mosque, first constructed as a church during the Byzantine era, and then converted to be a mosque during the time of the Ottomans. Another significant building is the Aya Kapi Hammam, constructed by Mimar Sinan in 1582. This Turkish bath, also known as the Havuzlu Hammam, is today used as a timber depot. Aya Kapi was the gate used by Byzantine Christian ecclesiastics and nuns.

The Cumhuriyet Fountain, on the Abdüleziz Avenue, is situated in the Küçük Mustafapasa neighborhood of the Fatih borough, on the south side of the Golden Horn, in this district between Cibali and Fener. The fountain is adjacent to the city walls of the Golden Horn. The district itself takes its name from one of the wall gates of the Golden Horn, the Aya Toeodosia Gate.

The Aya Kapisi (Gate) is on the slope between the fifth hill of Istanbul and the Golden Horn. Aya Kapisi, similar to the other districts in the historic peninsula, is a district that reflects the cultural and historic assets of Istanbul. It was regarded as an important part of the city during both Byzantine and Ottoman eras. The Byzantine emperors were buried in the churches of the district. Some of these churches were converted to mosques after the conquest, so that the Muslims can use as worship places. The Christian and Muslim residents of the district lived together in harmony for hundreds of years. In this manner, if Istanbul is regarded as a capital of multi-culturalism, the Aya Kapi could be the micro-universe of this capital.

ŞEHZADEBAŞI DURAĞI

Fatih'teki İBB binasının karşısındaki durak olup, ismini yakınındaki Şehzade Camii'nden almıştır.

Şehzade Camii (Şehzade Mehmet Camii ya da Şehzadebaşı Camii olarak da bilinir), İstanbul'un Şehzadebaşı semtinde Mimar Sinan tarafından yapılmış olan camidir. Kanuni Sultan Süleyman tarafından; Saruhan valisi iken 1543'de 22 yaşında ölen oğlu Şehzade Mehmet adına yaptırılmıştır. 1543-1548 yılları arasında inşa edilen camii, Mimar Sinan'ın 'çiraklık eserimdir' dediği camidir.

Cami kare planlı olup üstü bir büyük, 4 yarım kubbeye kaplıdır. Çift minareli caminin avlusunda 6 tane kapı vardır. İmaret ve medrese ile türbeler cami bahçesinde ve arka sokaktadır.

Camiden önce yapımı tamamlanan Şehzade Mehmet Türbesi'ne daha sonraki dönemlerde başka türbeler de eklenmiştir. Osmanlı mimarisinin en güzel mezar mimarisi örneklerinden biridir. Şehzade türbesinin içi rengârenk çinilerle doludur. Ortadaki sandukada Şehzade Mehmet, sağında Cihangir yatar, solunda Hümaşah Sultan. Şehzade türbesinin sol tarafında Rüstem Paşa'nın türbesi bulunur. Diğer şehzade türbeleri Vefa tarafındadır. Dış avluda Pargalı İbrahim Paşa ile Destari Mustafa Paşa'nın türbeleri vardır.

Bizans ve Osmanlı imparatorlukları döneminde dünyanın ortası olarak kabul edilen Şehzadebaşı semti, bugün de İstanbul'un en yoğun ve işlek semtlerinden biridir. Şehzadebaşı, sur içi İstanbul'unun da en orta noktası imiş. Tarihi Mese yolu (Divan Yolu) üzerindeki Milion taşı dünyanın sıfır noktası ya da tam ortasını simgeler ve bütün yolların sıfır noktası olarak burası kabul edilmiştir. Belki de bu Bizans inancına paralel olarak Osmanlılar da İstanbul'un tam ortasını Şehzadebaşı olarak seçmişler. Bilindiği gibi Osmanlı zamanında İstanbul denince akla 'sur içi' yani tarihi yarımada gelirdi.

Şehzadebaşı, tarihi yarımadanın en önemli semtlerinden biridir. Sahip olduğu tarihi mirasın yanı sıra semti çevreleyen Beyazıt Meydanı ve Beyazıt Kulesi, Bozdoğan Kemeru ve İstanbul Üniversitesi gibi tarihi yapılar da görülmeye değer yerlerdendir.

Bu semt, eski İstanbul'un kalburüstü semtlerindendi; asıl önemlisi Osmanlı-Türk kültürel coğrafyasının üç kilometrekarelik merkezindeydi. 19. yüzyıla kadar Kanuni Sultan Süleyman'ın şehzadesi Mehmet adına koca Sinan'ın inşa ettiği muhteşem cami, bütün İstanbul'a damgasını vurmuştur. Henüz bazı binaların İstanbul'u çirkinleştirmedeği devirde Fatih Camii'nin bulunduğu noktadan başlayan Bozdoğan ya da Klasik adıyla Valens su kemerinin kalıntılarını hizalayarak bakıldığında, öbür uçta Şehzadebaşı Camii bütün satvetiyle görünürdü.

Şehzadebaşı Camii civarında yeniçeri acemi oğlanı kışlası vardı. Bu askeri külliye ocağın kaldırıldığı yıl olan 1826'dan sonra yıkıma bırakılmıştı. Kalıntısı olan bazı hamam ve odaları da 1950'lerin sonunda bilgisiz ve hoyrat imar hareketi sırasında ortadan kaldırıldı. Bu dönemde Şehzadebaşı Camii'nin karşısındaki konaklar da makinelerle yıktırılmıştı. Gene o meşum 1920 martında İngilizlerin işgal edip Türk muhafızları şehit ettikleri ünlü Şehzadebaşı Karakolu da ortadan kaldırıldı.

Eski konaklarda bazen onların ilk sahipleri ve daha çok dar gelirli birer veya ikişer odaya sığınmış olarak mütevazı bir yaşam sürerlerdi. Eski İstanbul'un orta sınıfları henüz Laleli, Fatih ve Şehzadebaşı'nda zamana direniyorlardı.

Şehzadebaşı semtini 18. asrın başlarında devrin aydın sadrazamı Nevşehirli İbrahim Paşa'nın yaptırdığı medresesi, sebili ve kütüphanesi süsledi. Bu zarif külliyenin yaşaması için vakfedilen dükkânların önüne, gelip geçeni yağmurdan ve güneşten koruyacak revaklı yol yapıldı. Bu revaklı yoldan dolayı bu dönemden itibaren Şehzadebaşı ile Vezneciler arasındaki bölgenin adı 'Direklerarası' oldu. Doğrusu İstanbulluların Sultanahmet'ten Beyazıt'a kadar, Beyazıt Meydanı'ndan da Saraçhane'ye kadar gündelik gezinti ve alışveriş yaptıkları bir eksen ortaya çıktı. Direklerarası, Vezneciler, Laleli, Saraçhane, Zeyrek, Fatih gibi varlıklı halkın, memurların yaşadığı semtlerin çarşı bölgesiydi. Derken tiyatrolar da burada yer aldı.

Şehzadebaşı ve Direklerarası ramazan gecelerinde çok kalabalıktı. İbrahim Paşa Medresesi ve sebili arasındaki taş döşeli yol; kâgir evleri ve Şehzadebaşı Camii'nin yanındaki tarihi Vefa Lisesi ile eskiyi şu anda da barındırır.

SEHZADEBASI STOP

The stop, located across the Istanbul Metropolitan Municipality building, takes its name from the nearby Sehzade (Prince) Mosque.

The Sehzade Mosque (also known as Sehzade Mehmet Mosque or Sehzadebasi Mosque), is the mosque constructed by Mimar Sinan in the district of Sehzadebasi. It was commissioned by Suleiman the Magnificent, in honor of his son Sehzade (Prince) Mehmet, who died when he was 22 years old, governing Saruhan in 1543. The mosque, constructed between 1543 – 1548, is the mosque that is called “my apprentice work” by Mimar Sinan.

The mosque, which has a square plan, is covered by 4 half domes on top. With its two minarets, the mosque has 6 gates in its courtyard. Its madrasah, mission, and tombs are in the mosque’s garden, at the back street.

Other tombs were added next to the Sehzade Mehmet Tomb, its construction completed before the mosque. The tomb is a beautiful sample of the Ottoman tomb architecture. The interior of the tomb is filled with colorful chine (tile). In the middle sanduka (coffin), lies the Sehzade Mehmet; in the one on the right, Cihangir, and in the one on the left, Humasah Sultan. Next to the Sehzade tomb is the tomb of Rustem Pasa. Other Sehzade tombs are located in the district of Vefa. In the outer courtyard, the tombs of Pargali Ibrahim Pasa and Destari Mustafa Pasa can be seen.

Considered as the center of the world during the Byzantine and the Ottoman eras, the Sehzadebasi district is still one of the busiest, bustling districts of Istanbul. Reportedly, Sehzadebasi was the exact mid-point of Surici (city-within-the-walls) Istanbul. It is reported that the Milion Stone, on the historic Mese Road (the Divan Road) signified the ground zero of the world, or the exact mid-point of all the roads. Probably paralleling the Byzantine belief, Ottomans chose Sehzadebasi as the mid-point of Istanbul. It is known that, during the Ottoman era, Istanbul was the Surici (city-within-the-walls), in other words, the historic peninsula.

Sehzadebasi is one of the most important districts of the historic peninsula. Apart from its historical heritage, there are many buildings worth seeing such as the Beyazit Square, Bozdogan Aqueduct, and the buildings of Istanbul University.

This district was one of Istanbul’s elite districts. Most importantly, it constituted a 3 kilometers square center at the heart of the Turko-Ottoman cultural world. Up until 19th century, the magnificent mosque constructed by Mimar Sinan for the memory of Suleiman the Magnificent’s sehzade (prince) Mehmet, dominated the view of Istanbul. Before the unplanned construction disrupted the features of the city, if one was to look from the Bozdogan (Valens) Aqueduct which started from the Fatih Mosque, the Sehzadebasi Mosque would be at the end of the Aqueduct to be beholden with its terrible beauty.

Nearby Sehzadebasi Mosque was the rookie barracks of the jannissary forces. This military kulliyah was left for demolition after 1826, when the Jannissary forces were abolished. Some of its remnants, such as its hammam and rooms, were destructed during the ignorant zoning process that was performed at the end of 1950s. During this period, the mansions across the Sehzadebasi Mosque were demolished. Similarly, the Sehzadebasi police station, which was occupied by the English, martyring the Turkish guards in the ominous month of March in 1920, was also demolished.

In these old mansions, sometimes their original owners, but more likely people with low-income lived a very humbled life, sharing rooms with multiple occupants. The middle-class of the old Istanbul were still resisting in Laleli, Fatih, and Sehzadebasi, then.

Sehzadebasi was decorated by Nevsehirlil Ibrahim Pasa, the intellectual grand vizier of the time, who at the beginning of the 18th century commissioned the construction of a madrasah, fountain and a library. A road with a porched road was constructed in front of the shops that were donated to this elegant kulliyah so that their income would go there. Because of this porched road, the name of this area between Sehzadebasi and Vezneciler became “Direklerarasi” (literally meaning between the posts). Here was a new area that gave birth to a new walking and shopping axis in the city, through which the Istanbulians could start from Sultanahmet to Beyazit, and from the Beyazit Square to Sarachane. Direklerarasi was the marketplace area for districts such as Vezneciler, Laleli, Sarachane, Zeyrek, and Fatih, the areas where wealth Ottomans, affluent officers resided. Then, the theaters were located here, too.

Sehzadebasi and Direklerarasi would be very crowded during the Ramadan nights. The stone-paved road between the Ibrahim Pasa Madrasah, the stone houses, and the historic Vefa High School building next to the Sehzadebasi Mosque are all examples for the district’s still hosting the beautiful remnants of the old times.

VEZNECİLER DURAĞI

Vezneciler durağı, Şehzadebaşı ile Beyazıt arasında olup, İstanbul Üniversite Edebiyat Fakültesi ile Biyoloji bölümü arasında kalmaktadır.

Vezneciler semti, İstanbul'un Fatih ilçesinde adını çokça duyduğumuz bir semt. Semtin en büyük özelliği bütün tarihi dokuların tam ortasında bulunması. Örneğin Beyazıt Meydanı ve Beyazıt Kulesi, İstanbul Üniversitesi, Bozdoğan ya da Valens Su Kemerleri, tarihi Direklerarası sokakları, ünlü Vefa Bozacısı ilk başta aklımıza gelen, semti çevreleyen tarihi yerlerden sadece birkaçı.

Vezneciler semtinin en önemli binası zamanında Keçecizade Fuat Paşa Köşkü imiş. Osmanlıların son dönemlerinde burası Maliye Nezareti (Bakanlığı) olarak kullanılıyordu. Köşkün bahçesi ve Vezneciler Caddesi de bu devirde tefeciler, altın, gümüş alıcı ve satıcıları ve arzuhalciler ile doluymuş. Altın ve gümüş sikkeler burada tartılır, emekliler maaşlarını burada kırdırılmış.

Belki de bu parasal işler dolayısıyla sokağa "Vezneciler" adı verilmiş. Arzuhalcilere gelince, bunlar genellikle devlet kapısında işlerini yürütmek isteyen vatandaşların dilekçelerini yazarlarmış. Ama bu arzuhalcilerin müşterilerinin büyük bir kısmını kadınlar teşkil edermiş. Buradaki dükkânları Damat İbrahim Paşa, Şehzade Camii'nin külliyesine gelir sağlamak için yaptırmış.

İlk zamanlarda yeniçerilerin bir gezi ve alışveriş yeri olarak ün yapan bu sokak 19. yüzyılda, özellikle Ramazan aylarında bir eğlence merkezi haline dönüşüyor.

Direklerarasının diğer önemli dükkânlarını da kıraathaneler oluşturuyor. Bunların en ünlüsü emeklilerin müdavimi olduğu İkbal Kıraathanesi idi. Burada semtin emeklileri hem gazeteleri okur hem de birbirleriyle sohbet eder, tartışırlardı.

Gözünüzün önüne getirmeye çalışın, Direklerarasında Ramazan ayındasınız: İftar topu atılalı saatler olmuş, vakit neredeyse sahura yaklaşıyor. Ferah sinemasında at, ip ve trapez cambazları gösteri yapıyor, Hilal sinemasında Şarlo'nun sessiz filmleri gösteriliyor, yol boyunca sıralanmış küçük dükkânlardaki kıraathane ve tiyatrolarda Meddah oyunları, Karagöz Hacivat, Orta Oyunu gibi geleneksel Türk tiyatrosunun başlangıcı sayılan oyunlar sergileniyor. Meddah Aşki, bir sıranın üzerine oturmuş, elindeki uzun sopası ile raftaki külah, fes, takke ve şapkalardan birini alıp başına geçiriyor ve kişilerin taklidini yapıyor. Diğer bir binada Meddah Sururi'nin orta oyunu, bir diğerinde kanto gösterileri var. Sokaklar; insanlar ve seyyar satıcılarla dolu: Maniciler, destancılar, panoromacılar, horoz şekerçileri ve şerbetçiler, sucular, her derde deva Hacı Baba hapı satanlar, sopaların üzerinde yürüyen cambazlar...

Ayrıca Vezneciler semtinin bir başka önemi de şuradan gelmektedir. Batılılaşma çabalarını sürdüren Sultan II. Mahmut, Yeniçeri Ocağı'nın kapatılmasının ardından, modern bir orduya sahip olma hedefinin bir parçası olarak, yeni orduya (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) nitelikli hekim ve cerrah yetiştirilmesi için Vezneciler'deki Tulumbacılar Konağı'nda bir askeri okul niteliğindeki Tıbhane-i Âmir'e'yi kurdurdu. Okul, 14 Mart 1827'de (15 Şaban 1242) faaliyete geçti. Bu okul, ülkemizde modern anlamda açılan ilk tıp okuludur. Bu kurum, daha sonra farklı adlar alsa da eğitime aralıksız ve kendisini geliştirerek devam etmiştir. Bu nedenle 14 Mart 1827 tarihi, ülkemizde modern tıp eğitiminin başlangıcı kabul edilmekte ve tıp bayramı olarak kutlanmaktadır.

VEZNECILER STOP

The Vezneciler stop, located between Sehzadebasi and Beyazit, is situated between the Istanbul University Faculty of Letters and Arts, and the Department of Biology.

The Vezneciler district is an oft-mentioned district in Istanbul's greater Fatih borough. The most important characteristic of the district is that it is right in the middle of the all kinds of historical textures of Istanbul. The Beyazit Square, the Beyazit Tower, Istanbul University campus, Bozdogan or Valens Aqueducts, historic streets of Direklerarasi, the famous Vefa Boza-drinking shop are only a few of the historic places that comes to mind.

Back in the day, the most significant building of Vezneciler was the Kececizade Fuat Pasa Mansion. During the final stages of the Ottomans, the building was used as the Ministry of Finance (Maliye Nezareti). Therefore, the garden of the mansion, and parts of the Vezneciler avenue were filled with loan sharks, buyers and sellers of gold and silver, and petition writers (arzuhalci). This was the place to weigh gold and silver coins, and where the retirees had their salaries discounted.

Maybe this was the reason that the district got the name "Vezneciler." As for the arzuhalcis: what they did was to write petitions for the citizens who wanted to do some business with the government. Reportedly, most of their customers were women. The shops here were constructed by Damat Ibrahim Pasa, to bring a steady income to the kulliyah of the Sehzade Mosque.

The street, which was famous because it was frequented by janissaries, became a place of entertainment during the 19th century, especially during the Ramadan.

The other known shops of the district were the kiraathanes. Kiraathanes were cafes where newspapers and other reading material were presented to the visitor as they consumed their tea and coffee. Most famous of them in the Vezneciler district was the Ikbal Kiraathanesi.

Try to imagine: you are in Direklerarasi during Ramadan. It has been hours since the cannon to announce iftar (the breaking of the fast), it is almost near suhoor (meal before dawn). Acrobats with horses, ropes, and trapezes are presenting a show in the Ferah movie theater. In the Hilal movie theater, Charlie Chaplin's silent movies are being shown. In the kiraathanes and theaters located in the little shops that line the road, public storytellers, plays, samples of early Turkish theater like Karagoz and Hacivat, Orta Oyunu are on show. The famous storyteller, Meddah Aski, sitting on a bench, uses the long stick in his hand and puts on one of the coifs, hats, and fez, puts it on his head, and starts an imitation. On another building, there is Meddah Sururi putting on a show, and in another, people watch the cabaret shows. The streets are filled with people and peddlers: mani singers, legend tellers, panoramists, rooster candy sellers, sherbet sellers, water sellers, sellers of Haji Father pills which cure everything, acrobats walking on ropes are all here...

Another significance of the Vezneciler district is regarding the Westernization of the Ottomans. After abolishing the Janissaries, Sultan Mahmud II, with the intention of setting up a modernized army, established Tibhane-i Amire, a military school in the Tulumbacilar Mansion in Vezneciler, so that the new army (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) can have qualified doctors and surgeons. The school started education on March 14th, 1827. This is the first modern school of medicine in the country. The institution, although with different names, has continued operation without any breaks, constantly evolving itself. Therefore, this date, March 14th, 1827, is accepted as the beginning of the modern medicine education, and celebrated as the Festival of Medicine.

KÖPRÜBAŞI DURAĞI

Balat ile Eminönü arasındaki Köprübaşı durağı, ismini yakınlarındaki Galata Köprüsünün başında olmasından alır.

Eyüp ile Kasımpaşa'yı birbirine bağlayan tarihi Galata Köprüsünün Eyüp tarafındaki kısmın başında bulunan bu durak, Haliç manzarasıyla dikkat çekmektedir.

Bu muhit, kıyısında balık tutmaya çalışan balıkçıları, iskelesinde Boğaz turuna hazırlanan vapurlarıyla, iç taraflarındaki tarihi mahalleleriyle şehre ayrı renk katan muhitlerden biridir.

Hemen yanı başında yükselen deniz surları, 430'lu yıllardan günümüze kadar direnen şehrin en eski yapısıdır. Bu surlar, deniz boyunca uzanmakta olup, Edirnekapi tarafına doğru uzanan kısmına "Anemas Zindanları" denmektedir.

Tarihin doğayla dans ettiği yerde gizlenen bu durak, Haliç kıyısında kordon boyu gezebileceğiniz veya tarihi mahallelerinde keşfe çıkacağınız bir bölgeyi içine almaktadır.

İstanbul'u ilk olarak kuşatan Müslüman Emeviler'den kalan şehit sahabelerin de bölgede türbeleri bulunmaktadır. Bu semt, Yahudi mahalleleri, kilise ve Fener-Rum Patrikhanesi ile camii ve tarihi çeşmeleriyle adeta zamana meydan okuyor.

KOPRUBASI STOP

The Koprubasi (literally meaning "the start of the bridge") stop, located between Balat and Eminonu, takes its name from the nearby Galata Bridge.

The stop, situated at the Eyup side of the historic Galata Bridge, which connects Eyup to Kasimpasa, is striking because of its view of the Golden Horn.

This a colorful district with its fishermen, ferries getting ready to go on a Bosphorus cruise, and its historical neighborhoods.

The walls by the sea are the oldest constructions in the city, surviving from 430AD. Stretching along the sea line, the part along the Edirnekapi is called the "Dungeons of Anemas."

This stop, hidden in a spot where history dances with nature, encompasses an area where you can take a walk along the Golden Horn promenade, or go out to discover the historic neighborhoods.

Also, there are tombs of sahabes martyred (companions of the Prophet Muhammed (sav)) during the siege of Istanbul by the Umayyad. The district, with its Jewish neighborhoods, its church, the Fener – Greek Orthodox Patriarchate, and its mosques and historic fountains, presents the visitor with a unique vision of the Byzantine and Ottoman eras.

RAGIP GÜMÜŞPALA CADDESİ DURAĞI

Durak ismini, Orgeneral Ragıp Gümüşpala'dan almaktadır. Bir dönem Genelkurmay Başkanlığı da yapan Gümüşpala, caddeye ismini vermiştir.

Büyük askeri deha olan bu şahsiyetin kısa hayat hikâyesi şöyledir: 1897'de Edirne'de doğan Ragıp Gümüşpala, Kuleli Askerî İdâdisi'nde okurken 1916'da Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. Galiçya ve Filistin Cephelerinde çarpıştı. 1918'de İngilizlere esir düştü. İki sene sonra yurda döndü. İstiklâl Savaşına katıldı. Cumhuriyetin ilanından sonra Şeyh Said ve Tunceli ayaklanmalarının bastırılmasında vazife aldı. Yarım kalan eğitimini tamamlayıp 1934'te Harp Akademisi'ni bitirerek kurmay subay oldu, orgeneralliğe kadar yükseldi ve Genelkurmay Başkanlığına tayin edildi. İki ay sonra, 27 Mayıs 1960'ta ülke yönetimini ele alan Millî Birlik Komitesi tarafından tasfiye edilen subaylarla birlikte emekliye sevk edildi.

Eski Demokrat Parti'ye yakınlık duyanlar tarafından, 11 Şubat 1961 tarihinde kurulan Adalet Partisi'nin genel başkanlığına getirildi. 15 Ekim 1961 seçimlerinde İzmir'den milletvekili seçildi. Partisi, iktidar ortağı olmasına rağmen kabine dışında kalmayı tercih etti. Ölümü üzerine Adalet partisi Genel Başkanlığı'na Süleyman Demirel seçildi.

Asker ve siyasetçi olarak ülkeye hizmet eden Ragıp Gümüşpala, 5 Haziran 1964'te vefat etti.

RAGIP GUMUSPALA AVENUE STOP

The bus stop takes its name from the General Ragip Gumuspala. Gumuspala, who was also the Chief of Defence for a while, gave his name to the avenue.

The short biography of this great military genius is as follows: Born in 1897, in Edirne, Ragip Gumuspala took part in the World War I in 1916, when he was attending Kuleli Military School. He fought in the Galicia and Palestinian fronts. He was captured by the British in 1918. He returned to the country after two years of imprisonment. He took part in the Turkish War of Independence. After the declaration of the Republic, he took part in the supression of Sheikh Said and Tunceli riots.

After finishing his education later on in 1934 in the War Academy, he became staff officer, then rose to the rank of General, and then was promoted to be the Chief of Defence. Two months later, he was retired with the other military officers by the National Unity Committee who took over the country in May 27th, 1960.

He was elected to be the head of the Justice Party (AP) established on February 11th, 1961, by the sympathizers of the former Democratic Party (DP). He was elected to the parliament during the October 15th, 1961 elections from the city of Izmir. Although his party was part of the coalition government, he opted to stay out of the cabinet of ministers. After his death, Suleyman Demirel was selected as the head of the Justice Party.

Ragip Gumuspala, having served as a soldier and a politician to his country, passed away on June 5th, 1964.

FENER DURAĞI

Kentin Avrupa yakasında, Balat ile Ayvansaray arasında, Haliç kıyısındaki duraktır.

İstanbul'un en eski yerleşimlerinden biri olan semtte, Hristiyan inancına göre denizcilerin koruyucusu Aziz Nikola'ya ait kilise bulunmaktadır. Bugün Aya Nikola Kilisesi olarak geçen bu kilise içerisinde, meşhur bir ayazma bulunmaktadır. Ayazma, Hristiyan inancına göre vaftiz edilen kutsal su kaynağı olup, dindar Hristiyanlar bu suyla ibadet zamanlarında vaftiz edilmektedir.

Bizans döneminde, denizcilere yol gösteren, ışık tutan anlamına gelen "Panarion" adı bu semte verilmiştir. Bu kelime fener anlamına gelmektedir. Haliç kıyısında bulunan bu fenerden ismini alan semtte, Osmanlı döneminde Rumlar ve zengin Museviler oturmaktaydı. Osmanlı yönetimi başka ülkelerle ilişkilerinde Fenerli Rumlardan yararlanıyordu. Fenerli Rumlar, Osmanlı Hariciye Vekâletinde üst düzey rütbelere gelmişlerdi.

O dönemde Haliç surlarından semte girmek için kullanılan kapıya Fenerkapı denmekteydi. Bu kapı bugün mevcut değildir.

Semtin en önemli özelliği Ortodoks mezhebinin merkezi konumundaki İstanbul Fener Rum Patrikhanesi'nin 1601 yılından bu yana burada bulunmasıdır. Ayrıca Bulgar Kilisesi, Dimitri Kandemir Sarayı, Kanlı Meryem Kilisesi, Fener Rum Lisesi (Kırmızı Mektep) semtin önemli yapılarıdır. Fener Rum Patrikhanesi, 250 milyon üyesi bulunan Ortodoks dünyasının ruhani önderi konumunda olan bir kurumdur. Patrikhane, Ortodoks Hristiyan dünya içerisindeki tarihten gelen önemini muhafaza etmektedir. Patrikhane ve çevresi dini konseptli tarihi yapılarıyla Hristiyan mimarisinin önemli örneklerini barındırmaktadır.

Bugün deniz kıyısındaki bu şirin semt, iskelesi olan ve vapurla Boğaza açılabilen bir yerdedir. Eyüp'ten kalkan ve Haliç turu yapan gemilerle Üsküdar'a kadar gidebilirsiniz.

Altınboynuz, eski ve yeni İstanbul'un kalbi. Lale devrine tanıklık eden Haliç ve çevresi, bugünlerde eski ihtişamlı günlerine dönüyor. Haliç'in her iki yakası müzeler, kütüphaneler, kongre ve kültür merkezleriyle doldu. Sanat galerileri Kasımpaşa'dan Kâğıthane'ye; Eyüp'ten Zeyrek'e Haliç'in eski ruhunu yeniden yakalaması için çalışıyor. Artık Haliç'te sandal sefası yapmak mümkün.

Osmanlı döneminde Hristiyan ve Yahudilerin yoğun yaşadığı semtlerden biri olan Fener, kültürel mozaiğiyle dikkat çekmekteydi. 18. ve 19. yüzyıllarda Fener sahillerinde varlıklı Rum ailelerinin yalıları bulunuyordu. 20. yüzyılın başında semt tamamen gayrimüslimlerin oturduğu bir semt görünümündeydi. Bugün maalesef bu kültür mozaiğinin yerini derme-çatma gecekonduların mahalleleri almıştır.

Kıyısından Haliç manzarasını izleyebileceğiniz bu semt, Eyüp ile Eminönü semtlerini birleştiren yol üzerindedir.

FENER STOP

It is the stop on the European side of the town, located between Balat and Ayvansaray.

In this district, which is the one of the oldest settlements of Istanbul, there is a church devoted to St. Nicholas, the protector of the sailors according to the Christian faith. Today, this church, known as Aya Nikola Church, has a famous ayazma. According to the Christian faith, ayazma is a source of holy water that is baptized. Devout Christians are baptized with this water during their worship.

The name "Panarion," meaning "the thing which guides, illuminates the sailors" is given to the district during the Byzantine era. The word means lantern. The district, taking its name from the lighthouse by the Golden Horn, Greeks and rich Jews used to reside. The Ottoman administration benefited from the Greeks living in this district when they were establishing connections with foreign countries. The Greeks from the Fener area held high-ranked offices in the Hariciye Vekaleti (Ottoman Ministry of Foreign Affairs).

At the time, the gate to enter the city through walls by the Golden Horn was called the Fenerkapi. This gate no longer exists today.

The most important characteristic of the district is that it hosts the Istanbul Fener Greek Orthodox Patriarchate, the center of the Orthodox Christians since 1601. The other important buildings in the district: The Bulgarian Church, Dimitri Kandemir Palace, Kanli Meryem Church, Fener Greek High School (The Red School). The Fener Greek Patriarchate is an institution which spiritually leads the 250-million membered Orthodox Christian world. The Patriarchate has preserved its significance in the Orthodox Christian world throughout history. The Patriarchate and its surrounding religious buildings are important examples of Christian architecture.

Today, this cute little Fener district is situated by the sea with a port, where you can take the ferry and take a Bosphorus cruise. With the ferries that take off from Eyup, and cruise in Golden Horn, you can go to Uskudar on the Asian side.

The Golden Horn is the heart of both the old and the new Istanbul. Golden Horn and its surroundings, having witnessed the Tulip Period, is now going back to its glorious days. Both sides of the Golden Horn are filled with museums, libraries, conference and cultural centers. The art galleries can be spotted in Kasimpasa, Kagithane, Eyup, and Zeyrek, trying to give back the Golden Horn its original spirit. Now, it is also possible to row pleasantly with a small boat.

The Fener district, occupied mostly by Christians and Jews during the Ottoman era, struck the attention with its ethnic diversity. During the 18th and the 19th centuries, the Fener shores were lined by the mansions of the wealthy Greek families. At the beginning of the 20th century, the district is almost completely non-Muslim. Unfortunately, today, instead of this ethnic diversity, there are slums.

The district, where you can pleasantly view the Golden Horn, is on the road that connects the districts of Eyup and Eminonu.

AKBIYIK DURAĞI

Akbiyik durağı Eminönü İlçesi, Ahırkapı semtinde Akbiyik Caddesi ile Akbiyik Camii Sokağı'nın kavşak noktasında bulunmaktadır. Durak ismini, Osmanlı dönemi âlimlerinden Akbiyik Dede'den almaktadır. Akbiyik Dede, Hacı Bayram-ı Veli Hazretlerinin halifelerinden, II. Murat ve Fatih devirlerinde ünlenmiş, "Şems-i Hüdâ" mahlası ile bilinen sufilerdendir. (asıl adı Abdullah Ahmed Muhyiddin, Mehmet Muhyiddin ya da Şemsî'dir). Mahalleye de adını veren Akbiyik Mescidi ve Tekkesi kurucusu olan bu zat bir Bayrami dervişidir.

Mescidin kesin inşa tarihi bilinmemektedir. Her ne kadar bu zatın söz konusu mescidi İstanbul'un alınmasını takiben yaptırdığı yönünde yaygın bir kanı olsa da mescidin vakfiyesinin tescil tarihi 1464 olduğu için, hayli erken tarihlerde kurulduğu düşünülebilir. Bu nedene Akbiyik Mescidi'nin İstanbul'da ilk yapılan mescitlerden biri olduğunu söyleyebiliriz. Mescidin İstanbul'da inşa edilen camiler içinde kibleye en yakın doğrultuda inşa edilmiş ilk dini yapı olması nedeniyle halk arasındaki adının, "Evvel-i Kible" (Önceki Kible) ya da "İmamü'l Mescit" (Mescitlerin Önderi) olduğu da kaynaklarda belirtilmektedir.

Zaman içinde ortadan kalkan tekke, 17. yüzyıl ortalarında dönemin güçlü Veziriazamı Köprülüzade Fazıl Mustafa Paşa tarafından yeniden tesis edilmiştir. Tekkenin postuna ise Halveti tarikatından Çarhacı Şeyh Ahmed Efendi geçmiştir. Böylece tekke yıllar sonra başka bir tarikatın hâkimiyetine girmiştir. Başlangıçta Akbiyik Dede'den dolayı Bayrami olan tekke, 17.yüzyılda Halvetilerin, sonraki süreçlerde 18.yüzyılda ise Cerrahiliğin bir kolunun, son onarım gördüğü zamanlarda ise Kadiriğin hizmeti altında olmuştur. Tekkelerin kapatılmasından sonra harap düşerek onarılmayan tekke binası ne yazık ki günümüze kadar ulaşamamıştır.

Ayrıca bu semt, şehrin günümüze kadar ulaşabilmiş tarihi hamamlar içinde en eskilerden birini barındırmaktadır. Akbiyik Hamamı, Ahırkapı Akbiyik Mahallesi'nde Akbiyik Caddesi'nin sonunda, tren köprüsünün deniz tarafında, Keresteci Hakkı Sokağı'nın köşesinde yer almaktadır.

Bir çifte hamam olarak inşa edilen yapının kadınlar kısmı günümüzde de çalışmaya devam etmekte, buna mukabil erkekler kısmı ise hâlihazırda çalışmamaktadır. Nitekim çalışmayan erkekler kısmı orijinal yapısını da muhafaza etmemektedir. Bu yapı plan olarak ilk yapıldığı günkü halini muhafaza etmektedir.

Akbiyik Hamamı, İstanbul'daki tarihi hamamlar içinde en eskilerden birisi olmakla birlikte, bunlar içinde nispeten az bir öneme sahiptir, bundan dolayı da, tarihi hamamlar içerisinde pek bilinen bir yer olmamıştır.

AKBIYIK STOP

Located in the greater Eminonu area, Akbiyik stop is at the junction point of the Akbiyik Avenue and the Akbiyik Mosque Street in the district of Ahirkapi. The stop takes its name from the Ottoman-era scholar, Akbiyik Dede (Grandsire Akbiyik). Akbiyik Dede, one of the successors of Hacı Bayram-i Veli, became famous during the reigns of Sultans Murat II and Mehmet II. He was also a sufi, known with the pseudonym "Sems-i Huda." (His real name is Abdullah Ahmet Muhyiddin, Mehmet Muhyiddin, or Semsî). The founder of the Akbiyik Mescit (small mosque) and the Convent, which gave its name to the neighborhood, this important figure is a dervish of the Bayrami order.

The exact construction date of the mescit is unknown. Although there is a prevalent opinion that Akbiyik Dede established the mescit following the conquest of Istanbul, because the foundational registry date is recorded as 1464, it could be earlier than that. Therefore, we can claim that the Akbiyik Mescit is the one of the earliest mescits of Istanbul. Moreover, because the mescit was the first religious structure closest to the Kiblah (direction of Mecca) among the mosques constructed in Istanbul, it was locally known as "Evvel-i Kible" (The First Kiblah) or "İmamü'l Mescit" (the Leader of the Mescits), as seen in the record books.

The convent, out of service after a while, was established again by the grand vizier Köprülüzade Fazıl Mustafa Paşa during the mid-17th century. And the head of the convent became Çarhacı Sheikh Ahmed Efendi of the Halveti order. This way, after many years, the convent was taken over by another order. Belonging to the Bayramis because of Akbiyik Dede at first, the convent later on passed to the Halvetis in the 17th century, and then to the branch of the Cerrahis in the 18th century, and when it was repaired the last time, was given to the Kadiris. After the abolition of the convents, the building was not repaired, and is no longer around.

Moreover, this district hosts one of the oldest hammams in the whole city. Akbiyik Hammam, situated in the Akbiyik Neighborhood of the Ahirkapi district, is located on the corner of the Keresteci Hakkı Street, by the sea side of the train bridge, at the end of the Akbiyik Avenue.

Constructed as a double hammam, the women's part of this structure is still functional. However, the men's hammam is not functional as of now, which lost its original structure in time anyway. The overall structure of the hammam itself still has the traits of its original construction.

Although Akbiyik Hammam was one of the oldest hammams in Istanbul, it is not regarded as significant as the others. Therefore, it is not generally known by the inhabitants and visitors.

KUMKAPI DURAĞI

Kumkapi durağı, Marmara kıyısında, Ahırkapi-Yenikapi arasındadır. Tarihi yarımada'nın deniz kıyısındaki duraklarından Kumkapi, Osmanlı döneminde de yoğun olarak kullanılmıştır. Topkapi sarayına yakın olması hasebiyle ve sahil boyu güzel manzarasının insanları çekmesi sebebiyle geçmişte uğrak yeri olmuştur.

Bizans döneminde burada Kontoskalion limanı ve yarım daire şeklindeki surlarda bir kapı bulunmaktaydı. Bu limanın hemen yanında Kaisariu denilen ikinci küçük bir liman daha vardı.

Kumkapi'nin doğusunda Kadirga, kuzeyinde Gedik Paşa, batısında Yenikapi, güneyinde ise sahil yolu ve demiryolu ile Marmara Denizi vardır. Kumkapi isminin nereden geldiği ile ilgili iki rivayet vardır:

Birincisi, kum taşıyan küçük gemilerin yüklerini boşalttıkları bir iskelenin burada olması nedeniyle Kumkapi ismini aldığı yönündedir. Bu küçük limana şehre getirilen kumlar boşaltılıyordu. Bu sebeple surlardaki kapı, kum kapısı; semt de Kumkapi olarak benimsenmiştir.

İkinci rivayete göre ise söz konusu iskelenin bulunduğu bölge muhtemelen kumsal olduğu için burası bu isimle anılmıştır.

Samatya'nın buradaki iskele kısmını kapsamaması ve Samatya'nın Bizans dönemindeki isminin 'kum' anlamına gelmesi bu rivayeti güçlendirmektedir.

Bugün de deniz yolu, karayolu ve demiryolunun bağlantı noktasında olan bu durak, insanların bilhassa yazın rağbet ettiği mekânları içermektedir. Ayrıca yakınlarındaki balıkçı barınağı da bölgedeki hareketliliği arttırmaktadır.

KUMKAPI STOP

The Kumkapi stop, on the Marmara shore, is between Ahirkapi and Yenikapi. One of the stops which is on the shore line of the historic peninsula, Kumkapi was also a frequently used region during the Ottoman era. It was a much-frequented place because of its nearness to the Topkapi Palace, and its beautiful sea view.

During the Byzantine era, the Kontoskalion harbor was here. Also, a gate existed in the semi-circle shaped walls. Moreover, there was a smaller harbor called Kaisariu, right next to the Kontoskalion harbor.

Kumkapi is surrounded by Kadirga to the east, Gedik Pasa to the north, Yenikapi to the west, and the promenade, the railway, and the Marmara Sea to the south.

There are two stories regarding where Kumkapi took its name from:

The first story tells that there was a port in the region, where the small ships carrying sand used to unload their loads. According to the tale, the sand brought to the city would be unloaded to the smaller harbor. Therefore, the gate in the walls was called Kum Kapisi (literally the Sand Gate), and the district itself, Kumkapi.

The second story conveys that the region is called Kumkapi, because the region where the port was probably a sandy shore line.

This story is added more credibility, because the district of Samatya covers the part of the port situated here, and that the meaning of the Byzantine name of Samatya means "sand."

Today, this stop, which is at the junction point of maritime lines, roads, and railways, is nearby many places where people prefer to visit, particularly during the summer time. Furthermore, the fishermen's wharf nearby is also a much-frequented place.

BALIKÇI BARINAĞI DURAĞI

Balıkçı Barınağı durağı, Marmara kıyısında, Yenikapı ile Sarayburnu arasındadır. Tarihi yarımadının deniz kıyısındaki duraklarından olan Balıkçı Barınağı, son dönemde yoğun kullanılan yerlerdendir.

Bu durak; yakınındaki Balıkçı Hali'nden almıştır ismini. Burası, şehrin en önemli balık merkezlerinden biridir. Balık mevsiminde ava çıkan balıkçılar, topladıkları kasa kasa balıkları burada satışa çıkarmaktadır. Halkın ucuz balık almak için akın ettiği bu hal, mevsiminde her daim taze balığı bulabileceğiniz bir yerdir.

Belediyenin Su Ürünleri biriminin de yer aldığı bölge, şehrin balıkçıların en uğrak yerlerindedir. Göç üzerinde bulunan bir denize sahip olmamıza rağmen balık kültürü bizde tam oturmamıştır. Ancak, sağlık açısından çok değerli olan bu ürüne ilgi gün geçtikçe artmaktadır.

Barınağın bulunduğu yer, önceki dönemlerde büyük ihtimalle bataklık veya denizle kaplı bir alandı. Ancak biraz daha iç kesimlerde, Langa civarlarında, bu işlevi gören limanlar vardı. Bugün ulaştığımız kalıntılardan yola çıkarak, bu şehrin her dönem, ekmeğini denizden çıkaran halka sahip olduğunu anlamaktayız.

BALIKCI BARINAGI STOP

The Balıkçı Barınagi (Fishermen's Wharf) stop is between Yenikapı and Sarayburnu, by the Marmara shore. One of the stops which is on the shore line of the historic peninsula, the Balıkçı Barınagi stop is a much-frequented place.

The stop takes its name from the nearby Fishery Marketplace. This is one of the important fishery centers of Istanbul. The fishermen who go on fishing during the fishing season, sell loads of fish they catch by the loads in this marketplace. The market, visited by crowds of people to buy fish cheaply, is a place where you can buy fresh fish any time.

This region, also hosting the Municipality's Fishery department, is a much-frequented place by the fishermen of the city. Although our country is nearby a sea which is a crossing point for migrating fish, we still do not have a proper fishery culture. However, this very healthy food is getting more and more interest with each passing day.

The place where the wharf is now was probably used to be a swamp, or an area covered by the sea. However, in more inland parts, around the Langa district, there were harbors for this very purpose. Based on the findings from the remnants that still stand today, we understand that this city always had inhabitants who always benefited from the sea to make a living.

NARLI KAPI DURAĞI

Bu durak ismini, eski dönemde burada bulunan sur kapısından almıştır. Surların denize bakan kapılarından olan Narlı Kapi ismini, çevresinde yetişen nar ağaçlarından almıştır.

"Debbağ Kapi" da denilen "Narlı Kapi" Marmara surları üzerinde, kara surlarına en yakın olan kapıdır. Yedikule tren istasyonunun arkasına denk gelen bu kapının biraz ilerisinde, tren raylarını döşemek için gelen Fransızlar tarafından yapılan ve daha sonra Ermeni Cemaatine verilen Surp Hovannes Kilisesi bulunur. Son zamanlarda kapı etrafındaki temizlemeler esnasında üzeri yazılı mermer bloklar bulundu ve halen yeşil kapının önündeki yeşil alanda görülebilmektedir.

Narlıkapi, yüksek bir kapı olup, taşlarla, bu sahili sürekli dövmekte olan güney rüzgârlarına karşı bir set yaptırılmıştır. Osmanlı devrinde, bu bölgedeki dalyandan padişah için tutulan balıklar saraya götürülmekteymiş. Şehrin en güzel balıklarının tutulduğu koylardan biri olan Narlıkapi'nin kıyı tarafı, yazın halkın yüzdüğü ve serinlediği yerlerdendi. Ayrıca bu bölge, daha çok gayrimüslim Osmanlı vatandaşlarının Rum ve Ermenilerin yoğun olarak yaşadığı yerd. Bunu, Narlıkapi civarında görebileceğimiz, gönümüze kalan kiliselerden anlayabiliriz.

NARLI KAPI STOP

The stop takes its name from an old wall gate that no longer exists. The gate, which overlooked the sea, took its name from the pomegranate trees that grow nearby.

"Narli Kapi," also known as "Debbağ Kapi," is the gate closest to the land walls of the city. The gate is behind the Yedikule train station. At a short distance, one can find the Surp Hovannes Church, constructed by the French, and donated to the Armenian Congregation. During the recent cleaning, a couple of marble blocks with written text. These blocks can be seen on the pasture in front of the green door.

Narlıkapi is a high gate. Around it, a set for windshielding has been constructed against the southern winds which continuously blow the coastline. During the Ottoman era, the fish caught for the Sultan would be taken from the fishery that used to be here. A point where the most tasty fish in the city is caught, the Narlıkapi bay was also a place frequented by swimmers during the summer. Moreover, the residents of the region mainly consisted of non-Muslim Ottoman citizens, mostly Greeks and Armenians. This can be understood from the number of churches in the Narlıkapi region that still remain today.

HAVAGAZI DURAĞI

Durak ismini, yakınında yer alan, eskiden faal olan Havagazı Fabrikasından almaktadır.

Havagazı, kentlerde ısınma ve aydınlanma maksadıyla kullanılmak üzere kömürden imal edilen bir gazdır. Havagazı, havagazı fabrikası veya gazhane adı verilen üretim ve depolama tesislerinde imal edilir. Üretiminde kullanılan yöntemlere göre bileşimi değişkenlik gösterir, ancak genellikle hidrojen, karbon monoksit, metan ve uçucu hidrokarbonlar gibi kalorili gazlardan ve az miktarda da karbondioksit ve azot gibi kalorısız gazlardan oluşur.

Yapay gaz üretimi, sanayi devrimi ve kentleşme ile birlikte gelişti. Doğalgaz kullanımının yaygınlaşmasına kadar dünyada ve Türkiye'de fabrikalarda üretilirdi ve yaygın olarak kullanıldı.

İstanbul'da, Rumeli Yakasına gaz üretmek için 1887'de Yedikule Havagazı Fabrikası (Yedikule Gazhanesi), Anadolu Yakası içinse 1891'de Kadıköy'de Kurbağalidere Havagazı Fabrikası kuruldu. Bu fabrikalar ile onlara bağlı havagazı şebekesi, 1945 yılında İETT tarafından devralındı. İstanbul'da havagazı üretimi, Haziran 1993'te belediye kararıyla durduruluncaya kadar devam etti.

Ülkemizde, 19. yüzyılın sonları ile 20. yüzyılın başlarında aktif olan bu fabrikalar genellikle sanayi devriminin ilk yıllarının mimarisini yansıtmışlardır.

HAVAGAZI STOP

The stop takes its name from the nearby, now defunct Town Gas Factory.

The town gas, produced from coal, was used for heating and illumination in the cities. It was produced in facilities such as town gas factories or gasworks. Its composition changes depending on the production method. Generally, it is made up of high-calory gases such as hydrogen, carbon monoxide, methane, and volatile hydrocarbons, and a little bit of low-calory gases, such as carbon dioxide and nitrogen.

The production of artificial gas improved with the Industrial Revolution and urbanization. Town gas was produced in factories in Turkey and around the world, and used widely until the spread of the natural gas.

In Istanbul, for the European side, Yedikule Town Gas Factory was founded in 1887. And for the Asian side, Kurbağalidere Town Gas Factory was founded in Kadıköy in 1891. These factories and its gas distribution network were taken over by İETT in 1945. The production of town gas in Istanbul continued until June 1993, until the municipality stopped it.

In our country, these factories, which were functional during the end of the 19th century and the beginning of the 20th century, reflect the architecture of the early years of the industrial revolution.

EDİRNEKAPI KALEBOYU DURAĞI

Haliç-Yedikule arasındaki surların üzerindeki kapı, Bizans döneminde Kharisios ve Polyhandria isimleriyle anılmıştır. Osmanlı döneminde Edirne karayolunun başlangıç noktası olduğundan Edirne Kapısı adını almıştır ve bulunduğu semt Edirnekapi olarak anılmaktadır.

Edirnekapi'nin Kaleboyu kısmı ismini, yakınındaki; dönemin kalesi olan devasa surlardan almaktadır. Şehrin kurucusu İmparator Konstantin'den itibaren, İstanbul'u asırlarca koruyan 20 km. uzunluğundaki kalın duvarlar önem arz etmektedir.

Bugün bir kısmı kalan bu surlar, üç katlı olup, önünde su hendekleri bulunuyordu. Şehrin en eski eserlerinden olup, ilk yapılan surların M.Ö. 208'li yıllara dayandığı rivayet edilir.

Osmanlı döneminde şehrin sınırlarını belirleyen bu kalın duvarlar, birçok kapıdan oluşmaktaydı. Şehir, akşamları bu kapılar kapatılarak giriş-çıkışlara kapatılırdı. Hatta bazı ayyaş, serkeş insanların şehrin dışında sızıp kaldığı anlatılır.

Aslında fetihten önce şehri meşhur eden bu aşılmaz surlardı. Muazzam ve aşılmaz gibi görülen bu kalın duvarlar, tüm dünyaya nam salmıştı. Birçok topun ve devasa güllerin aşamadığı bu kale duvarları, nice orduları hayal kırıklığına uğratmıştır.

Ancak genç Sultan Fatih, bu surları, bizzat çizimi ve dökümünü kendi yaptırdığı devasa top makinesi ile aşmıştır. Şahi adı verilen ve dönemin en ileri askeri silahı olan büyük top, surların önüne 25 katırın sırtında taşınarak getirilebilmiştir. 500 kiloluk güller fırlatan bu büyük top makinesi, surlarda geniş gedikler açmıştır. İşte bu devasa gedikleri mahir Bizans duvar ustaları kapatamayınca, şehir düşmüştür.

Bugün Edirnekapi kaleboyu diye geçen surların Balat sahiline kadar olan uzantısına Anemas Zindanları denilmektedir. Burası esirlerin ve mahkumların hapsedildiği zindanlardan meydana gelmektedir.

EDİRNEKAPI KALEBOYU STOP

The stop takes its name from the gate, which is on the walls between the Golden Horn and Yedikule. It used to be called Kharisios and also Polyhandria during the Byzantine era. During the time of the Ottomans, because it was the starting point of the road to the city of Edirne, it was called the gate of Edirne (Edirne Kapısı), and the district is called Edirnekapi.

Edirnekapi's Kaleboyu part takes its name from the nearby huge walls which used to constitute a fortress. Starting from the founder of the city, Emperor Constantin, these thick walls, 20 km long, are very significant as they have been protecting Istanbul for centuries.

Today, only a part of these walls remain. They used to be three-layered, with gutters in front. These are one of the oldest monuments in the whole city, as the first ones were reported to be built around 208BC.

During the Ottoman era, these walls, which determined the borders of the city, had many gates. These wall gates were closed at night, reportedly leaving the drunk vagabonds outside. They would pass out by the doors until their opening time in the mornings.

In fact, these insurpassable walls were what the city of Istanbul was famous for before the conquest. Looking magnificent and impassable, these walls were known world-wide. These walls, failed to be penetrated by many cannons and huge cannonballs, disappointed many armies.

However, the young Sultan Mehmet II the Conqueror, with a new cannon that he himself blueprinted and produced, surpassed these walls. This great cannon, called the Sahi canon, was the most advanced military weapon of the era. It could be brought in front of the walls on the back of the 25 mules. This great cannon, which could fire 500-kg cannonballs, opened wide gaps on the walls. When the master stone masons of the Byzantine Empire failed to close these huge gaps, the city fell.

Today, called Edirnekapi Kaleboyu, these walls's extension that reaches to the Balat coast is called the Anemas Dungeons. This dungeon was the place where the war captives and other prisoners were kept.

Sirkeci Tren Garı Önü İETT Durağı 1970 / In Front of Sirkeci Train Station-IETT Stop 1970

BALAT DURAĞI

Balat durağı, Haliç kıyısındaki duraklardan olup, Eyüp ile Eminönü arasındadır. Balat, Rumca saray anlamına gelen “Palation” sözcüğünden geldiği söylenir. Önceleri İstanbul’un kapılarında birine verilen bu ad, sonraları semtin adı olmuştur.

Balat, İstanbul’un Fatih ilçesinde, Haliç kıyısında, Ayvansaray ile Fener arasında bir semttir. Balat adı, muhtemelen “Palation” (saray) kelimesinin bozulmuş şeklidir ve surlardaki Blaherna Sarayı na yakınlığından ötürü semt bu adla tanınmıştır.

İstanbul tarihinde Balat’ın özel önemi, İspanya’dan gelen Yahudilerin burada yerleştirilmesi ve yakın zamanlara kadar buranın başlıca Yahudi mahallesi olarak varlığını sürdürmesidir. Ayrıca Yahudilerin Balat çevresine yerleşmeleri Gürcistan Yahudilerini de bu bölgeye çekmiştir. İspanya’da engizisyonlardan kaçan, Sefardim kolundan Yahudiler II. Bayezid’in davetiyle İstanbul’a gelmişlerdir. 15. yüzyıldan itibaren İstanbul’un Musevi toplumu Balat’ta ve Haliç’in karşısında Hasköy’de oturmuştur. Yahudi evlerinden günümüze kalan örnekler mahallenin içlerine doğru çoğalır. Bunlar genellikle üç katlı, dar ön yüzü, ikinci ve üçüncü katlarında cumba gibi çıkmaları olan binalardır.

Eski Balat kapısından içeri girildiğinde sağ tarafta Yanbol Sinagogu, az ilerisinde de Makedonya’nın Ohri kasabasından gelen Yahudilerin yaptırdığı Ahrida Sinagogu bulunur. Balat’ın en eski sinagogunun burada olduğu sanılmaktadır ancak bugünkü yapı 19. yüzyıl ortalarından kalmadır.

Balat Yahudileri 1950’lerden itibaren İsrail’e göçmüşlerdir. Kalanlar da şehrin başka semtlerine taşındıklarından Balat’ta çok az sayıda Yahudi kalmıştır. Semtte ayrıca Ayios Strati Ortodoks Kilisesi bulunur. Semtteki başlıca cami, Mimar Sinan’ın eseri olan Ferruh Kethüda Camii’dir. Caminin az ilerisinde ise aslen bir Rum Ortodoks kilisesi olan ama 1629’da Ermeni-Gregoryen toplumuna verilen Surp Hreşdegabet Kilisesi bulunur.

BALAT STOP

By the Golden Horn shore line, the Balat stop is between Eyup and Eminonu. It is reported that the word Balat comes from the Greek word “Palation,” meaning palace. While this name used to belong to one of the gates of Istanbul, it later became the name of the district.

Balat is a district in the greater Fatih borough of Istanbul, located between Ayvansaray and Fener. The name Balat is probably the bastardized version of the word “Palation” (palace). Moreover, because of the district’s proximity to the Blaherna Palace in the walls, Balat took the name.

The significance of Balat in the history of Istanbul is that this was the place where the Jews escaping from Spain were located. Balat was a mostly Jewish neighborhood until recent times. Furthermore, the Jews’ location to the region around Balat also caused the Georgian Jews to move to this part of Istanbul. The Sefarad Jews, escaping from the Inquisition in Spain, came to Istanbul with the invitation of Sultan Bayezid II. Starting from the 15th century, Istanbul’s Jewish community resided in Balat, and in Haskoy, which is across the Golden Horn. There are still some Jewish houses that still remain today in the neighborhood. These houses are generally three-storied, with a narrow façade, and bay windows on the second and third floors.

If one enters through the old Balat gate, one would see the Yanbol Synagogue on the right, and a little bit further ahead, the Ahrida Synagogue, built by the Jews from the town of Ohri, Macedonia. Probably, the oldest synagogue of Balat is here, but the building that stands today is from the 19th century.

The Balat Jews immigrated to Israel starting from 1950s. Because the remaining people moved to the other districts of the city, there are very few Jews in Balat today. Furthermore, the district also hosts the Ayios Strati Orthodox Church. The most significant mosque in the district is the Ferruh Kethuda Mosque, made by Mimar Sinan. Nearby the mosque, there is the Surp Hresdegabet Church, given to the Armenian-Gregorian community in 1629. It was originally a Greek Orthodox Church.

UNKAPANI DURAĞI

Unkapanı durağı, Eminönü'nden Bozdoğan Kemerine doğru çıkarken karşınıza çıkan duraktır. Unkapanı ismi, bu bölgede eskiden un satılmamasından gelmekteydi. Cibali, Eminönü, Saraçhane arasındadır.

Osmanlı döneminde, "kapan" adı verilen toptan gıda satışının yapıldığı yerler mevcuttu. Kapan, Osmanlı döneminde pazaryeri, satış yeri, kontrol yeri anlamına gelmekteydi.

İstanbul'un alınmasından sonra kente gelen gıda maddeleri belirli yerlerde teslim alınır ve İstanbul kadısı temsilcisi, esnaf temsilcisi tarafından denetlenirdi. Çeşitli gıda maddelerinin bu tür trafiğinin yoğun olduğu yerlere 'kapan' denirdi. Osmanlı döneminde, unun toptan satıldığı yer de bugünkü Unkapanı civarlarıydı. Şehre gelen unların bu semte indirilip depolandığı için yöreye Unkapanı isminin verildiği sanılmaktadır.

Bunun dışında, Yağ Kapanı, Bal Kapanı gibi yerler de vardı. Bunların ismi bugüne kadar gelmese de, un günlük hayatta temel ihtiyaç olduğundan bu pazaryeri son döneme kadar kullanılmıştır. Sahiline buğday ve arpa yüklü gemiler demirlerdi.

Unkapanı ile ilgili şöyle bir efsane geçmektedir: Günlerden bir gün Sefer Dede, Unkapanı'ndaki bir fırına girmiş. Bir süre sonra tanıdıklarıyla vedalaşarak oradan hemen ayrılmış, Unkapanı'ndan denizden atlayarak gözlerden kaybolmuştur. Yedi yıl sonra Cezayir'den Unkapanı'na dönen gemiciler, Septe Boğazi'nde Sefer Dede'yi bir timsahın üstünde arkalarından gelirken görmüşlerdir. Hemen onu gemilerine bindirip, beraberinde getirmişlerdir. Gemiye alınmayan timsah ise Unkapanı'na kadar onları takip etmiştir. Kıyıya varan timsah burada ölmüş ve Sefer Dede'nin isteğiyle buraya gömülmüştür.

Bugün alt kısmında Atatürk Köprüsü, üst kısmında tarihi Bozdoğan Kemeru bulunan bu tarihi semt, eskiden olduğu gibi bugün de şehrin toptan satış merkezlerinden biridir. Bugün mefruşatçıların, kumaş ve perdecilerin toptan yeri olan Unkapanı, bir dönem kaset ve plakçıların merkezi olmuştur.

UNKAPANI STOP

The Unkapanı stop greets us when we go from Eminonu towards the Bozdogan Aqueduct. The name Unkapanı (literally, "Flour keep") comes from the fact that the area was a place where flour was sold. It is surrounded by Cibali, Eminonu, and Sarachane.

During the Ottoman era, there were places called "kapan" (keep) where food was sold in bulk. Kapan, during the time of the Ottomans, meant marketplace, selling point, check point. After the conquest of Istanbul, the food brought to the city would be delivered to certain zones, and then inspected by the representative of a qadi and the representative of tradesmen. These places with lots of food exchange were called "kapan." During the Ottoman era, the flour was sold in bulk in what is today Unkapanı. Because the flour delivered to the city was unloaded and stored here, it is probable that the place is called Unkapanı.

Apart from Unkapanı, there were places called Yag Kapanı (Oil Keep), Bal Kapanı (Honey Keep). Although these other keeps did not survive as names, because the flour is such a vital ingredient of daily life, this marketplace managed to be used until very recently. Ships loaded with wheat and barley would anchor to the shores of Unkapanı.

There is a legend concerning this district: Once upon a time, Grandpa Sefer went to a bakery in Unkapanı. After a while, saying his farewells, he left the place. Then he dived to the sea from the shore, and disappeared. Seven years later, sailors coming from Algeria, spot Grandpa Sefer near the Gibraltar Strait, riding a crocodile, coming behind them. The sailors immediately took the Grandpa to their ship, and brought him back to Istanbul. But the crocodile, left in the sea, followed them to Unkapanı. When the crocodile reached the shore, it gave its last breath there, and then was buried at that point, as per the request of Grandpa Sefer.

Today, this historic district, with the Ataturk bridge on its lower end, and the Bozdogan Aqueduct on its upper end, is still a center for wholesale trade. Today a center for interior fixtures, clothe sellers and drapers, Unkapanı was once a center for tape cassette and vinyl record sellers.

ÇARŞAMBA DURAĞI

Fatih semtinin merkezi yerlerinden biri olan Çarşamba, Draman ile Fatih Camii arasındadır. Osmanlı döneminde, Samsun'daki Çarşamba Ovasından gelenler yerleştirildiği için buraya Çarşamba denilmiştir.

İstanbul'un en muhafazakâr semtlerinden olan Çarşamba, bu özelliğini Osmanlı döneminden almaktadır. Osmanlı'nın ulemasının, âlimlerinin yetiştiği bu semt, medreselerin ve dini eğitim kurumlarının bulunduğu yerlerin başında gelmekteydi.

Buradaki müderrisler (profesör) dönemin en seçkin ve gözde hocaları olup, her camisinde birbirinden değerli âlimler bulunurdu. Bilhassa, bu dini kurumlarda yapılan derslerle tanınan bu büyük âlimler, kısa sürede müdavimlerini oluştururlardı.

Camilerde ikinci sonrası yapılan dersler de çok meşhurdur. Bu semtte her cami Osmanlı döneminde, halka ayrı bir irfan kaynağı sunmaktaydı.

Buradaki halkın dini bütün ve oldukça muhafazakâr olmasına rağmen, Osmanlı döneminden gelen bir dini hoşgörüsü vardı. Fener Rum Patrikhanesi ile sınır olan camiler ve medreseler bunun kanıtıdır. Farklı dine mensup olanların iç içe yaşabileceği hoşgörüyü barındırması, semte Osmanlı'dan kalan bir mirastır.

Bir tarafında, Yavuz Sultan Selim Camii, bir tarafında Fatih Camii ile beslenen manevi dini liderler bu semti eskiden olduğu gibi şimdi de beslemeye devam etmektedir.

CARSAMBA STOP

Carsamba, a central place in the Fatih district, is situated between Draman and the Fatih Mosque. This place was called Carsamba, because people coming from the valley of Carsamba, Samsun were located here, during the Ottoman era.

One of the most conservative districts of Istanbul, Carsamba's characteristic comes from the Ottoman times. The district, where the ulama, the religious scholars of the Ottoman Empire were raised and educated, was one of the foremost places hosting madrasahs and religious institutions.

The muderris (professors) from Carsamba were the elite professors of the time. Moreover, each mosque had several worthy scholars of religion. Particularly, these great scholars would be known through their lectures, quickly forming a group of followers.

The lectures held after the asr prayer were very famous. Each mosque of this district presented a source of knowledge to the public during the Ottoman Empire.

Although the people living here were devout and conservative, they had a characteristic of religious tolerance. The mosques and madrasahs adjacent to the Fener Greek Orthodox Patriarchate are instances of this tolerance. This tolerance that allows people from different religions to live together is an Ottoman heritage.

The religious leaders, nourished by the Yavuz Sultan Selim Mosque on one side, and the Fatih Mosque on the other, still continue to nourish the occupants of the district themselves, even today.

TOPKAPI – ZEYTİNBURNU DURAĞI

Şehrin sur içine girdiğinizde, ilk karşınıza çıkacak durak olan, Topkapı Zeytinburnu durağı, Zeytinburnu ile Fatih semtlerinin birleşme noktasındadır.

Bu durak ismini yakınlardaki Topkapı'dan almıştır. Roma döneminde Romulus kapısı ismiyle anılan bu kapı, "dünyanın en genç imparatoru" olan Fatih Sultan Mehmed'in törenle şehre girdiği kapıdır. Fatih Sultan Mehmed Han İstanbul fethinde kullandığı şahi topunu, şehir düşükten sonra surlardan içeri girdiği bu kapının girişine koydurmuştur.

Bugün şehrin en merkezi noktalarından sayılan Topkapı Zeytinburnu durağı, şehrin dört bir tarafına açılan otoyollarının kavşağı konumundadır.

Bir tarafında tarihi Roma surlarına göz kırpan bu durak, diğer tarafında tarihi Merkez Efendi mezarlığına ev sahipliği yapmaktadır.

Şehrin merkezinde olması hasebiyle bir dönem, şehirlerarası otobüs terminali (Otogar) olarak kullanılan bu durak civarı, bugün aslına uygun şekilde düzenlenmeye çalışılmaktadır. Bir süre sonra kaldırılan otogarın yerine bu bölgeye "dünyanın en gerçekçi savaş sahnesini yansıtan" fetih panorama müzesi yapılmıştır. Fethin en şiddetli gerçekleştiği yere yapılan bu üç boyutlu müze, surların görüntüsünü kapatmama adına yer altına doğru yapılmıştır.

Topkapı Zeytinburnu durağı aynı zamanda, otobüs, tramvay, metro gibi ulaşım araçlarının da kavşağında bulunmaktadır.

TOPKAPI – ZEYTİNBURNU STOP

The first stop that will greet you when you enter the ancient Walls of the city. The Topkapı Zeytinburnu stop is at the junction point of Zeytinburnu and Fatih districts.

The stop takes its name from the nearby Topkapı (literally, Cannon Gate). The gate, named as the gate of Romulus during the Roman era, is the gate through which Mehmet the Conqueror, "the youngest emperor in the world," entered the city. Mehmet the Conqueror (Mehmet II) ordered the specially designed Sahi cannon, which was used during the conquest of Istanbul, to be placed to the entrance of the gate through which he entered the city after the city fell.

Today, Topkapı Zeytinburnu stop, which is considered to be one of the central points in the city, is at a point of intersection for the various freeways of Istanbul, which provide the means of transportation to many parts of the city.

This bus stop, which glances at the historic Roman walls on one side, is home to the historic Merkez Efendi graveyard on the other.

Because it was in the center of the city, the area near this bus stop was used as the intercity bus terminal (Otogar) for a while. Today, restoration projects are underway so that the area could regain its former look. After the intercity bus terminal was moved elsewhere, the area now hosts the museum of the Conquest Panorama, which has "the most real battle scene in the whole world." This three dimensional museum, located on the area where the battle for conquest was at its most intense, constructed in a way that slowly goes underground so that the view of the ancient Walls of the city would not be obstructed.

At the same time, the stop is at a junction point where the bus, tram, and metro lines intersect with each other.

SARAYBURNU DURAĞI

Topkapı Sarayı'nın Gülhane parkı çıkışında deniz kıyısı tarafında bulunan Sarayburnu durağı, sahilin en güzel kısmındadır.

Haliç'in Marmara denizine döndüğü yerde, tarihi yarımadanın doğu ucunda, Ahırkapı-Sirkeci arasındadır. İstanbul kentinin çekirdeği olan Bizans-Megaralılar tarafından İ.Ö. VII. yüzyılda burada kurulmuştur. Bizans döneminde Aziz Demetrios burnu olarak anılıyordu. Bu burun ile Ahırkapı arasında Mangonai sarayı vardı. Bu saray ve Osmanlı döneminde buraya yapılan saray (Topkapı Sarayı) dolayısıyla semte Sarayburnu adı verilmiştir. İsmi Topkapı Sarayı'nın burun kısmında bulunmasından almıştır.

Bizans devrinde buraya "Aziz Demetrios" burnu denirdi; batıdaki Sirkeci kesimi bugünkünden farklı olarak bir koy görünüşünde olduğu için Sarayburnu daha belirli bir çıkıntı meydana getirirdi. Haliç'i boylayan surlar burada Marmara Denizi kıyısındaki surlarla birleşirdi. 1871'de demiryolu yapılırken yıkılan surların kalan parçaları bugün Sarayburnu güneyinde başlar. Sirkeci koyu sonradan dolmuştur.

Bugün Marmara Denizi sahil yolu ve demiryolu, Sarayburnu gerisinden geçer. İstanbul'un en güzel görünüşlerinden birini kapsayan Sarayburnu'nda Cumhuriyet devrinin ilk yıllarında dikilmiş bir Atatürk heykeli vardır ve daha geride Gülhane Parkı ile Topkapı Sarayı yer alır.

İstanbul'un Haliç girişinde, kentin kurulduğundan bugüne var olan limanın, Sirkeci ile birlikte önemli bir bölümünü Eminönü semti oluşturmaktadır. Kent yaşamının önemli bir odağı olduğu kadar, dünyanın en önemli limanlarından birinin merkezi konumundadır. Bizans döneminde "Neorin Kapısı" (Başçe Kapısı) ile "Porta Drungari" (Odun Kapısı) arasındaki kıyı ve liman bölgesi olduğu kaynaklardan anlaşılmaktadır. Byzantion'un ilk kurulduğu yerin bugünkü Topkapı Sarayı çevresi ile Sarayburnu ve Sirkeci bölgesi olduğu sanılmaktadır.

Sarayburnu'nun batısından başlayarak Sirkeci-Eminönü sahilinin tümüyle liman olduğu, Sirkeci Garı'nın bulunduğu kesimin sonradan olduğu bilinmektedir. Bölge günümüzde Topkapı Sarayı'nı çevreleyen surların bulunduğu yerde olması gereken Byzantion surlarının hemen dışında; Septimus Severus surunun içinde kalıyordu.

Bizans İmparatorluğu döneminde, Neorion Limanı zamanla dolmuş, 697'de imparator Leontios tarafından temizletilmiş, bu sırada çıkarılan cüruftan kaynaklandığı ileri sürülen bir veba salgını kenti kasıp kavurmuştu. 10. yüzyıldan sonra Cenevizliler ve Pisalılar başta olmak üzere Latin kolonileri, Eminönü-Sirkeci civarında imtiyazlı bölgeler elde edip buralara yerleşmişler ve limanda kendi ticaret iskelelerini kurmuşlardır.

Sarayburnu ve Gülhane Parkı, Osmanlı döneminde Topkapı Sarayı sınırları içerisindedir. Sarayburnu Enderun avlusu ile birleşmektedir. Gülhane Parkı ise, Topkapı Sarayı Has Bahçe olarak geçmektedir. Cumhuriyet döneminde Has Bahçe Topkapı Sarayı'ndan ayrılarak Gülhane Parkı olarak düzenlenmiştir. Parkın bitimindeki alan ise Enderun'dan ayrılarak Sarayburnu çay bahçesi olarak düzenlenmiştir.

SARAYBURNU STOP

Sarayburnu stop, which is situated on the Gulhane Park exit of the Topkapi Palace by the shore line, is located on the best part of the coast.

Sarayburnu is at the point the Golden Horn meets the Marmara Sea, at the tip of the historic peninsula, between Ahirkapi and Sirkeci. It was founded by the Byzantines-Megarans who formed the core of the city of Istanbul in 7th century BC. This place was called Cape St. Demetrios during the Byzantine era. Between the cape and Ahirkapi was the Mangonai Palace. Because of this palace, and the palace built during the Ottoman era (The Topkapi Palace), the district is called Sarayburnu (literally, Cape Palace). The name comes from the fact that the Topkapi Palace is on the tip of the land.

During the Byzantine era, this place was called "Cape St. Demetrios." Because the Sirkeci area, unlike today, looked more like a bay back then, Sarayburnu had a more stated jut. The walls that cover the side of the Golden Horn would connect to the ones that cover the shoreline of the Marmara Sea. The remaining pieces of the walls demolished during the construction of the railway in 1871 start from the south of Sarayburnu. The Sirkeci bay was filled later on.

Today, the coastal road and the railway by the Marmara Sea passes from behind Sarayburnu. Having one of the most spectacular views of Istanbul, Sarayburnu hosts an Atatürk statue placed during the early years of the Republic. The Gulhane Park and the Topkapi Palace follows from there.

The significant part of the harbor in the Golden Horn entrance, which has existed since the city was first founded is in the district of Eminonu, along with Sirkeci. An important center of Istanbul, Eminonu is also the host of a very significant harbor in the world. It is understood from the historical records that, during the Byzantine era, this area was the harbor region between the "Neorin Gate," (Basce Kapisi) and "Porta Drungari" (Wood Gate). It is believed that the first location of Byzantion (ancient Istanbul) was the area around the Topkapi Palace, Sarayburnu, and the district of Sirkeci.

It is known that the shores of Sirkeci – Eminonu was a harbor, starting from the west of Sarayburnu. It is also known that the area where Sirkeci Train Station now exists was filled later on. The area was right outside the Byzantion walls, which existed in place of the walls of the Topkapi Palace, and inside the Septimus Severus wall.

During the time of the Byzantine Empire, the Neorion Harbor was filled in time, then cleaned during the reign of Emperor Leontios in 697. The plague supposedly resulting from the sullage excavated from the sea caused many deaths. After the 10th century, especially the Genoese and Pisans, several Latin colonies gained privileged, autonomous regions here, settled down, and set up their own trade ports in the harbor.

Sarayburnu and the Gulhane Park were inside the Topkapi Palace during the Ottoman era. Sarayburnu was adjacent to the Andarun courtyard. On the other hand, Gulhane Park was the Topkapi Palace's Has Bahce, "the private garden of the sultan." During the Republic era, the Has Bahce was separated from the Topkapi Palace, and rearranged as the Gulhane Park. And the area at the end of the park was separated from the Andarun, and rearranged as the Sarayburnu Tea Garden.

YEDİKULE SAHİL DURAĞI

Yedikule sahil durağı, Zeytinburnu istikametinden Yenikapı sahiline doğru geçerken karşınıza çıkan ilk sur içi durağıdır.

Yedikule Sahil Durağı, ismini karşısındaki Yedikule Hisarından almaktadır. Osmanlı döneminin önemli yapılarından biri olan Yedikule Hisarları, birçok işleve hizmet etmiştir.

Bu tarihi yapı, bir dönem devlet hazinesine ev sahipliği yapmış, bir dönem zindan olarak kullanılmıştır. Bugün müze olarak işlevini sürdüren Yedikule Zindanları, ortasındaki geniş alanına kurulan platform sahnesiyle ara ara konserlere de ev sahipliği yapmaktadır.

Yedikule sahili tarafında bulunan bu durak, Zeytinburnu ile Fatih belediyelerinin kesiştiği noktadadır. Sahilden sur içine Zeytinburnu tarafından girdiğinizde bu durak sizi karşılar.

Osmanlı kültüründe deniz kıyısındaki mesire yerleri ve piknik alanları sık kullanılmıştır. Osmanlının dinlenme alanı olarak kullandığı yerlerden biri de, bu durak yakınlarındaki sahil boyu ve yeşillik alanlardır.

Geçmişten günümüze suyun dinlendirici özelliğini keşfeden insanımız, deniz kıyılarını, kordon boylarını uğrak yerleri arasına eklemiştir. Dünyada olduğu gibi bugünde yazın insanımızın en çok tercih ettiği piknik alanları arasında bu mevki gelmektedir.

Bu durak, şehrin tarihiyle doğasının iç içe geçtiği güzel noktalardan biridir. Bir yandan dalga seslerinin kıyıya vuruşu, bir yandan Yedikule Zindanlarının asırlara meydan okuyan görkemi bu durağın cazibesini arttırır. Şehri İstanbul da tarihi güzellikler, doğanın çekiciliğiyle süslenmiştir adeta.

YEDİKULE COAST STOP

Yedikule coast stop is the first stop you encounter within the Surici (city-within-the-walls) when you travel from Zeytinburnu to Yenikapı.

Yedikule coast stop takes its name from the Yedikule Fortress which is right across. One of the significant monuments from the Ottoman era, Yedikule Fortress has served many functions.

This monumental building was once the Treasury, and also a dungeon. Converted to a museum in our day, Yedikule Dungeons, with a stage installed in the courtyard in the middle, host many concerts.

Located on the Yedikule shore, the stop is situated on the intersecting border of Zeytinburnu and Fatih district municipalities. When you enter the Surici by the coastline, coming from Zeytinburnu, this is the stop that greets you.

One part of Ottoman culture was its emphasis on recreation and picnic spots. This coastline and green spaces near the bus stop were used by the Ottoman public as recreational, relaxing areas.

Turkish people, having long ago discovered the tranquillizing effect of the sea, marked these promenades and coasts as their favorite places. Just like in the old days, today during the summer time, citizens of Istanbul frequent this place as often as they can, when they want to have a picnic.

This bus stop is located on a beautiful point where the history and the nature of the city mingle with each other. The stop's allure is increased by the crashing sound of the waves, and the splendor of the Yedikule dungeons, defying centuries. In the city of Istanbul, the historical beauties are decorated with all these natural attractions.

EDİRNEKAPI SUR DIŞI DURAĞI

Osmanlı'nın Edirnekapi tarafından sur dışına ıkılırken ilk karşınıza çıkan duraktır.

Osmanlı döneminde İstanbul sur içinden müteşekkil olduğundan sur dışı, Şehir dışı gibi görülürdü. Bu nokta da Roma döneminde kalma Şehri çevreleyen surların dibinde olup, Edirnekapi ŐehitliĐine ev sahipliği yapmaktadır. Bu Şehitlik, Şehrin ilk büyük mezarlığıdır.

Bu durak, bir tarafını ebediyete uğurladığımız Őehitlerimize yaslarken, karŐısına da devasa Şehrin en eski yapılarından olan surları almıştır.

Bu mezarlıkta yalnız Őehitlerimiz yatmamakta, vatana hizmeti geçmiş büyük mtefekkirlerimiz, yazarlarımız düşünce adamlarımızda ebedi istirahatlarına çekilmiŐ bulunmaktalar. Durağın hemen yakınındaki devasa sur duvarları, Roma döneminde Şehri koruma amacıyla yapılan kale duvarlarıdır. Üç kat olan bu surlar, Şehrin en eski anıtlarındandır. İlk yapımına M.Ö. 208'lerde baŐlandıĐı bilinen bu sur duvarları, 2220 yıldır Şehre bekçilik etmektedirler.

Bir yanını tarihe bir yanını ebediyete veren bu durak, Şehrin en merkezi noktalarından birindedir. Otoyolların kavşak noktasında bulunan bu duraktan geçen binlerce İstanbullu, hemen yanı başında bulunan ŐehitliĐe Fatiha ve İhlâslar armağan etmektedirler. Bizim kültürümüzde hayat ile ölüm i içeydi. Bu, lmn unutulmaması için verilen bir mesajdı. Hayatın merkezinde kalan kabirlerden geçerken, ölümün her an hayatın içinde olduğu hatırlatılırdı.

EDİRNEKAPI OUTSIDE THE HISTORIC WALLS STOP

This is the stop that greets you as you leave the Walls of Istanbul through Edirnekapi (the gate that leads to Edirne).

During the Ottoman era, because Istanbul only consisted of the area within the Walls, the areas outside the walls were regarded as country. This point, situated right by the Walls constructed during the Roman times, is home to the Edirnekapi Martyrs' Graveyard. This graveyard is the city's first great graveyard.

While this stop gets support from our martyrs sent into their eternal journey, it directly sees the Walls, which are the oldest constructions of the vast city.

The martyrs' graveyard is not only the final resting place of the martyrs, but also our great thinkers, writers, and artists. The huge walls right next to the stop are the walls of the fortress constructed during the Roman era to protect the city. These walls are one of the oldest monuments of the city. The walls, estimated to be constructed around 208 BC, have ben guarding the city for 2220 years.

This stop, which is influenced by eternal resting places, and the history on the other, is situated on one of the most central points in the city. Thousands of Istanbul citizens send their prayers to the graveyard's direction as they pass through this bus stop which is situated on the intersection point of several freeways. In our culture, life and death were intermingled. This was a message so that the reality of death would not be forgotten. When one passed through the tombs located in the city, one would be reminded that the death is an integral part of life.

GENÇ OSMAN SAHİL DURAĞI

Genç Osman sahil durağı, ismini yakınında bulunan Yedikule Hisarında hazin bir şekilde öldürülen Osmanlı padişahı II. Osman'dan almaktadır. Osmanlı'nın 16. Padişahı olan Genç Osman'ın (II. Osman) yakınlardaki Yedikule zindanlarında esir alınıp, boğdurulması dolayısıyla bu civara bu isim verilmiştir. En talihsiz Osmanlı padişahlarından olan bu genç padişah, ilk öldürülen sultandır.

Yedikule zindanlarından denize doğru süzülürken karşıya çıkan bu durak, bizi sahil boyuna bağlar. İsmi hüznle anılan bu durakta, kıyıya vuran dalgalar bize genç sultanın nasıl boğdurulduğunu fısıldar. Kıyıda yeşilliklerde öten kuşlar, Osmanlı'nın padişahının arkasından feryadı figan ederler. Zindanlara vuran serin lodos rüzgârı bize ölümün soğuk yüzünü hatırlatır.

Bu şehri İstanbul öyle bir yerdir ki, her köşesinde ayrı bir hüznü ayrı bir sırrı saklar. Bu durakta, bize tarihin derinliklerinden sakladığı bu sırrı fısıldar sanki.

GENC OSMAN COASTLINE STOP

Genc Osman coastline stop takes its name from Osman II, the Ottoman sultan who was the victim of a rueful murder committed in the Yedikule Fortress, which is situated nearby.

Because Genc Osman (Osman the Young, II), who is the 16th sultan of the Ottomans was captured and taken to the nearby Yedikule dungeons and was murdered there, the area has this name. One of the most unfortunate Ottoman sultans, this young ruler was the first Ottoman sultan dying because of a murder.

This stop, greeting you as you walk along from the Yedikule dungeons to the sea, connects you to the shoreline. When you are in this bus stop, whose name is remembered with sorrow, waves crashing to the coast whisper about how the young sultan was murdered. Birds, chirping on the green areas by the sea, sing dirges for the murdered Ottoman sultan many many times. The chilly southwestern wind, blowing to the dungeons with unceasing force, reminds us the cold face of death.

The city of İstanbul is such a place that its each corner bears a hidden memory regarding a different sorrow, a different secret. And in this bus stop, one could almost hear the whispers that come from the depths of history.

İSTANBUL HASTANESİ SAHİL DURAĞI

İstanbul Hastanesi sahil durağı ismini yakınlarındaki, büyük hastaneden almaktadır. Ülkemizin en büyük hastanelerinden olan bu hastane, sahile bakan geniş bir tepede konuşlandırılmıştır.

Bu hastane, hastanedekilerin sıhhatini sağlamak ve çalışan personelin dinlenmesini kolaylaştırmak amacıyla deniz dibine yapılmıştır. Hastaların deniz havasıyla rahatladığı, personellerin de deniz manzarasıyla huzuru korunmaktadır.

Samatya Hastanesi olarak da bilinen ve semtle aynı ismi paylaşan bu kurum, hem yapım tekniği hem de sahip olduğu araç ve gereçlerle o dönem için "Balkanların en modern hastanesi" olmuştur.

Hastanenin sahile kavuştuğu noktada bulunan durak, Osmanlı döneminde, şehrin Rum tebaasının yoğun yaşadığı yerlerdendi. Kıyıya doğru süzülen cumbalı ahşap rum konaklarına ev sahipliği yapan semt, kültürel mozaiği yaşatan noktalardandır.

Bugün, sahil otoyolu ve tren istasyonu arasında sıkışan bu durak, şehrin en işlek noktalarındandır. Eminönü veya Zeytinburnu tarafına sahil yoluyla gideceklerin veya kıyıda üst tarafındaki hastaneye gidenlerin kullandıkları güzergâh üzerindedir.

ISTANBUL HOSPITAL COASTLINE STOP

İstanbul Hastanesi coastline stop takes its name from the nearby large hospital complex. The hospital, one of the largest in the whole country, is situated on a wide hill that overlooks the sea.

The hospital was constructed by the seaside so that the sick people in the hospital can heal quicker, and the employees of the hospital can get their rest when needed. With the fresh air of the sea, the patients would relax, and the employees, enjoying the seaview, would have their peace of mind.

This institutions, which is also known as the Samatya Hospital, having the same name with the district, was known as the "most modern hospital in the Balkans" because of the way it was constructed, and the many capabilities and medical tools it had.

The stop, which is situated at the point where the hospital meets the shoreline, is in a district which had a large Greek population during the Ottoman era. The district, which is also the home to the old Greek mansions with bay windows that line the shore, is a place where the cultural diversity is experienced.

Today, this stop, located on one of the busiest areas of the city, is stuck between the coastal road and the train station. It is on a route that is used by Istanbulians who want to go to Eminonu or Zeytinburnu, or by the ones who wants to reach the hospital by the shoreline.

Topkapı Durağı 1956 / Topkapı Stop 1956

BEYAZIT DURAĞI

Bayezit durağı, şehrin sur içindeki en merkez noktasındaki duraktır. Bu durak ismini yakındaki Bayezid Camiinden almaktadır. Semte de ismini veren Bayezid Camii aslında Bayezid Külliyesinin bir parçasıdır.

Merkezde Cennetmekân Bayezid-i Veli Han yâdigârı muazzam cami, çevresinde medrese, aşhane, ahiret yurdunun ilk durağı hazire, dünyalık temin edilen çarşı, ilim erbabının uğrak yeri sahaf dükkânları, çınar ağaçlarının gölgelendirdiği meydan, manzaranın tamamlayıcısı güvercinler, tahir-i beden için hamam, Fatih'in ilk sarayı, ahşap konaklar, salaş evler...

Bayezid tarafından 1505 yılında inşa edilen külliye; kendi adını verdiği semtte, dağınık bir şekilde bina edilmiştir. Cami, medrese, hamam, kervansaray, tabhane ve sıbyan mektebinden müteşekkil olan külliye'nin mimarının kim olduğu tam olarak netlik kazanmış olmasa da külliye'nin Mimar Hayreddin ya da Mimar Kemaleddin tarafından bina edildiği düşünülmektedir. Bayezid Külliyesi'nin imareti ve kervansarayı, günümüzde Bayezid Devlet Kütüphanesi tarafından kullanılmaktadır. Ayrıca; Bayezid Meydanı'nın Laleli'ye bakan cephesinde bulunan medrese binası ise, bugün Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi tarafından kullanılırken; İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin yanındaki Patrona Halil ismiyle de anılan külliye hamamı ise, son aylarda İstanbul Üniversitesi tarafından kapsamlı şekilde restore edilmektedir.

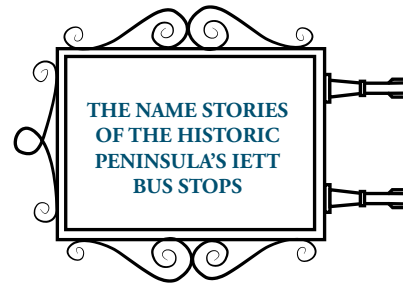
Külliye'nin ana elemanı olan cami; Osmanlı mimarisinin sergilendiği açık hava müzesi görünümündeki mekânın, öne çıkan öğelerinden biri olmayı başarmıştır. Ortasında güzel bir şadırvan bulunan, kubbeli revaklarla çerçevelenmiş zemini mermer döşeli iç avlu; caminin ana küntlesine açıktır. Cümle kapısının üstündeki celi sülüslü cami kitabesi ise Hattat Şeyh Hamdullah'a ait olup; kitabeden caminin 1500 ile 1505 yılları arasında inşa edildiği anlaşılmaktadır.

Sultan II. Bayezid 3 Aralık 1448'de Dimetoka'da doğdu. Babası cihan padişahı Fatih Sultan Mehmed Han, annesi Mükrimе Hatun adında bir Türk kızdır. Uzun boylu, geniş göğüslü ve kuvvetli bir vücuda sahipti. Yüzü yuvarlak ve gözleri elaydı. Cesur ve atılgandı.

Aynı zamanda çok halim selim ve dinine bağlı bir padişahtı. Babası Fatih Sultan Mehmed ilme ilgi duyduğu için, oğlu Şehzade Bayezid'e iyi bir eğitim verdi. O devrin en meşhur alimlerinden ders okutturdu ve bütün İslam ilimlerini en iyi şekilde öğrenmesini sağladı.

Sultan II. Bayezid, dinine çok bağlı olduğu için kendisine Bayezid-i Veli denildi. Sultan II. Bayezid, şairleri saraya toplar, onlarla sohbet ederdi. Çok merhametli bir padişah olan Sultan II. Bayezid, sık sık fakirlere sadaka dağıtırdı.

Arapça ve Farsça'yı gayet iyi biliyordu. Çağatay lehçesi ve Uygur alfabesini de öğrendi. İslam ilimlerinin yanı sıra, matematik ve felsefe tahsil de yaptı. 24 Nisan 1512'de padişahlıktan ayrılmak zorunda kalan Sultan II. Bayezid, bir ay kadar daha yaşadı ve 26 Mayıs 1512'de vefat etti. Sultan II. Bayezid İstanbul'da birbirinden güzel bir çok mimari eser ve kütüphaneler yaptırdı. 1505'de İstanbul Bayezid Camii ibadete açıldı. 14 Eylül 1509'da tarihinde "Kıyamet-i Suğra - Küçük Kıyamet" adıyla anılan deprem meydana gelmişti. Bu deprem İstanbul'u harabe haline getirdi. 1510 yılında İstanbul yeniden inşa edilmeye başlandı.

BEYAZIT STOP

Bayezit stop is situated on the most central point of the Surici (city-within-the-walls). The stop takes its name from the nearby Bayezit Msoque. The mosque, from which the district takes its name, is in fact part of the Bayezit Kulliyah.

This central point hosts the magnificent mosque, the relic of the Sultan Bayezit who dwells in paradise now. Also, around the mosque, a madrasah, eatery, a small graveyard, a marketplace where worldly goods are acquired, second-hand bookshops, a square shadowed by plane trees, a hammam for a clean body, the first palace of Mehmet the Conqueror, wooden mansions, and market stalls and shacks could be found...

The kulliyah, commissioned by Sultan Bayezit in 1505, gives its name to the district. The kulliyah's components are scattered around the city. The architect of the kulliyah, consisting of a mosque, a madrasah, a hammam, a caravanserai, a guesthouse, and an elementary school, is not exactly known. However, it is claimed that most probably Mimar Hayreddin or Mimar Kemaleddin constructed it. Today, the imaret (kitchen/guest house) and the caravanserai of the Bayezit Kulliyah are administrated by the State Library of Bayezit. Moreover, the madrasah building, which is located on Bayezit Square's Laleli side, is home to the Turkish Calligraphy Museum. Also, the hammam of the kulliyah (also referred to as Patrona Halil), next to the Istanbul University Faculty of Letters, is going under an extensive restoration by the Istanbul University during the recent months.

The main component of the kulliyah, the mosque has managed to come to the fore of the whole area which is like an outdoor museum – filled with many examples of the Ottoman era architecture. The marble-floored inner courtyard, with a fountain in its center, and domed riwaqs leads to the main body of the mosque. The mosque's "celi sulus" style inscription, which belongs to Calligraphist Sheikh Hamdul-lah, tells us that the mosque was constructed between 1500 and 1505.

Sultan Bayezit II was born ni Dimetoka in December 3, 1448. His father was the world ruler Mehmet the Conqueror (Mehmet II), and his mother was Mukrime Hatun, a Turkish woman. Bayezit II was tall, with a large chest, and had a strong built. His hazel-colored eyes were round. He was brave and fearless.

At the same time, he was a placid and very devout sultan. Because his father Mehmet the Conqueror was interested in science, he made sure that the shehzadah (prince) Bayezit received a good education. He was taught by the most famous scholars of the period, and was learned in all of the Islamic disciplines.

Because Sultan Bayezit II was very devout, he was also referred to as Bayezit-I Veli. Sultan Bayezit II would gather poets to his palace, and would have conversations with them. A very merciful sultan, Sultan Bayezit II would hand out alms to the poor often.

He knew Arabic and Persian very well. Moreover, he also learned the Cagatay dialect of Turkish, and the Uygur alphabet. Apart from the Islamic disciplines, he also studied mathematics and philosophy. Sultan Bayezit II, who had to step down from the throne on April 24, 1512, lived for another month after this date, and passed away from this world on May 26, 1512. Sultan Bayezit II commissioned many beautiful samples of architecture and libraries in Istanbul. In 1505, the Bayezit Mosque was opened to serve the faithful. On September 14, 1509, there was the earthquake which was also known as "Kiyamet-i Sugra" (Little Apocalypse). This earthquake ruined Istanbul. In 1510, the reconstruction and restoration of Istanbul began.

LALELİ DURAĞI

Laleli durağı, Bayezid ile Aksaray arasında şehrin en işlek caddesi üzerinde yer almaktadır. Durak ismini, Osmanlı Devletinde Lale Devrinin bu bölgede yaşanmasından ötürü almıştır.

Lâle Devri, Osmanlı Devleti'nde, 1718 yılında Avusturya ile imzalanan Pasarofça Antlaşması ile başlayıp, 1730 yılındaki Patrona Halil İsyanı ile sona eren dönemdir. Bu dönemin padişahı III. Ahmet, sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'dır. Zevk ve sefa devri olarak bilinir. Adını, o dönemde İstanbul'da yetiştirilen ve zamanla ünü dünyaya yayılan lale çiçeklerinden alır. Bu dönem Osmanlı devleti gerileme dönemine dâhil olmaktadır.

Nedim, Lâle Devri'nin günlük hayatını ve İstanbul'un tasvirini aşağıdaki unutulmaz mısralarla yapmıştır:

Bu sehri İstanbul kî, bî misl ü behâdir;

Bir sengine yekpare Acem mülki fedadir.

Bazari hüner madeni ilm ü ulemadir.

İnce ve hassas bir ruha sahip olan Sultan III. Ahmet, sadrazam Damat İbrahim Paşa ile uyum içerisinde çalışmış, bu sırada yaşanan Lâle Devri'nde sanata, edebiyata ve toplumsal hayata özgün bir anlayış getirilmiştir. Sultan III. Ahmet, Topkapı Sarayı ile Yeni Câmii'de birer kütüphane, Ayasofya'da Bâb-ı Humâyun'un karşısında Türk sanat şaheserlerinden sayılan Sultan Üçüncü Ahmet Çeşmesi ve İstanbul'un su ihtiyacını karşılamak amacıyla da Deryayı Sim adlı bir su bendi inşa ettirmiştir.

Bunlardan başka Üsküdar Yeni Vâlîde Câmii, Çorlulu Ali Paşa Medresesi, Damat İbrahim Paşa Camii ve Külliyesi, İstanbul'da Yeni Postane arkasında Daarül Hadis ve Sebil, Ortaköy Camii önündeki çeşme, Üsküdar Şemsi Paşa'da Hüsrev Ağa Camii önündeki çeşme ve Çubuklu Camii yanındaki Mesire Çeşmesi gibi eserler yine bu dönemde yapılmıştır.

Dönemin belki de en gözde eseri olan Sâdâbâd, maalesef günümüze kadar gelememiş, bize yıkıntıdan fazla bir şey kalmamıştır.

Bu dönemde Avrupa ile savaş yaşanmamış, barış içinde yaşamak fikri ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti Avrupayı daha iyi tanıyabilmek için Paris, Londra gibi şehirlere elçiler göndermiştir. Bu devirdeki birçok yenilik yapılmıştır.

Sait Efendi ve İbrahim Müteferrika tarafından 1727'de İstanbul'da ilk matbaa kurulmuş, Yeniçerilerden bir itfaiye bölüğü oluşturulmuş, Yalova'da kâğıt, İstanbul'da kumaş ve çini fabrikaları kurulmuştur. Ayrıca yeni kütüphaneler açılmış; Doğu ve Batı eserleri tercüme edilmiş, mimarlık, resim ve minyatür sanatları geliştirilmiştir.

LALELI STOP

Laleli stop is located on the busiest avenue of the city, between Bayezit and Aksaray. The bus stop takes its name from the Tulip (Lale) Era, a movement which was mainly developed in the area.

The Tulip Era of the Ottoman Empire started with the Treaty of Passarowitz signed with Austria in 1718, and ended with the Patrona Halil Rebellion in 1730. The sultan who reigned during this period is Ahmet III, his sadrazam (grand vizier) Damat Ibrahim Pasa of Nevsehir. This era is known with the era of pleasure and enjoyment. The era itself takes its name from the tulips cultivated in Istanbul and which gradually became world-famous. This era is part of the Ottoman Empire's decline.

The famous Ottoman poet Nedim has immortalized the daily life and Istanbul during the Ottoman with these lines:

Bu sehri İstanbul kî, bî misl ü behâdir; / The city of İstanbul is more precious than anything.

Bir sengine yekpare Acem mülki fedadır. / Her one pebble is worth all the land of Persia.

Bazari hüner madeni ilm ü ulemadır. / Its markets are sanctuaries of ingenuity, its bare soil teem with wisdom and lore.

Sultan Ahmet III, with a sensible, sensitive soul, worked with his grand vizier Damat Ibrahim Pasa in great harmony, and this resulted in the Tulip Era's relaxed atmosphere which enabled the thriving of arts and literature, bringing a fresh wind to the social life of the Ottoman Empire. Sultan Ahmet III commissioned libraries to be built in the Topkapi Palace and the New Mosque. Also, nearby Hagia Sophia, across the Bab-ı Humayun (The Humayun Gate), he commissioned the Fountain of Ahmet III, one of the most magnificent works of Turkish art and architecture. Finally, he also commissioned a weir called Deryayi Sim, to satisfy the city's need of clean water.

Apart from that, The Tulip Era has seen the constructions of Uskudar Yeni Valide Mosque, Corlulu Ali Pasa Madrasah, Damat Ibrahim Pasa Mosque, the Daarul Hadis religious center, and a fountain behind the New Postal Office, the fountain in front of the Ortakoy mosque, the fountain in front of the Husrev Aga Mosque in Semsi Pasa, Uskudar, and the Mesire fountain near the Cubuklu Mosque.

Unfortunately, today there are only the ruins are left from probably the most favorite architectural work of the time, the Sadabad Summer Palace.

During the era, there were no wars with Europe, and the idea of living in peace was spread widely. Moreover, the Ottoman Empire sent ambassadors to cities like Paris and London with an aim to know Europe better. Many innovations came to the Empire for the first time during this era.

Sait Efendi and Ibrahim Muteferrika established the first printing house of Istanbul in 1727. A firefighter brigade was created from a division of Jannissaries. A paper mill was built in Yalova, textile and porcelaine factories were built in Istanbul. Moreover, new libraries were founded. Many important works from the East and the West were translated into Ottoman Turkish. Lastly, there were many developments in architecture, painting, and miniature painting.

BEYAZIT ÜNİVERSİTE DURAĞI

Bayezit Üniversite durağı, ismini hemen yakınındaki tarihi İstanbul Üniversitesi'nden almaktadır. Üniversitenin eğitimle özdeşleştirilen bu ünlü tarihi ana kapısı, 1864 yılında inşa edilmiştir. Bu anıtsal kapı, Türkiye'de sadece İstanbul Üniversitesi'nin değil, aynı zamanda "üniversite kavramının" da sembolüdür. Üniversiteye girmek demek, hayallerde biraz da bu kapıdan içeri girmek demektir aslında.

Geçmiş 1453'e dayanan, Türkiye'nin en köklü markalarından İstanbul Üniversitesi'nin tarihi, aynı zamanda Türkiye'deki bilimsel eğitimin ve gelişimin tarihidir. İstanbul Üniversitesi Beyazıt'taki ana yerleşkesi daha önce Harbiye Nezareti olarak kullanılmaktaydı. 12 Eylül 1923 tarihinde bu bina İstanbul Üniversitesine verilmiştir.

Ana yerleşke içindeki tarihi bir diğer mimari yapı da İstanbul Üniversitesi Beyazıt Yangın Kulesi'dir. Aslında bugün var olan kuleden önce, farklı dönemlerde iki kule daha inşa edilmişti. İstanbul'daki yangınları hızla tespit etmek ve müdahalede bulunmak için yapılan kulelerin ilki 1749 yılında, ikincisi ise 1826 yılında ahşap olarak yapılmıştı. Bugün gördüğümüz üçüncü kule, Sultan 2. Mahmut'un emriyle yaptırılır. Yukarıdan aşağıya doğru sancak katı, sepet katı, işaret katı ve nöbet katı olmak üzere toplam 4 kattan oluşur. Kulenin Beyazıt meydanına bakan bölümünde Sultan 2. Mahmud tuğralı kitabe bulunur.

İstanbul silüetinin en önemli öğelerinden biri olan Beyazıt Yangın Kulesi, İstanbul'un birçok yerinden de görülüyor. Bu sebeple, Yangın Kulesi bir dönem hava durumunun habercisi olarak da kullanılır. İstanbullulara sarı ışık sis, kırmızı ışık kar, yeşil ışık yağmur, mavi ışık havanın açık olacağını gösteriyor.

BEYAZIT – UNIVERSITY STOP

Bayezit – University stop takes its name from the historic Istanbul University which is nearby. The very famous historic main gate of the university, which is almost the first image of education in Turkey, was constructed in 1864. This monumental gate is the symbol of not only Istanbul University, but also the notion of "university" in Turkey. To enroll in a university is, in other words, also to pass from this door.

Its inception stretching back almost to 1453, the history of Istanbul University is also the history of scientific education and advancements in Turkey. This main campus of Istanbul University was the former Ministry of War during the late Ottoman era. On September 12, 1923, it was given to the Istanbul University.

Another important historic structure in this main campus is the Istanbul University Bayezit Fire Tower. In fact, before this tower, there were two towers built in various periods. Built so that the fires in Istanbul could be spotted and dealt with immediately, the first tower was constructed in 1749, and the second was in 1826 – they were both wooden. The third tower, which we see today, was built under Sultan Mahmut II's orders. It consists of 4 floors: the banner floor, the bucket floor, the sign floor, and the sentry shift floor. There is an inscription with Sultan Mahmud II's seal on the façade of the tower which looks towards the Bayezit square.

The Bayezit Fire Tower, which is a classic, integral part of the silhouette of Istanbul, can be seen from many viewpoints in Istanbul. Therefore, for a period of time, the Fire Tower was also used for notification of weather forecasts. The yellow light would mean fog, the red light snow, the green light rain, and the blue light would mean that the weather was going to be fine.

ŞEHR-İ İSTANBUL

Bana göre İstanbul, Sultanlardan Fatih

Velilerden Eyüp

Şairlerden Nedim

Makamlardan Sultaniyegah

Harflerden Elif

Kuşlardan Martı

Ağaçlardan Çınar

Sevdalardan Kara

Renklerden Mavi

Çiçeklerden Mor Lale

Işıklardan Pembe Güldür....

İstanbul seni seyretmeyi, dünyanın en güzel manzarasını seyretmekle eşdeğer görüyorum...

CITY OF ISTANBUL

For me, Istanbul, is the Fatih from Sultans

the Eyüp of Guardians

The Nedim of Poets

The Sultaniyegah of Tempos

The Aleph of Letters

The Gull of Birds

The Sycamore of Trees

The Black of Loves

The Blue of Colors

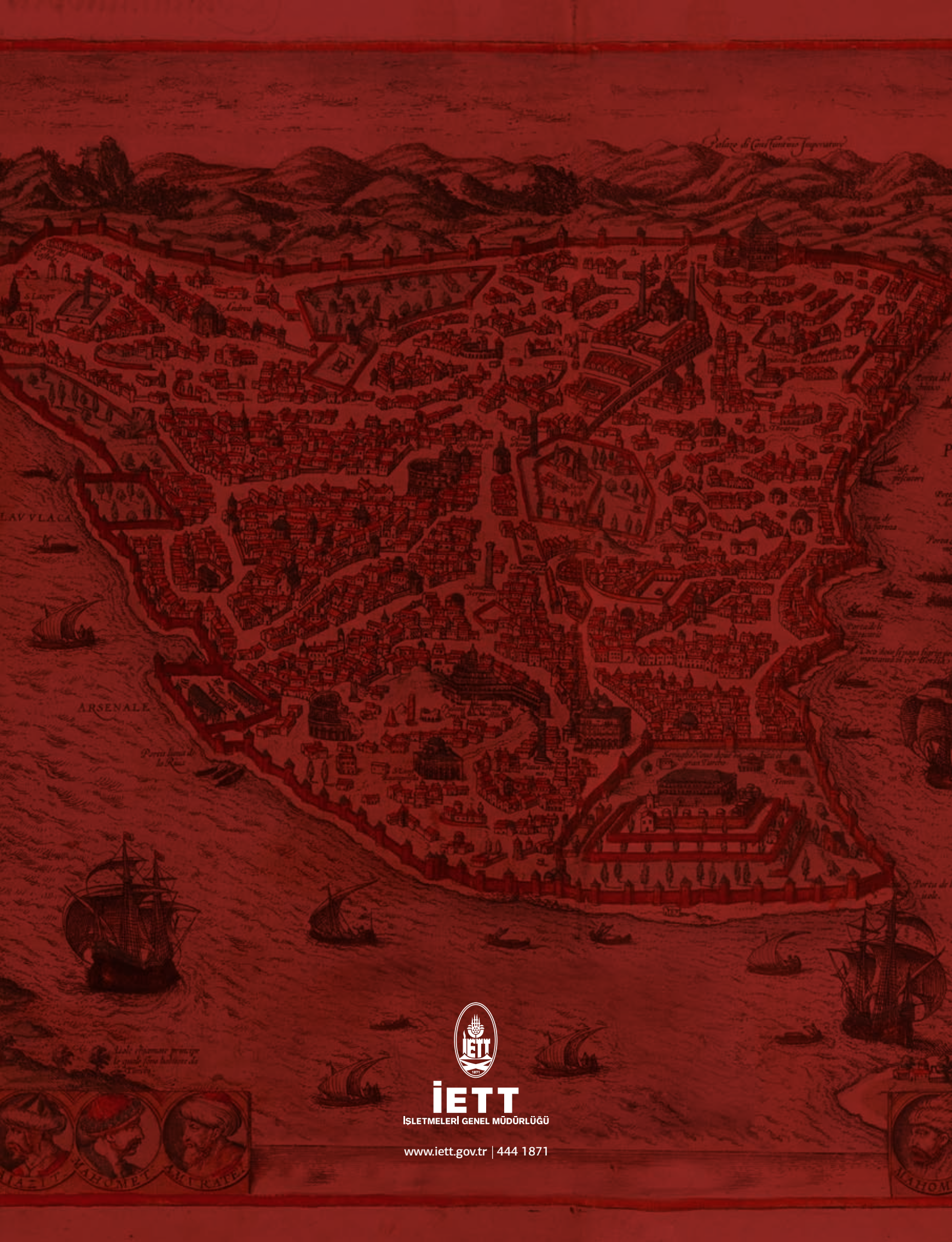
The Purple Tulip of Flowers

The Pink Rose of Lights....

"Istanbul, watching you is no different than watching the most beautiful view of the world..."

İETT
İSLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Palace of Constantine Emperor

LAV VLACA

ARSENAL

Porta laudis de la Rosa

Porta de la ludo

Levee de la mer prince
le qual son habitans de
Constantinople

İETT

İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

www.iETT.gov.tr | 444 1871

